

ZWART BOEK

Vlaamse Regering

Kroniek van vijf verloren jaren

Dit boek kwam tot stand dankzij de gewaardeerde bijdragen van de medewerkers en de parlementsleden van de Vlaams Belang-fractie in het Vlaams Parlement. Bijzondere dank aan Kurt Ravyts en Wim Van Osselaer.

Eindredactie: Chris Janssens

Vormgeving: Hans Verreyt

INHOUD

Voorwoord	7
Inleiding: De Vlaamse Regering-Peeters II gewikt en gewogen: geen baken van “stabiliteit” en “goed bestuur” .	11
1. VLAAMSE REGERING EN STAATS(HER)VORMING: de complete apathie.....	19
2. WELZIJN: wachtlijsten en verbroken verkiezingsbeloften.....	33
3. ONDERWIJS: ongewenste hervormingen, echte problemen niet aangepakt	43
4. INBURGERING: halfzacht beleid zonder resultaten	59
5. MOBILITEIT: beleid staat in de file	71
6. ECONOMIE EN WERK: stijgende werkloosheid, dalende investeringen	85
7. ENERGIE: factuur doorgeschoven naar de toekomst ...	95
8. WOONBELEID: geen stap vooruit	103
9. CULTUUR: multicultuur en progressieve confrontatie .	109
10. BINNENLANDS BESTUUR: weinig doorbraken, veel gebakken lucht	123
11. RUIMTELIJKE ORDENING EN LEEFMILIEU: beleid trappelt ter plaatse.....	133
12. FISCALITEIT: afschaffing jobkorting en verhoging miserietaks: belastingverhoging	139

Voorwoord

“Kroniek van vijf verloren jaren”, luidt de ondertitel van dit *Zwartboek Vlaamse Regering*. Dat lijkt een streng, een te streng oordeel. Heeft deze CD&V-sp.a-N-VA-meerderheid dan niets deftigs gedaan? Zeker wel, maar om virtuele begrotingen in evenwicht te bewieroken zijn er de meerderheidspartijen, de ministers en hun volgestouwde kabinetten. De oppositie is er om oppositie te voeren.

Streng dus, jazeker. En terecht. In de inleiding die volgt op dit voorwoord, vindt men onze belangrijkste punten van kritiek samengevat terug. En dus jazeker, samen met de andere oppositiepartijen zeggen we dat dit de regering van de wachtenden was en is. Niet op het vallen van de duiven, maar op een plaats in de rust- en verzorgingscentra, de kinderopvang, de gehandicaptenzorg en de socialewoningsector... En we staan, het weze herhaald, stil in de file, nog minstens tien jaar.

En doorschuiven konden ze ook, de dames en heren van de Vlaamse Regering. Niet in het minst in het onderwijsdossier, waar vandaag blijkt dat sp.a en N-VA gewoon logen dat ze de geplande hervorming met veel vuur verdedigden en op dezelfde manier ten velde gingen uitleggen. Geef toe, een regering die er in slaagt niets anders te doen dan aan te modderen in één van de belangrijkste parameters van onze economie, namelijk de mobiliteit, én te sollen met de toekomst van de enige grondstof die we bezitten, onze hersenen, verdient geen schouderklopje. Integendeel.

Het was bovendien, jazeker, een regering van de aankondigingspolitiek, van zorgvuldig geregisseerde ViA's en andere Pacten 2020 vol met targets en tools en nog veel andere belangrijk klinkende termen, bij voorkeur gedebiteerd in de taal van Shakespeare. Het waren de Potemkindorpen die zelfs niet konden verbergen dat de werkloosheid intussen weer op het peil van 2005 staat, de faillissementen een re-

cordhoogte bereiken, de armoede steeg en Opel Antwerpen en Ford Genk andere oorden opzochten.

Neen, wat we zelf doen, doen we niet beter. Of wijlen Gaston Geens die woorden nu al dan niet heeft uitgesproken, doet er niet toe. Het werd in Vlaanderen het mantra, zo vaak herhaald dat het een vanzelfsprekendheid werd die nooit meer hoefde getoetst te worden. Wat we zelf doen, doen we niet beter. We doen het hoogstens zelf. Zij het vele malen meer gebureaucratiseerd dan het Belgische niveau. We houden toch zo van onze provincies die voor niets meer nodig zijn dan voor het bevredigen van mandatenhonger en het behoud van partijmacht. En ook de politieke benoemingen zijn ons niet vreemd. We hebben het Belgische systeem gewoon naar Vlaanderen over geplant. En ook het zorgvuldig gekoesterd beeld als zou de Belgische regering een bende klungelaars zijn en de Vlaamse Regering een baken zijn van stabiliteit en krachtdadig beleid, is door de feiten achterhaald.

Deze Vlaamse Regering was ook niet de door haarzelf beloofde assertieve Vlaamse Regering op communautair vlak. Integendeel. De Franse Gemeenschap mag haar gang gaan in Voeren, want dat brengt – dixit de N-VA – geld op aan het Voerense gemeentebestuur. En de zesde staatshervorming is er gekomen zonder dat de Vlaamse Regering daar ook maar enig deel in had. *“Een lacune in de regelgeving dat de deelstaten niet mee mogen beslissen”*, probeerde Kris Peeters. Wat een onzin. De waarheid is dat deze CD&V-sp.a-N-VA-meerderheid gewoon de politieke wil niet had om op welk communautair dossier dan ook te wegen. Men liet begaan. Tijdens de BHV-periode werd over ons grondgebied onderhandeld, over onze gemeenten, over onze manier van het benoemen van burgemeesters, over de omzendbrief-Peeters... en de Vlaamse Regering gaf geen kik. Ook niet toen ten gevolge van de BHV-akkoorden ons een aantal bevoegdheden gewoonweg werd afgenomen. Welk parlement ter wereld zou zich dat laten welgevalen? Alleen het Vlaamse wellicht.

De zesde staatshervorming komt in geen eeuwen tegemoet aan de Vlaamse resoluties, maar daar malen CD&V, sp.a en N-VA niet om. Op geen enkel ogenblik heeft Vlaanderen haar stempel gedrukt op of de leiding genomen van de nakende staatshervorming. Neen, Vlaanderen stond erbij en keek ernaar: “*Niks mee te maken, meneer*”. Het *Handvest voor Vlaanderen*, met veel bombarie voorgesteld door de Minister-president en in het parlement ingediend door de fractievoorzitters van CD&V, sp.a en N-VA, een overigens amechtige poging om Vlaanderen een ersatz-grondwet voor te spiegelen, haalde zelfs de agenda van de commissie niet. Van gebrek aan visie gesproken. Tenzij men de ‘Copernicaanse omwenteling’ van Kris Peeters als referentie wil nemen, waarbij zowaar het ‘zwaartepunt bij de deelstaten moet komen te liggen’. Ga dat aan een beetje nationalistische Catalaan uitleggen als lid van een meerderheidsvolk en hij lacht je vierkant uit. Communautaire blonk deze Vlaamse Regering uit in apathie, afwezigheid, ja ronduit in lafheid.

Het zegt meteen alles over de rol van de N-VA in deze regering. Geen wonder dat de N-VA alleen zijn pijlen richt op een Di Rupo waar toch geen enkele Vlaming op kan stemmen, en angstvallig vermijdt te focussen op de rol van de N-VA in de Vlaamse Regering. Want echt fraai is die niet te noemen. Tenzij de titel van Januskop een eretitel is. De spreidstand tussen de N-VA binnen en buiten het Vlaams Parlement is zo groot dat zelfs een Kim Clijsters er last van zou hebben. Of het nu over staatshervorming ging, over het migratiebeleid, over het ‘anti-racisme’, het vrij verkeer binnen Europa... buiten het Vlaams Parlement werd stoere taal gesproken, maar binnen het parlement werd netjes binnen de politiek-correcte en Belgisch bepaalde lijntjes gekleurd.

De N-VA is ook dé kampioen van de gebroken beloften. De kindpremie, de hospitalisatieverzekering, kortom de uitbouw van een Vlaamse pijler van de sociale zekerheid, werd met veel gedruis als een trofee in het Vlaams regeerakkoord voorgesteld en drie jaar later met evenveel cynisme naar de

prullenmand verwezen. Politieke benoemingen liet de N-VA ook niet aan zich voorbij gaan. Een hold-up op het eigen programma als het ware. En dat gedurende tien jaar, want zolang neemt de N-VA reeds deel aan de Vlaamse macht. Men zou het haast vergeten en wellicht is dat ook de bedoeling. Het Antwerps scenario, waarbij niemand nog wist dat de N-VA eigenlijk tot de meerderheid behoorde, tekent zich nu ook op Vlaams niveau af: er liefst zoveel mogelijk over zwijgen.

Ja, er is dus tijd verloren. Veel tijd verloren. Tijd om in Vlaanderen zelf orde op zaken te stellen. Maar vooral veel tijd verloren door het afwezig blijven in het institutionele debat. Vlaanderen heeft geweigerd de richting aan te wijzen die het uit moet, en blijft dus – zelfgekozen – de gevangene en tegelijk steunpilaar binnen en van de Belgische structuren. Die verloren tijd kost ons geld, welvaart en welzijn. Die verloren tijd is onvergeeflijk.

Joris Van Hauthem
Fractievoorzitter

INLEIDING

De Vlaamse Regering-Peeters II gewikt en gewogen: geen baken van “stabiliteit” en “goed bestuur”

Nieuwe regering, anders en beter?

De Vlaamse Regering-Peeters II wekte na de Vlaamse verkiezingen van 7 juni 2009 hoge verwachtingen. De vorige Vlaamse Regering, aanvankelijk onder de leiding van Yves Leterme, werd immers geteisterd door personeelsswissels (Fientje Moerman, Inge Vervotte en Steven Vanackere vertrokken uit de regering tijdens de legislatuur) en eindigde na de late uitstap van N-VA en minister Geert Bourgeois uiteindelijk nog met negen.

De regering-Peeters II – CD&V was als grootste partij in Vlaanderen opnieuw aan zet – moest daarom een coherente ploeg worden en elke minister en coalitiepartner moest zich voor de volle vijf jaar engageren. Minister-president Kris Peeters besloot om Open Vld in te wisselen voor de N-VA. Nochtans had ‘eeuwige’ coalitiepartner sp.a tijdens de verkiezingscampagne van 2009 hard uitgehaald naar N-VA. Deze laatste wilde met haar beleidsdeelname, waarbij twee ministers én de parlementsvoorzitter werden binnengehaald, koste wat het kost bewijzen dat de Vlaamse Regering – in tegenstelling tot de federale regering – een baken van stabiliteit en efficiënt bestuur was.

Peeters II: incidenten bij de vleet

De Vlaamse Regering-Peeters II bleek in realiteit echter allesbehalve een coherente bestuursploeg en rolde de voorbije jaren van het ene naar het andere incident. Naast een aantal onvermijdelijke ideologische spanningsvelden (het ‘mystiek huwelijk’ tussen sp.a en N-VA), zorgde het gegeven dat N-VA op federaal vlak de regering-Di Rupo (waarvan de andere Vlaamse regeringspartners deel uitmaakten) bekampte voor heel wat fricties.

Minister Freya Van den Bossche (sp.a) had het in maart 2013 over een “*verstandshuwelijk*” tussen de coalitiepartners. Vlaams parlements lid en commissievoorzitter Eric Van Rom-

puy (CD&V) had een nog iets andere opvatting over de verhoudingen binnen de regering-Peeters: *“We houden de N-VA aan boord. We gunnen het ze niet ze er nu uit te gooien.”* Zeker na de federale verkiezingsoverwinning van N-VA in 2010 hing de Vlaamse Regering als los zand aan elkaar. Er was en is geen allesomvattend maatschappelijk project en er was op veel beleidsdomeinen vooral ‘peptalk’ naast veel nep-beslissingen en ad hoc-beleid.

Regeringsleider Kris Peeters ontpopte zich tijdens deze legislatuur meer dan ooit als de belichaming van de *‘combinatie regeringsleider-campagneleider’*. Dit werkte zolang er op het Martelarenplein – zoals onder Peeters I – trouwe coalitiepartners rondliepen, die *“het met Kris perfect”* vonden, maar zoveel opofferingszin heeft Peeters de voorbije vijf jaar niet meer in zijn coalitie teruggevonden. Terwijl Peeters meer dan ooit de wereld rondreisde en uitpakte met zijn sportieve capaciteiten bestookten zijn ministers elkaar via mailverkeer waarbij bijvoorbeeld de N-VA-ministers door sp.a-kabinetten werden omschreven als *“uit teflon en beton opgetrokken gevoelloze karikaturen”*. Naast de communautaire opstelling van de N-VA op federaal vlak – helaas niet gevolgd door een consequente houding op Vlaams niveau – gaf ook de profileringsdrang van de sp.a aanleiding tot tal van ‘crisettes’: de miserietaks, het Uplace-dossier, de onderwijshervorming, gratis openbaar vervoer voor 65-plussers, enzovoort.

Peeters II: weinig echte beslissingen, slechte communicatie

Het eerder aangehaalde ‘mystiek huwelijk’ tussen N-VA en sp.a zorgde trouwens al bij het aantreden van de regering in juli 2009 voor een grote herverdeling en versplintering van bevoegdheden over de verschillende ministers. Er was – naast de inefficiëntie door het gebrek aan homogene bevoegdheidspakketten – dus heel wat interkabinettenoverleg nodig waardoor veel dossiers maar moeizaam en weinig efficiënt evolueerden. Er waren ook tal van dossiers waarin deze Vlaamse Regering geen beslissingen nam, onvoldragen

beslissingen, nepbeslissingen of zelfs onder het mom van het zogenaamde ‘voortschrijdend inzicht’ tegengestelde beslissingen. In veel andere dossiers communiceerde de regering-Peeters II zeer gebrekkig of verwarrend (voorbeelden zijn de Oosterweelverbinding, de woonbonus, de renovatiepremie, de vergroening van de belasting op de inverkeerstelling (BIV), enzovoort), met heel wat onzekerheid bij de burger tot gevolg.

Van een aantal beloftes zoals de realisatie van een eigen Vlaamse sociale bescherming, de kindpremie en het wegwerken van de wachtlijsten in het welzijnsdomein en de sociale huisvesting kwam niets of nauwelijks iets in huis. Al even pijnlijk was het afschaffen van de jobkorting en de verhoging van de miserietaks, die niets meer of minder betekenden dan een belastingverhoging.

Peeters II: onnatuurlijke coalitie botste op zijn limieten en werd een doorschuifregering

De moraal van het verhaal was dan ook eens te meer: “Wat we zelf doen, doen we later.” Kris Peeters verwoordde het als volgt: “We hebben beslist sommige maatregelen niet te nemen. Dat is ook beslissen.” Yves Letermes vaak geciteerde uitspraak “het Belgische overlegmodel is op zijn limieten gebotst” kon dan ook moeiteloos worden toegepast op de regering-Peeters II. Het non-akkoord over de onderwijshervorming doorprikte, net zoals het Oosterweeldossier, de mythe dat het in Vlaanderen met de N-VA in de regering allemaal vanzelf zou gaan. Ook na de zomer van 2013 bleef de Vlaamse Regering de facto in campagnemodus. De N-VA hengelde trouwens duidelijk naar een bondgenootschap met de CD&V voor de nieuwe Vlaamse Regering, teneinde een sterk tegengewicht te vormen voor de mogelijke komst van Di Rupo II. Vanzelfsprekend op zijn beurt een gedroomd campagnescenario voor de sp.a. Meteen werd duidelijk dat er van deze door de links-rechts-tegenstelling gefileerde Vlaamse Regering ook de laatste maanden van deze legislatuur nog maar weinig viel te verwachten. Eén

van de gevolgen was dat heel veel Vlamingen in de wachtrij staan en dat van in de wieg tot aan het rusthuis: het gevolg van deze doorschuifregering die de financiële consequenties van haar kaderdecreten naar haar opvolgers doorschoof!

Peeters II: geen dam tegen toenemende files en werkloosheid

Ook het mobiliteitsbeleid bleek één van de achillespezen van deze Vlaamse Regering. Het fileprobleem werd onder de regering-Peeters II alleen maar groter en de trein der traagheid op het vlak van infrastructuurprojecten geraakte – ondanks het installeren van een Commissie Versnelling Maatschappelijk Belangrijke Investeringsprojecten – niet alleen niet op de rails, maar kwam zelfs nagenoeg tot stilstand door decretaal knoeiwerk. Een net voor de verkiezingen genomen, massaal gecontesteerde, beslissing kan niet verhullen dat men in het Oosterweeldossier geen millimeter vooruitgang heeft geboekt. Hetzelfde geldt voor de Limburgse Noord-Zuidverbinding tussen Eindhoven en de hoofdweg E314/A2 tot in Hasselt.

Ook op sociaaleconomisch vlak kan Peeters II maar weinig adelbrieven voorleggen. Peeters II zette net als de vorige Vlaamse Regering sterk in op de realisatie van het in de zomer van 2006 opgestarte project en actieplan Vlaanderen in Actie (ViA). Met ViA wil Peeters Vlaanderen tegen 2020 profileren als een economisch innovatieve, duurzame en sociaal warme Europese topregio. ViA werd door de regering-Peeters aangevuld met tal van instrumenten, actieplannen en instellingen zoals het Witboek Industrie, de Vlaamse Industrieraad, het TINA-fonds, het Vlaams Energiebedrijf, herwerkte ARKIMEDES-fondsen, enzovoort. Maar tot nog toe lijkt van een structurele kentering en een succesvol 'Nieuw Industrieel Beleid' geen sprake. De Vlaamse werkloosheidscijfers en het aantal faillissementen pieken, de Vlaamse Regering blijft onder meer voor een doorgedreven loonlastenverlaging afhankelijk van het – door federale beslissingen gedomineerde – 'concurrentiepakket' terwijl het ook bij haar bevoegdhe-

den op het vlak van werkgelegenheidsbeleid steeds rekening moet houden met een aantal federale schoonmoeders.

De Vlaamse regeringsploeg toonde de afgelopen jaren ook niet aan dat ze in staat is en politiek bereid is om akkoorden te smeden die leiden tot de broodnodige trendbreuken in de belangrijkste sectoren van het klimaatbeleid. Het beleid rond fijnstof, stikstofoxiden en ozon schiet tekort. De actieplannen tegen fijnstof bevatten weinig concrete maatregelen, maar vooral studiewerk, overleg en samenwerking tussen administraties.

Peeters II: (ondanks N-VA) geen assertiever Vlaams beleid

Wie na het aantreden van deze Vlaamse Regering en de regeringsdeelname van de ‘confederalistische’ N-VA meende dat deze regering een scherper communautair profiel zou aannemen kwam al evenzeer bedrogen uit. De Vlaamse Regering (inclusief de N-VA-ministers) beoordeelde het door de federale ‘Institutionele Meerderheid’ uitgewerkte zogenaamde ‘Vlinderakkoord’ en bijgevolg de zesde staatshervorming/nieuwe financieringswet als positief. Volgens de Vlaamse Regering bleek na aftoetsing aan het communautair luik van het Vlaams Regeerakkoord (de zogenaamde ‘Octopusnota’) dat enkele onderdelen van dit luik een “gedeeltelijke invulling” kregen en dat de “bijkomende bevoegdheden een stap in de richting van de realisatie van de doelstellingen van de Octopusnota” waren. N-VA probeerde een tijdlang de indruk te wekken van een méér ‘Vlaamse’ regering-Peeters II via de gedeeltelijke opname van de ‘Maddens-strategie’ in het Vlaams regeerakkoord en de belofte van een ‘assertief’ Vlaams beleid maar zou in de praktijk amper gebruik maken van belangenconflicten bij de veelvuldige federale bevoegdheidsoverschrijdingen. Van het ‘maximaal invullen van de eigen bevoegdheden’ viel evenmin iets te merken en de N-VA-ministers beperkten zich in hun opstelling ten opzichte van de federale regering tot de voorstelbare mantra’s en jeremiades over het “gebrek aan overleg” en het “meeslepen van loodzware federale ankers”, enzovoort.

Peeters II: een van de zwakste Vlaamse regeringen

De Vlaamse Regering-Peeters II is ontegensprekelijk één van de zwakste Vlaamse Regeringen tot dusver geweest. Het is een ‘uitstelregering’ gebleken die heel wat uitdagingen heeft doorgeschoven naar de volgende bestuursperiode. Die nieuwe Vlaamse Regering zal bovendien – ingevolge het in de nieuwe financieringswet opgenomen budgettair samenwerkingsakkoord met de federale regering – ook nog eens flink moeten besparen.

1. VLAAMSE REGERING EN STAATS(HER)VORMING: de complete apathie

Het communautaire luik van het Vlaams regeerakkoord oogde deze keer bijzonder mager. Twee paragrafen werden eraan gespendeerd. Daarin onder meer het voornemen om de staatshervorming te agenderen op het Overlegcomité en de belofte dat men zou ageren wanneer andere overheden op ons bevoegdheidsterrein zouden komen.

Om toch een schijn van geloofwaardigheid te bewaren, werd de zogenaamde Octopusnota in bijlage opgenomen. De Octopusnota was de nota die de Minister-president van de vorige Vlaamse Regering op 1 februari 2008 op het zogenaamde Octopusoverleg had gepresenteerd, en die de befaamde Vlaamse resoluties van 1999 als uitgangspunt had. Die poging om te komen tot een staatshervorming zou overigens stranden.

1.1 BHV-akkoorden: Vlaamse Regering en Vlaams Parlement laten begaan

Op geen enkel ogenblik heeft de Vlaamse Regering op een effectieve en efficiënte manier nog maar de indruk kunnen wekken te wegen op de onderhandelingen die tot de huidige staatshervorming hebben geleid. De Vlaamse Regering onderging de gebeurtenissen. Op het Overlegcomité werd helemaal geen staatshervorming geagendeerd. Dat is allemaal vreemd, met een N-VA in de regering die in september 2008 de Vlaamse Regering nog verlaten had omdat er geen schot kwam in de staatshervorming.

Het eerste luik, met name de BHV-akkoorden, is een aanfluiting van het adagium ‘splitsing zonder toegevingen’:

- de Zes (faciliteitengemeenten) worden territoriaal geannexeerd bij Brussel;
- er is aan Vlaamse kant geen horizontale maar verticale splitsing, waardoor de toekomstige Kamer van Volksvertegenwoordigers geen enkele Brusselse Vlaming meer zal tellen. Brussel wordt electoraal dus volledig opgegeven;

- de Vlaamse voogdij over de Zes wordt zwaar uitgehoud. De omzendbrieven-Peeters, waarrond zolang politieke en juridische strijd is gevoerd, komen alsnog in het vizier van niet langer de eentalige Vlaamse kamer van de Raad van State, maar de tweetalige Algemene vergadering van dit achtbaar rechtscollege;
- de wijze waarop de burgemeesters in de Zes worden benoemd, wordt opnieuw geherfederaliseerd;
- met de oprichting van de Brusselse Hoofdstedelijke Gemeenschap is groot-Brussel een feit;
- bij de splitsing van het gerechtelijk arrondissement worden de faciliteiten voor Franstaligen in Halle-Vilvoorde en in heel Vlaanderen sterk uitgebreid, met bijvoorbeeld het aanduiden van Franstalige magistraten in Halle-Vilvoorde.

De Vlaamse Regering heeft zich, geheel in strijd met haar eigen regeerakkoord, volslagen afzijdig gehouden in de onderhandelingen. Geen enkele keer is zij tussenbeide gekomen om te zeggen “*tot hier en niet verder*”. Toen er over ons territorium onderhandeld werd, zweeg de Vlaamse Regering. Toen bevoegdheden werden afgenomen en opnieuw naar het federale niveau werden overgeheveld en tegelijk netjes gebetonneerd met de in de Grondwet bekende tweederde-meerderheid (benoeming burgemeesters), zweeg de Vlaamse Regering. En toen we moesten dulden dat speciaal voor de Franstaligen in Halle-Vilvoorde Franstalige parketmagistraten werden voorzien, was de Vlaamse Regering in geen velden of wegen te bekennen. Misschien was dát wel de kracht van de verandering.

1.2 Het Vlinderakkoord: een aanfluiting van de Octopusnota

Het eigenlijke Vlinderakkoord, met name de overdracht van bevoegdheden naar de deelstaten en de herziening van de financieringswet, zijn dan weer een aanfluiting van de Octo-

pusnota en bijgevolg van de uitgangspunten van de Vlaamse resoluties van 1999:

- van homogene bevoegdheidspakketten is geen sprake. De versnippering kent een nooit gezien 'hoogtepunt';
- inzake arbeidsmarktbeleid, gezondheidszorg en kinderbijlagen blijft de financiering federaal;
- met de overdracht van bevoegdheden komen niet alle middelen mee. Dit betekent dat de overdracht van bevoegdheden meteen een gigantische besparing is op kap van de deelstaten, lees: Vlaanderen;
- fiscale autonomie is er niet, tenzij men het systeem van op- en afcentiemen als dusdanig wil beschouwen. We blijven dus steken in het systeem van het dotatie- en consumptiefederalisme, waarbij de verdeelsleutels die daarbij gehanteerd worden nog eens nadelig zijn voor Vlaanderen;
- de personenbelasting en de vennootschapsbelasting blijven federaal, wat Vlaanderen meteen de instrumenten onthoudt om welk sociaaleconomisch beleid ook, die naam waardig, te voeren. Kortom, Vlaanderen grijpt naast de fiscaliteit;
- Wallonië geniet gedurende minstens tien jaar van verzekerde inkomsten van 600 miljoen euro per jaar, uit 'solidariteit'. Daarmee is het principe 'loon naar werken' meteen alleen van toepassing op Vlaanderen;
- op het vlak van de financiering van Gemeenschappen en Gewesten is Vlaanderen hier meer dan gerold.

Het is niet de bedoeling het Vlinderakkoord hier zeer uitgebreid van kritiek te voorzien. Dat is in andere Vlaams Belang-publicaties al gebeurd. Wel is het manifest zo dat globaal genomen dit Vlinderakkoord de toets van de Octopusnota en dus het Vlaams regeerakkoord niet kan doorstaan. Ook deze staatshervorming is volgens het klassieke stramien: Vlaanderen én Wallonië krijgen evenwaardige bevoegdheden, door de Vlamingen cash betaald met centen en politiek betaald in Brussel en de Rand.

Ook hier geldt dat de Vlaamse Regering compleet afwezig was tijdens het debat. Dit is – het kan niet genoeg herhaald worden – bijzonder merkwaardig voor een regering waarvan de N-VA deel uitmaakt. Uiteindelijk werd beslist over de institutionele toekomst van Vlaanderen, zonder Vlaanderen. En die complete apathie moeten we niet op het conto schrijven van de federale regering, de apathie is volledig te wijten aan de Vlaamse Regering zelf, die daar bewust voor gekozen heeft.

1.3 Staaltje hypocrisie in het Vlaams Parlement

Een bijzonder grof staaltje van hypocrisie rond het Vlinderakkoord konden we meemaken toen het Vlaams Parlement debatteerde over datzelfde Vlinderakkoord op 12 oktober 2011. Minister-president Peeters loofde namens de voltallige regering, dus ook namens de N-VA, de zesde staats-hervorming, zonder zichzelf vooraf op een typische tsjevenmanier en dus schaamteloos van alle verantwoordelijkheid te ontslaan: *“Het Vlaamse beleidsniveau was niet betrokken bij het tot stand komen van dit akkoord. Het is een lacune in ons federaal staatsbestel dat de deelstaten geen enkele inspraak hebben in het staats-hervormingsproces.”*

Klinkklare onzin was dat. Men heeft de inspraak die men wil hebben, dat is geen kwestie van institutionele realiteit, dat is een kwestie van politieke wil.

Het regeerakkoord stipuleerde bovendien zeer duidelijk dat de Vlaamse Regering de staats-hervorming zou agenderen op het Overlegcomité. De Vlaamse Regering zou de leiding nemen. Quod non dus.

Even later luidde het: *“De Vlaamse Regering stelt vast dat het voorliggend akkoord niet in tegenspraak is met het Vlaams regeerakkoord.”* Dit was geen leugentje om bestwil, dit was een leugen

zo hoog als een huis. Die leugen liet Peeters toe namens de Vlaamse Regering, dus namens de CD&V, de sp.a en de N-VA, de lof te zingen van de zesde staatshervorming, en even later zonder blikken of blozen naar Bart De Wever te moeten luisteren die vanop diezelfde tribune het akkoord afbrak. Er is zelden zo'n vertoning van Vlaams miserabilisme opgevoerd in het Vlaams Parlement. Maar de regering, ondanks de wel zeer duidelijke tweespalt, was gered. In september 2008 stapte de N-VA nog uit de Vlaamse Regering omdat Kris Peeters de communautaire gesprekken niet de goede richting kreeg uitgestuurd. De N-VA – dixit Bart De Wever – kon toch moeilijk met een 0 op 10 naar de kiezer gaan?

Nu is er blijkbaar geen probleem om lid te blijven van een regering die op communautair vlak nog geen deuk in een pakje boter kon stampen.

1.4 Belangenconflicten weggestemd door N-VA

Het Vlaams Belang diende in het Vlaams Parlement tegen tal van bepalingen van de BHV-akkoorden en de rest van de zesde staatshervorming belangenconflicten in. Een belangenconflict kan de goedkeuring van wetten in het federale parlement blokkeren. Niet dat we dachten hiervoor een voldoende grote meerderheid bijeen te kunnen sprokkelen, maar het was wel de enige manier om de verschillende fracties tot een standpunt te dwingen en hen te laten stemmen, altijd in het licht van het Vlaams regeerakkoord. Groot was onze verbazing toen meerderheidspartij N-VA zonder welk gewetensprobleem dan ook de belangenconflicten wegstemde, terwijl die partij aan de overkant – in het federale parlement – de zesde staatshervorming bestreed. *“U moet dat begrijpen, in de Kamer zitten we in de oppositie, hier zitten we in de meerderheid”*, zo klonk het even laconiek als verbijsterend uit N-VA-hoek. De N-VA bekampte de staatshervorming wel in Kamer en Senaat, maar verzette in het Vlaams Parlement,

waar de partij ministers levert en dus daadwerkelijk politieke macht heeft, geen poot. Federaal zei men A, Vlaams deed men B. In het Vlaams Parlement werd de witte vlag gehesen nog voor er een schot was gelost.

1.5 Transfers: wel eens iets van gehoord

Het staat in elk Vlaams regeerakkoord van de laatste vijftientig jaar. *“De transfers tussen Vlaanderen en Wallonië moeten objectiveerbaar, transparant en omkeerbaar zijn”*; men kent het mantra intussen wel.

De vorige Minister-president Yves Leterme probeerde ten minste nog de schijn hoog te houden. Na de zoveelste studie die aantoonde dat de transfers binnen de sociale zekerheid niet verminderden, maar integendeel verhoogden, toverde hij een truc uit de mouw om de zaak over de verkiezingen van 2009 te tillen. Hij stelde een panel samen van professoren uit Vlaamse en Waalse universiteiten om de methodologie waarmee de transfers in kaart werden gebracht te ‘valideren’. Zo zou het eens en voorgoed gedaan zijn met de discussies over de gevolgde methodologie. Er was maar één probleem: de dames en heren professoren raakten het zelf niet eens. Daarmee stierf het dossier van de transfers een stille dood. Tijdens deze legislatuur werd Peeters opnieuw aan de tand gevoeld naar aanleiding van een nieuwe studie van de denktank Vives. Opnieuw bleef het bij wat gewee-klaag, maar ook deze Vlaamse regering – mét de N-VA – weigerde er een zaak van te maken.

1.6 Cultureel samenwerkingsakkoord met Franse Gemeenschap zonder voorwaarden

Tijdens deze legislatuur, meer bepaald tijdens het laatste jaar, sloot de Vlaamse Regering een cultureel samenwerkingsakkoord met de Franse Gemeenschap. Het is een kaderakkoord geworden met een bijzondere betekenis. Jarenlang kon im-

mers geen cultureel samenwerkingsakkoord worden gesloten omdat de Franstaligen het territorialiteitsprincipe niet aanvaardden. De Franse Gemeenschap subsidieerde inderdaad jarenlang Franstalige verenigingen in de Vlaamse Rand rond Brussel. Het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering vochten de begrotingsartikelen waarin de bewuste bedragen waren opgenomen, aan bij het Grondwettelijk Hof, die het op zijn beurt vernietigde nadat de bedragen waren uitgegeven.

Dit was gedurende jaren het vaste ritueel, dat een einde nam toen de subsidies voor Franstalige verenigingen in de Rand niet meer opdoken in de begroting van de Franse Gemeenschap. Wel dook sinds enkele jaren een nieuwe subsidie op, namelijk een subsidie van meer dan 700.000 euro voor de vzw 'Centre sportif et culturel des Fourons'. Een mooier bewijs van de schending van het territorialiteitsprincipe was er niet. Belangenconflicten om de onwettige begrotingen van de Franse Gemeenschap tegen te houden werden ook nu mee door de N-VA weggestemd. Omdat, dixit de N-VA-fractie, de gemeente Voeren als eigenaar van de gebouwen een aardig verhuurcentje opstrijkt.

De meerderheid in het Vlaams Parlement vond het cultureel samenwerkingsakkoord dus prima, ondanks het Vlaams regeerakkoord dat stelde resoluut te zullen optreden tegen een andere overheid die zich op ons bevoegdheidsterrein zou wagen. Dat de Franse Gemeenschap jaarlijks meer dan 700.000 euro in Franstalige initiatieven in Voeren pompt, is geen punt meer, ook niet voor de N-VA.

1.7 Waar blijft het Handvest voor Vlaanderen?

Op 23 mei werd in het Vlaams Parlement het zogenaamde 'Handvest voor Vlaanderen' voorgesteld door de Vlaamse Regering, tezamen met de fractievoorzitters van de meerderheid. Het Handvest werd ingediend in de vorm van een

voorstel van resolutie. Vlaanderen zou in dat document zeggen waar het voor staat. Het document zou – althans in de hoofden van de indieners – een soort voorafname worden van wat ooit een echte Vlaamse grondwet zou kunnen zijn. Het werd een afknapper van formaat. De tekst verzamelt enkel de rechten en vrijheden die ontleend zijn aan de federale grondwet en het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie. Het eerste hoofdstuk draagt als titel: “*Vlaanderen, deelstaat van België*”, waarmee Peeters en de N-VA meteen de positie van Vlaanderen in het constitutionele geheel definiëerden, met name als een onderdeel van “de federale staat België”.

Dit voorstel van resolutie heeft nooit tot een parlementair debat geleid. Meer nog, na het met toeters en bellen aankondigen ervan door de Minister-president en de fractieleiders van de meerderheid, hebben we er nog maar weinig van gehoord. Het voorstel heeft zelfs de agenda van de bevoegde commissie niet gehaald. Het document ligt stof te vergaren. Of hoe deze meerderheid geen enkele visie heeft – en ook niet wil hebben – over de institutionele toekomst van Vlaanderen.

1.8 Copernicaanse omwenteling is een mistgordijn

Minister-president Peeters heeft in het kader van het institutionele debat het begrip ‘Copernicaanse omwenteling’ ingevoerd. De Copernicaanse omwenteling legt ‘het zwaartepunt bij de deelstaten’. Daarmee kan men natuurlijk alle kanten uit. Op geen enkel ogenblik heeft Peeters dit begrip concreet ingevuld. Bepaald pijnlijk was dat hij in zijn septemberverklaring van 2013 boudweg stelde dat inzake het concurrentiepat, de Vlaamse Regering de lijnen zou uitzetten en de federale regering haar maatregelen zich daarop zou ‘enten’. Het omgekeerde is gebeurd. De Belgische regering wees de weg en lichte de Vlaamse Regering net niet uit. Uiteindelijk

is de ‘Copernicaanse omwenteling’ een verbaal mistgordijn gebleken, dat Peeters in staat stelde wat stoere Vlaamse taal te verkopen, die zelfs niet kan verdoezelen dat deze Vlaamse Regering geen rol van betekenis heeft gespeeld in het institutionele debat.

1.9 Randbeleid is rampbeleid: N-VA werkt verBrusseling in de hand

Met een N-VA-minister (Geert Bourgeois) bevoegd voor de Vlaamse Rand en een N-VA-minister (Philippe Muyters) bevoegd voor Ruimtelijke ordening, leek de toekomst voor de Vlamingen in de Rand hoopgevend. De realiteit is anders gebleken.

Dweilen met de kraan open

Halle-Vilvoorde ontnederlandst aan een verschroeiend tempo. De bewijzen zijn er: er zijn de cijfers van Kind&Gezin, waaruit blijkt dat in Halle-Vilvoorde nog maar de helft van de kinderen in een gezin geboren wordt waar het Nederlands de thuistaal is, de instroom van anderstaligen in het onderwijs, de cijfers met betrekking tot de stadsvlucht vanuit Brussel. Brussel krijgt er volgens een recente studie het volgende decennium 200.000 inwoners bij. Deze grootstedelijke bevolkingsexplosie doet de druk tot ver voorbij de Rand enorm toenemen.

Geert Bourgeois heeft daar nooit een gedurfd en assertief beleid tegenover gesteld. In plaats van de verschillende overheden tot de orde te roepen met betrekking tot de gevolgen van de open-deur-politiek, bleef hij dweilen met de kraan open. De N-VA-minister beperkte zich daarbij tot het volgen van de platgetreden paden van zijn voorganger sp.a-minister Frank Vandenbroucke.

‘Toeristische’ aanpak van taalinitiatieven

Inzake het behoud van het Nederlandstalige karakter van de Vlaamse Rand, werd het beleid vooral gekenmerkt door een resem vrijblijvende taalinitiatieven. De focus lag dus niet op het streven naar een afdwingbaar taalkader, maar op het aanreiken van welkoms- en begeleidingsfolders, campagnes, cursussen en communicatiestrategieën. Het beleid biedt dan ook geen fundamentele repliek op de expansie van Brussel, maar biedt hoogstens een aantal flankerende maatregelen om de ontnederlandsing te maskeren, eerder dan ze tegen te gaan. Bourgeois voerde een zeer gul onthaalbeleid.

De drie grote doelstellingen die Bourgeois vooropstelde, bewijzen dit ten overvloede. Het hele beleid inzake de Brusselse rand focust namelijk op ‘verwelkoming, ondersteuning en aanmoediging’, wat bijna de gewaarwording geeft van een ‘toeristische’ aanpak van een reële en steeds uitdijende verfransingsgolf die echter niet (enkel) met creatieve hulpmiddelen kan tegengegaan worden.

Nauwelijks initiatieven tegen ontnederlandsing van het onderwijs in de Rand

Ook met betrekking tot het onderwijs, schoten de maatregelen voor de Vlaamse rand tekort. De cijfers over het aantal anderstalige leerlingen in de Vlaamse Rand tonen op frappante wijze aan dat de Vlaamse Rand aan een snel tempo verder ontnederlandst. In de negentien randgemeenten is meer dan 20% van de leerlingen anderstalig, terwijl in sommige gemeenten zelfs de meerderheid van de klassen anderstalig is.

Ook hier is de Vlaamse Regering er nooit in geslaagd een adequaat antwoord te geven. De mogelijkheden die de scholen vandaag hebben om de instroom van anderstaligen op te vangen of in te dijken, zijn ruim onvoldoende. Bourgeois stelde het zelfs letterlijk in zijn beleidsnota 2009-2014: “De

inspanningen voor het onderwijs die tijdens de vorige regeerperiode geleverd werden, worden voortgezet.” Punt.

Krachtige, gedurfde initiatieven, zoals de voorrang voor Nederlandstalige leerlingen of de veralgemening van taalbadklassen, bleven echter uit.

Resultaten Vlabinvest zeer beperkt: een echt woonbeleid onbestaande

De verstedelijking van de Vlaamse Rand is onmiskenbaar een belangrijke factor in de uitzwerming van Franstaligen en (anderstalige) allochtonen naar de Rand. Het woonbeleid is daarom ook zeer cruciaal in het Randbeleid. Daar komt de verdringing tot uiting en doet de ontnederlandsing zich voor. De uitbreiding van appartements- en kantoorgebouwen en het verminderen van residentiële woningen zijn op termijn dan ook belangrijker dan het vastleggen van de taalgrenzen. Die woningen zullen niet vol Vlamingen zitten, maar vol niet-Nederlandstaligen en buitenlanders.

Vlabinvest – het investeringsfonds voor Grond- en Woonbeleid voor Vlaams-Brabant dat in 1992 werd opgericht – is een mooi project, maar het is helaas een druppel op een hete plaat. De middelen voor Vlabinvest zijn totaal ontoereikend, zeker als men er rekening mee houdt dat Frank Vandenbroucke – niet ten onrechte – het werkingsgebied van Vlabinvest in 2005 uitbreidde naar heel Halle-Vilvoorde.

De cijfers over het aantal gerealiseerde en te realiseren woningen door Vlabinvest tonen aan dat er geen enkele trendbreuk was onder Bourgeois en dat het beleid van diens voorganger Vandenbroucke gewoon consistent werd verdergezet. De resultaten van Vlabinvest zijn dan ook tot op heden erg beperkt gebleven: amper 534 woongelegenheden (2012) voor een werkingsgebied van 39 gemeenten, met een toename van ongeveer 50 wooneenheden per werkingsjaar. Dat is gemiddeld anderhalve woning per gemeente. Van een echt doorgedreven woonbeleid, gericht op de mogelijkheid

voor jonge mensen uit de Rand om er ook te blijven wonen, is geen sprake.

VerBrusseling Vlaamse Rand neemt zelfs toe door toedoen van het duo Muyters/Bourgeois

In haar besluit tot definitieve vastlegging van het Vlaams Strategisch Gebied Brussel van december 2011 heeft de Vlaamse Regering een reeks bijkomende gebieden omgevormd van landbouwgebied naar woonzone, waar de gemeentebesturen volop de kans krijgen om deze vol te stouwen met appartementsgebouwen. Het is volstrekt onbegrijpelijk dat uitgerekend een N-VA-minister (Philippe Muyters) die bevoegd is voor Ruimtelijke Ordening met zoveel ijver de verstedelijking en dus de verBrusseling van de Rand in de hand werkt.

In oktober 2011 leverde de Vlaamse Regering een bouwvergunning af voor het mega-shoppingcenter Uplace in Machele. In mei 2012 volgde de milieuvergunning. Eerder werd deze vergunning geweigerd door de provincie Vlaams-Brabant. Het project bedreigt het Vlaamse karakter van de Vlaamse rand. Het zal zich immers meertalig richten naar een Brussels en internationaal publiek, wat een sterk verfransende invloed zal hebben op heel het handelsleven in de regio. Dat hiermee de middenstand en het groene en Nederlandstalige karakter van de Noordrand zware klappen krijgt, blijkt geen probleem voor de N-VA die dit project door dik en dun is blijven verdedigen.

Er is ook het dossier van het nieuwe nationale voetbalstadion dat gepland is op de site van Parking C in het Vlaams-Brabantse Grimbergen. Deze megaparking van ruim 27 hectare ligt volledig op het grondgebied van Grimbergen. Door de parkeerplaatsen te stapelen (in gebouwen boven- of ondergronds) wil men er ruimte vrijmaken voor andere bestemmingen. De stad Brussel is echter eigenaar van deze gronden, waardoor een erg Brusselse, meertalige invulling zeer reëel wordt. De Vlaamse Regering besliste om een zeer uitgebrei-

de waaier aan bestemmingen mogelijk te maken, waaronder tot 50.000 m² stadsrecreatie en zelfs woonmogelijkheden. Ondanks het advies van de Vlacoro om de recreatie fors in te krimpen, handhaafde de Vlaamse Regering deze beslissing. Gevraagd over de nadelige gevolgen voor het Vlaams karakter van de Noordrand verwees Muyters naar zijn collega Bourgeois, die een ‘flankerend Vlaams beleid’ zou gaan voeren in verband met de verdere invulling.

Gordel verprutst

Na de zogenaamde splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde werd De Gordel, het jaarlijks succesvol sportief-politiek evenement, in een ander kleedje gestopt. De editie-nieuwe-stijl werd een flop. Nauwelijks 12.0000 deelnemers daagden op. Dat uitgerekend de minister bevoegd voor de Vlaams Rand en de minister van Sport, allebei N-VA, erin geslaagd zijn De Gordel grondig te verprutsen, zegt alles.

Minister Bourgeois heeft nooit enige voeling met de Rand gehad. Hans Bonte, weliswaar sp.a-burgemeester van Vilvoorde, verwoordde het aldus in ‘De Standaard’ van 14 maart 2013: *“Je zou toch verwachten van een minister die bevoegd is voor de Vlaamse Rand dat hij een extra inspanning doet voor die Rand. Tijdens de vorige legislatuur verdubbelde minister Frank Vandenbroucke het budget voor basiseducatie, maar Bourgeois doet niets.”* Het is niet omdat men Bonte heet en van de sp.a is, dat men soms geen gelijk kan hebben.

2. WELZIJN: wachtlijsten en verbroken verkiezingsbeloften

2.1 Vlaamse sociale bescherming in vuilnisbak gekieperd

In het kader van het vernieuwd sociaal beleid wilde deze Vlaamse Regering – naar eigen zeggen – “verder inzetten op een warme samenleving” en een “samenleving waar goede zorgen voor iedereen betaalbaar zijn”. In het regeerakkoord (2009) beloofden de Vlaamse regeringspartijen CD&V, N-VA en sp.a een ‘basisdecreet Vlaamse sociale bescherming’ te realiseren. Dat basisdecreet sociale bescherming zou volgens het regeerakkoord uit volgende onderdelen moeten bestaan: de bestaande zorgverzekering, een systeem van maximumfactuur in de thuiszorg, een Vlaamse hospitalisatieverzekering, een nieuwe regeling voor de financiële ondersteuning van kinderen en een nieuw systeem van begrenzing van de kosten in de residentiële ouderenzorg.

Op 7 mei 2012 – drie jaar later – werd door de Vlaamse Regering een ontwerp van decreet ‘houdende de Vlaamse sociale bescherming’ ingediend in het Vlaams Parlement. Dit decreet voorzag de invoering van een kindpremie en een maximumfactuur die beschermt tegen te hoge zorgkosten (bijvoorbeeld poetshulp, lichamelijke verzorging, ...). Ook de bestaande zorgverzekering werd in het decreet geïncorporeerd. Niet vermeld in het decreet waren: de begrenzing van de kosten in de residentiële thuiszorg en de eveneens beloofde Vlaamse hospitalisatieverzekering. Het afgeslankte decreet werd op 4 juli 2012 goedgekeurd in de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement.

Sommige beloften in het kader van het nieuw sociaal beleid kregen zelfs geen decretaal gevolg. Andere beloften (kindpremie en maximumfactuur voor de zorg) werden weliswaar ingeschreven in een decreet, maar werden niet uitgevoerd. De beloofde Vlaamse sociale bescherming werd schaamteloos in de vuilnisbak gekieperd.

2.2 Geen begrenzing kosten rusthuizen: Vlaamse Regering laat ouderen in de kou staan

Dat de belofte uit het regeerakkoord om een maximumfactuur voor rusthuizen in te voeren niet werd uitgevoerd is ten eerste te betreuren. Vanzelfsprekend is het de wens van de overgrote meerderheid van de bejaarden om zo lang mogelijk in de vertrouwde omgeving thuis te mogen leven. Door verminderde mogelijkheden om zelfstandig te functioneren dringt een rusthuisopname zich soms echter op. Vaak zijn de hoge rusthuisfacturen echter een drempel om die stap te zetten.

Het gemiddelde pensioenbedrag volstaat namelijk niet om het verblijf in een rusthuis te kunnen betalen. Op basis van een onderzoek in 32 rusthuizen in België berekende het OIVO (Onderzoeks- en Informatiecentrum van de Verbruikersorganisaties) de gemiddelde kostprijs van een rusthuisverblijf. Die bedraagt in Vlaanderen 1.326,90 euro per maand. Met een gemiddeld pensioen dat varieert van 850 tot 900 euro, komt men dus lang niet toe.

Het OIVO berekende dat een Vlaming twaalf jaar lang maandelijks 100 euro moet sparen om de kosten die het pensioenbedrag overschrijden te kunnen betalen. Wie tien jaar in een rusthuis verblijft, moet dus dertig jaar gespaard hebben. Een rusthuisopname heeft dus zware financiële gevolgen, niet alleen voor de bejaarde, maar ook vaak voor zijn familie.

Om deze redenen is het zeer jammer dat de Vlaamse Regering – ondanks de dure beloftes – geen werk maakt van de maximumfactuur in de ouderenzorg. Blijkbaar waren de ouderen – mensen die nochtans aan de basis liggen van onze huidige welvaart en daarom onze beste zorgen verdienen – geen prioriteit voor de Vlaamse Regering-Peeters II. In dit kader dient ook vermeld te worden dat het Vlaams

Belang reeds vele jaren pleit voor de afschaffing van de onderhoudsplicht van kinderen voor ouders die in een rusthuis werden opgenomen.

2.3 Beloften om een kindpremie en een maximumfactuur in de zorg in te voeren werden ingeslikt

Nadat een jaar eerder de begrenzing van de kosten in de residentiële thuiszorg en de Vlaamse hospitalisatieverzekering al in de prullenmand verdwenen, maakte de Vlaamse Regering in de zomer van 2013 bij monde van N-VA-minister Geert Bourgeois bekend dat ook de beloften een Vlaamse kindpremie en een maximumfactuur in de zorg in te voeren, zouden worden ingeslikt. Het verkiezingsbedrog werd weggegooid achter de 'economische crisis' en de 'zesde staats-hervorming die bijkomende bevoegdheden voor Vlaanderen voorziet' (zoals de kinderbijslag, de ouderenzorg en onderdelen van de ziekteverzekering).

Met het verdwijnen van de kindpremie en de maximumfactuur in de ouderenzorg schiet er van de door de regeringspartijen beloofde sociale bescherming dus niets meer over. Nochtans waren het stuk voor stuk beloften die door de regeringspartijen tijdens de verkiezingscampagne waren gedaan.

2.4 Vlaamse Regering laat mindergegoede zorgbehoevenden in de steek

Het is onaanvaardbaar dat mensen in onze samenleving noodzakelijke gezondheidszorg uitstellen omdat ze arm zijn. De maximumfactuur voor de thuiszorg had ervoor kunnen zorgen dat thuiszorg voor iedereen betaalbaar blijft. Voor personen die intensieve thuiszorg nodig hebben, kunnen de eigen bijdragen aan de zorgkosten thuis fors oplopen. Indien

de maximumfactuur ingevoerd zou zijn, zou iemand nooit meer dan een bepaald bedrag aan eigen bijdragen moeten betalen, hoe hoog de rekening ook is.

Dat bedrag zou afhankelijk zijn van het inkomen van de zorgbehoevende en zou gelden voor de eigen bijdragen voor gezinszorg, poetshulp, karweihulp, professionele en vrijwillige oppas. Een beroep doen op zorg mag niet leiden tot armoede. Wie zorg nodig heeft, mag naast de lichamelijke zorgen niet bijkomend geconfronteerd worden met geldzorgen. De invoering van een maximumfactuur in de zorg is geen overbodige luxe, maar in deze economisch onzekere tijden meer dan ooit nodig. Daarom is het meer dan jammer dat de Vlaamse overheid de beloofde invoering van de maximumfactuur niet heeft gerealiseerd.

2.5 Wachtlijsten in gehandicaptenzorg groeiden aan: 22.000 gehandicapten niet geholpen

De cijfers tonen aan dat het gehandicaptenbeleid van de Vlaamse Regering tekortschiet. Vlaanderen besteedt jaarlijks 1,36 miljard euro aan de zorg voor gehandicapten. Daarmee wordt de zorg betaald voor 40.800 gehandicapten. Zij ontvangen als thuiswonende allerlei vormen van hulp of begeleiding of worden opgevangen en geholpen in een dagcentrum of een residentiële voorziening. De Vlaamse Regering slaagt er echter niet in alle gehandicapten de ondersteuning te bieden waar deze mensen eigenlijk recht op zouden moeten hebben. Er staan immers 22.000 gehandicapten op de wachtlijst met een of andere dringende zorgvraag. Zij worden niet geholpen. In het begin van de legislatuur waren dat er 'nog maar' 15.000. De wachtlijsten zijn onder Peeters II dus fors aangegroeid. Bovendien is het een feit dat niet elke gehandicapte zich laat registreren. Federale cijfers tonen aan dat er in Vlaanderen 110.000 personen met een handicap – en dus potentiële zorgvragers – zijn.

De beslissing wie geholpen wordt en wie niet ligt bij de zogenaamde 'regionale prioriteitencommissies', waarin onder meer de zorgverstrekkers zetelen, maar ook de gebruikers. In mei 2013 namen de gebruikers van de regionale prioriteitencommissie van Oost-Vlaanderen – de instantie die dus moet oordelen wie, gezien het tekort aan de aanbodzijde, geholpen wordt en wie niet – uit onvrede ontslag omdat “ze veel te veel mensen moeten teleurstellen die dringend hulp nodig hebben”. De keuzes die de leden van de regionale prioriteitencommissies moeten maken zijn vanuit moreel oogpunt zeer moeilijk. Door iemand de nodige ondersteuning te ontfangen wordt niet alleen de levenskwaliteit van de gehandicapten, maar ook van de verzorgers in ernstige mate aangetast. Ook deze legislatuur lag een gebrek aan aangepaste ondersteuning aan de basis van enkele familiedrama's.

2.6 Persoonsvolgende financiering: nieuwe belofte met uitvoering ... volgende legislatuur

Op 7 mei 2013 lanceerden de Vlaamse meerderheidspartijen CD&V, N-VA en sp.a met de Vlaamse Regering een concept-nota 'Persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap', waarin opgenomen is dat elke gehandicapte in de toekomst de keuze zou krijgen tussen een 'zorgvoucher' die recht geeft op zorg in natura (bijvoorbeeld in een gehandicaptenvoorziening) en een basisuitkering (een cashbudget). Met deze basisuitkering zou dan zorg kunnen worden aangekocht: mantelzorg, thuisbegeleiding, gezinszorg, dienstencheques,...

Op zich is dit een goed uitgangspunt, maar het Vlaams Belang blijft kritisch tegenover deze nieuwe beloften. Tal van eerdere beloften inzake welzijn werden immers niet nagekomen: het wegwerken van de wachtlijsten stond reeds enkele malen als belofte in het regeerakkoord en zoals eerder gezegd kwam ook van de beloofde maximumfactuur in de

thuiszorg, de kostenbegrenzing voor de residentiële thuiszorg en de Vlaamse hospitalisatieverzekering niets in huis. De plechtige belofte om de wachtlijsten weg te werken was inderdaad al opgenomen in het regeerakkoord van 2004 (CD&V, N-VA, sp.a en Open Vld). Sindsdien zijn de wachtlijsten echter niet gedaald, maar sterk toegenomen. Hoe durft de Vlaamse Regering nu garanderen dat de volgende regering voldoende geld zal vrijmaken voor de beloftes die nu worden gemaakt met betrekking tot het gehandicaptenbeleid?

Niet alleen het Vlaams Belang, maar ook gehandicaptenorganisaties formuleerden reeds hun bedenkingen bij de nieuwe plannen. In 2001 werd immers reeds een decreet gestemd dat een persoonsgebonden budget invoerde. De vorige en de huidige regering hebben echter nagelaten dit decreet uit te voeren. Nu komt deze regering plots op de proppen met een volledig nieuw systeem van budget dat nu plots de toveroplossing zou zijn. Dit lijkt op pure aankondigingspolitiek.

Veel is er bovendien nog niet concreet betreffende de nieuwe plannen van de Vlaamse Regering. Zo is het nog niet zeker welk bedrag de gehandicapten zouden toegekend krijgen. Ook is volledig onduidelijk hoe het ganse plan zal worden gefinancierd. In de conceptnota 'Persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap', in mei 2013 gepresenteerd door minister van Welzijn Jo Vandeurzen (CD&V), staat dat een basisondersteuningsbudget voor gehandicapten zal worden gefinancierd via de Vlaamse zorgverzekering. De vraag is echter of dit realistisch is en of dit wel de bedoeling is van de Vlaamse zorgverzekering. De minister belooft de doelstellingen te bereiken in 2020, twee legislaturen verder. De vraag is hoe ernstig een dergelijke belofte dient genomen te worden, wanneer vaak de beloften van het regeerakkoord van de legislatuur zelf niet worden gehonoreerd.

2.7 Vlaamse Regering slaagde er niet in 'recht op zorg' te verwezenlijken

Het Vlaams Belang is een sociale volkspartij die solidariteit met de zwaksten van ons volk hoog in het vaandel draagt. Onze partij vindt het een schande dat duizenden gehandicapten die nood hebben aan zorg momenteel in de steek worden gelaten omdat er zagezegd geen geld is.

Dit leidt er immers toe dat de levenskwaliteit zowel van de gehandicapten zelf als van de mensen in hun directe omgeving ernstig wordt aangetast. Dit is onaanvaardbaar. Voor het Vlaams Belang heeft de zorg voor onze gehandicapten de hoogste prioriteit. Aangepaste zorg moet een recht zijn. De huidige Vlaamse Regering is er alleszins niet in geslaagd dit recht te verwezenlijken.

2.8 Vlaamse zorgverzekering op financieel drijfzand?

De Vlaamse zorgverzekering maakt verlies. Als we kijken naar een totaal operationeel resultaat (dit wil zeggen de inkomsten uit de dotatie en bijdragen (premies) verminderd met uitkeringen van tenlastenemingen en werkingskosten) dan is er sinds kort een negatief resultaat dat moet worden bijgepast via extra dotaties uit de algemene middelen van de Vlaamse Regering. De financiële leefbaarheid van de Vlaamse zorgverzekering komt in ieder geval binnen vijftien jaar in de problemen wanneer de reserves uitgeput zijn. Daarbij komt dat deze Vlaamse Regering nieuwe initiatieven heeft aangekondigd die ook door de zorgverzekering zullen betaald worden zoals de aangekondigde basisondersteuningsbudgetten voor personen met een handicap. Maar ook hier schuift deze Vlaamse Regering het probleem door naar de volgende Vlaamse Regering die een nieuwe financiële onderbouw zal moeten uittekenen voor de Vlaamse zorgverzekering.

2.9 Palliatieve zorgen in de thuisomgeving minderwaardig voor Vlaamse Regering?

Wie zorg nodig heeft, kan voor zijn niet-medische kosten een beroep doen op de Vlaamse zorgverzekering. Met die uitkering (130 euro per maand) kan de zorgbehoevende zowel mantel- als thuiszorg en residentiële zorg betalen. Maar wie palliatieve zorgen krijgt in de thuisomgeving, heeft pas na 4 maanden recht op een uitkering uit de zorgverzekering. Wie echter in een woonzorgcentrum wordt opgenomen krijgt onmiddellijk een uitkering. Deze Vlaamse Regering wilde hier de voorbije legislatuur niets aan wijzigen.

Palliatieve patiënten die thuis verzorgd worden, krijgen van de regering-Peeters II dus geen automatische toekenning van een uitkering van de zorgverzekering. De bestaande ‘carens-tijd’ van vier maanden blijft behouden. Het gaat nochtans over mensen met een zeer beperkte levensverwachting. Veel patiënten zijn al overleden voor ze recht zouden hebben op een uitkering. Maar ook in dit dossier verwijst de Vlaamse Regering naar de zesde staatshervorming waarbij na de implementatie de ganse Vlaamse zorgverzekering zou worden hervormd.

2.10 Armoedebeloid Peeters II faalde door versnippering

Eén op de tien inwoners in Vlaanderen is arm. Bij de ouderen is dat zelfs één op de vijf. Een politiek ter bestrijding van armoede moet erop gericht zijn mensen uit de armoede te houden. Vlaanderen is bevoegd voor het beleid tegen armoede, maar beperkt zich tot het opzetten van een veelvoud aan acties en projecten, zonder een structuur en zonder meetbare doelstellingen. De projectmatige aanpak zonder bewezen meerwaarde leidt niet tot een verbetering op het terrein. De armoedeproblematiek blijft stijgen en dit zelfs volledig los van de huidige crisis.

Het Vlaams Belang pleit er al jaren voor om deze projectmatige benadering onmiddellijk te stoppen en eindelijk werk te maken van een inclusief en gecoördineerd armoedebeleid van alle beleidsverantwoordelijken waarbij de échte problemen ten gronde worden aangepakt, gekoppeld aan haalbare en controleerbare doelstellingen. Binnen dit beleid dienen er prioriteiten te worden gesteld met aandacht voor de echte noden van de Vlaming.

Al jaren klaagt het Vlaams Belang bij de bespreking van de begroting aan dat het beleid de – helaas schaarse – financiële middelen op een verkeerde, versnipperde wijze inzet. Dit leidt tot verspilling. Binnen sommige beleidsdomeinen is er echt nog ruimte voor besparingen. In plaats van de begroting te beschouwen als een taart waarvan iedere minister binnen zijn beleidsdomein een stuk toegewezen krijgt – maar waardoor de middelen niet altijd op een efficiënte wijze worden verdeeld – dient er te worden gekeken naar de echte prioriteiten die in Vlaanderen op een oplossing wachten. Een van die prioriteiten is een degelijk sociaal beleid, waartoe ook armoedebestrijding behoort.

Ook de focus op de zogenaamde gekleurde armoede is zo'n achterhaalde beleidskeuze. De vele legale en illegale immigranten of asielzoekers die leven van een uitkering of een andere financiële tegemoetkoming, vallen natuurlijk op en kleuren de statistieken in dergelijke mate dat de sociale sector en de linkse politiek steeds opnieuw een aanleiding vinden om de subsidiekraan nog meer open te draaien. Niettemin verpauperen onze steden op grote schaal, kraken de OCMW's in hun voegen en zijn de sociale gevolgen van de ongebreidelde immigratie zonder meerwaarde onbetaalbaar geworden. Het voorrangsbbeleid en de stijgende budgetten lossen niets op, maar zorgen enkel voor een aanzuigefect. Een immigratiestop is onontbeerlijk; zo niet blijft het dweilen met de kraan open.

3. ONDERWIJS: ongewenste hervormingen, echte problemen niet aangepakt

3.1 Inleiding: geen rust in het onderwijslandschap

Onderwijs is ongetwijfeld één van de belangrijkste beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid. Ongeveer 40% van de Vlaamse begroting gaat naar dit beleidsdomein. Onderwijs is echter – en dat is jammer genoeg een constante – sterk onderhevig aan de continue wil van de bevoegde minister(s) tot het doorvoeren van allerlei veranderingen. Nochtans is er meer dan ooit nood aan rust in het onderwijslandschap, iets wat ook tijdens de voorbije legislatuur niet het geval is geweest, integendeel. Een van de nefaste gevolgen hiervan is een algemene kwaliteitsdaling van het onderwijs in Vlaanderen, een trend die zich al enkele jaren manifesteert.

Het onderwijsbeleid van de Vlaamse Regering werd in de afgelopen legislatuur vooral gekleurd door het debat rond de onderwijshervorming, maar ook de capaciteitsproblematiek, het inschrijvingsbeleid, de hervorming van het gelijkheidsdecreet en de taalproblematiek waren belangrijke thema's.

3.2 Hervorming van secundair onderwijs zonder draagvlak

In april 2009 stelde voormalig topman van het Departement Onderwijs Georges Monard zijn visienota voor de onderwijshervorming voor, die hij schreef op vraag van toenmalig minister van Onderwijs Frank Vandenbroucke (sp.a). In zijn rapport pleitte Georges Monard duidelijk voor een verbrede nieuwe eerste graad én voor het afschaffen van de schotten tussen ASO/TSO/BSO/KSO.

Op basis van deze nota schreef de Vlaamse Regering in haar regeerakkoord een grote hervorming van het secundair onderwijs in, ondertekend door CD&V, sp.a en N-VA. In september 2010 stelde minister van Onderwijs Pascal Smet (sp.a)

zijn eigen oriëntatienota *‘Mensen doen schitteren’* voor, grotendeels gebaseerd op de nota-Monard. De tekst vormde de basis voor een discussie met het onderwijsveld en het bedrijfsleven, maar werd nooit echt gedragen door de basis, ouders en leerkrachten.

In juni 2012 zorgde een uitspraak van minister Smet over het vervallen van het B-attest op het einde van de eerste graad al voor felle reacties. Er kwamen discussies binnen de Vlaamse Regering en stilaan werd duidelijk dat de N-VA een bocht van 180 graden aan het maken was. Er werd echter alsnog een compromis bereikt, een zogenaamd ‘masterplan’. Het is duidelijk dat deze regering in de eerste plaats geen gezichtsverlies heeft willen leiden. Minister-president Kris Peeters heeft het heft in handen genomen om zijn vel te redden. Sp.a-minister Pascal Smet is *“uitermate tevreden”*, de N-VA is *“bijzonder verheugd”*. Hoe ongeloofwaardig deze vrolijke maskerade is, bleek al meteen na het akkoord in de media. Over één en hetzelfde masterplan werden twee totaal tegenovergestelde meningen gespuid door sp.a en N-VA. De derde regeringspartij, CD&V, deed er vooral het zwijgen toe.

Als het onverkort wordt uitgevoerd, zal Smet cruciale voorstellen uit zijn nota gerealiseerd zien en zal ons onderwijslandschap er fundamenteel anders gaan uitzien, wat de N-VA daarover ook mag beweren. De deur naar een grondige hervorming is opengezet en de N-VA krijgt die nooit meer dicht. De voeten van verschillende politieke partijen, van de onderwijskoepels, van experts en drukkingsgroepen allerhande zitten er al tussen. Als de N-VA na 2014 al de macht zou hebben om dat te doen, ze zullen er niet meer in slagen het masterplan ‘verticaal te klasseren’. Zoals verschillende commentaren terecht stelden: de trein is vertrokken. Of zeg maar gerust: de doos van Pandora is open.

Wat na het lezen van het masterplan in elk geval duidelijk is geworden, is dat het alweer een stap verder is in de ontmanteling van het al zo verminkte traditioneel onderwijs.

De kwalijke eenheidsstructuur uit 1989, die de brede eerste graad veralgemeende, wordt in geen geval in vraag gesteld; de brede eerste graad wordt nog wat breder door de inperking van de B-stroom; aan een centraliserend instrument als de eindtermen wordt niet geraakt; het B-atteest wordt zo goed als afgeschaft; de studierichtingen zullen verhakseld worden in een matrix en ja, ASO/TSO/KSO/BSO, volgens Pascal Smet “achterhaalde en beladen” termen, zullen worden afgeschaft.

“Het met veel politiek gekibbel bereikte compromis over de hervorming van het secundair onderwijs wordt niet gesmaakt. Acht op de tien leerkrachten en twee op de drie ouders steunen de hervorming niet. Dat blijkt uit een grote onderwijsenquête in opdracht van Knack. De meeste leerkrachten zien bovendien niet in waarom het secundair onderwijs hervormd moet worden.” (‘Knack’, 2 augustus 2013)

Onderwijskundig is een brede eerste graad slecht voor de leerlingen, maar men gaat er rustig mee door, want het bevredigt de ideologische honger en de gelijkheidswaan van links. Het is nochtans een mythe dat ons onderwijs sociale ongelijkheid bestendigt of in de hand werkt. Volgens PISA (Programme for International Student Assessment) en TIMMS (Trends in International Mathematics and Science Study) behalen we voor sociale gelijkheid een topscore. Dat men dus stopt dus met die zogenaamde ongelijkheid als kapstok te gebruiken voor ongewenste hervormingen. Ook de kloof tussen sterkere en zwakkere leerlingen moet niet worden gedempt, wel moet het onderpresteren worden bestreden. Gelijk presteren bestaat immers niet: die kloof verkleinen leidt tot nivellering en is voornamelijk ten nadele van de sterkere leerlingen. Nog meer differentiëring binnen de klassen overstijgt trouwens de draagkracht van de leerkrachten, die nu al vaak niet weten waar eerst beginnen.

3.3 Echte knelpunten in het onderwijs niet opgelost

Het masterplan komt slechts in geringe mate tegemoet aan de knelpunten die gekend zijn: ongekwalificeerde uitstroom van leerlingen, onderwaardering van TSO en BSO en vervroegde uitstroom van leerkrachten. De Vlaamse Regering had de voorbije vier jaar snelle en slimme maatregelen kunnen nemen om een kentering ten goede in gang te zetten, maar verkoos eindeloze discussies over een grote hervorming. Er is kostbare tijd verloren gegaan.

Waar nauwelijks over gerept wordt in het hele masterplan, is de algemene kwaliteitsdaling die ons onderwijs de jongste decennia getroffen heeft en die stilaan dramatische vormen aanneemt. Onderzoeken te over die de kwaliteitsdaling telkens weer bevestigen. Maar het verwondert ons niet dat men daar niet te veel over zegt. Het zou immers tot de conclusie kunnen leiden dat de eerdere hervormingen die kwaliteitsdaling in de hand hebben gewerkt. En dat de weg die men is ingeslagen een heilloze weg is.

De enige partij die altijd al gezegd heeft dat de hervormingsdrift en de nivelleringsdrang de kwaliteit van ons onderwijs aantast, is het Vlaams Belang. Wij kiezen daarom als vanouds resoluut voor een Vlaams kwaliteitsonderwijs dat gespaard blijft van progressieve hernieuwingszucht en overheidsbetutteling en dat aandacht heeft voor onze Vlaamse eigenheid en tradities. Het Vlaams onderwijs heeft steeds een hoog niveau gekend, en dit omwille van de kennisoverdracht aan de leerlingen door sterk gemotiveerde leerkrachten. Het Vlaams Belang wil dat behouden en mag zich daarom met recht en reden de enige verdediger noemen van het traditioneel onderwijs.

3.4 Het gelijke onderwijskansenbeleid: een bodemloos vat

Het voormalige ‘GOK-decreet’ (‘gelijke onderwijskansen-decreet’) werd afgelopen legislatuur in een nieuw jasje gestoken. Het nieuwe decreet heet nu het ‘SES-decreet’ (‘decreet betreffende de invoering van een, op socio-economische leerlingenkenmerken gebaseerd, geïntegreerd omkaderingssysteem’). Hierdoor wordt de GOK-financiering (die vroeger een bijkomende financieringsregel was) voortaan een deel van de reguliere financiering voor kleuter- en lager onderwijs. Belangrijk om weten is dat ‘SES’-uren worden toegekend aan kinderen wier ouders niet-Nederlandstalig zijn (!), aan kinderen wier ouders een studietoelage ontvangen en aan kinderen wier moeder laaggeschoold is.

Gelijke kansen in het onderwijs voor ieder kind, van welke afkomst ook, zijn de evidentie zelf, maar de SES-financiering bereikt deze doelstelling niet. Er wordt alleen extra financiering gegeven aan kinderen die voldoen aan de SES-kenmerken. Kinderen met zorg (bijvoorbeeld met een hoog IQ) die toevallig uit een bemiddeld gezin komen zullen geen bijkomende financiering krijgen. Ook worden scholen in stedelijke gebieden waar veel allochtonen wonen positief gediscrimineerd. Het zijn immers voornamelijk de allochtonen die voldoen aan de criteria voor bijkomende financiering.

De Vlaamse Regering beloofde bovendien 50 miljoen euro uit te trekken voor het kleuteronderwijs om tot kleinere kleuterklassen te komen. Diezelfde 50 miljoen moet nu wel dienen om de verschillende doelstellingen van het decreet te vervullen, dus niet alleen voor de kleuterklassen maar ook voor de SES-lestijden. Die stijgen met bijna 20.000 lessen, wat een kostprijs betekent van 33 miljoen euro. Hierdoor blijft er nog amper 17 miljoen euro over voor kleinere kleuterklassen, wat veel te weinig is. Landelijke scholen zullen veel minder gebruik kunnen maken van SES-lestijden waar-

door zij minder geld zullen krijgen. Hierdoor dreigen kleuterklassen van plattelandsschooltjes groter te worden in plaats van kleiner. Dit is onaanvaardbaar.

Het Rekenhof stelde dat de effectiviteit van het GOK-beleid moet nagegaan worden alvorens dit uit te breiden tot de reguliere financiering. Tot op heden gebeurde deze evaluatie niet. Concreet vraagt het Rekenhof dat de 'leerwinst' bij GOK-leerlingen zou gemeten worden om na te gaan of al het geld dat voor GOK-uren werd toegekend ook effectief voor GOK-doeleinden werd ingezet en een positief effect heeft gehad op leerlingen met GOK-kenmerken. Deze meting werd tot op heden stevast geweigerd door de onderwijskoepels, wat er wellicht op wijst dat er gewoon geen leerwinst zal geweest zijn. Dit blijkt trouwens ook uit de resultaten van het meest recente PISA-onderzoek dat aantoonde dat de kloof tussen autochtone en allochtone leerlingen groter is dan ooit. Het GOK-beleid is tot op vandaag een bodemloos vat geweest.

3.5 Maatregelen in verband met taalkennis: te vrijblijvend

Bij het wegwerken van ongelijke kansen bij kinderen van allochtone afkomst gaat de Vlaamse Regering ook voorbij aan een heel belangrijk element, namelijk talenkennis. Als er niet wordt ingezet op talen, dan verdwijnen alle inspanningen voor gelijke kansen in het niets. Het Vlaams Belang kwam daarom met een voorstel van resolutie om echte taalbadklassen in te voeren die desgevallend een volledig schooljaar duren en een echte onderdompeling betekenen in het Nederlands. Zo'n volwaardig taalbadjaar moet anders talige leerlingen volledig beslagen aan de start brengen van het reguliere onderwijs en hen in staat stellen zonder bijkomende achterstand hun schoolcarrière af te werken. De meerderheidspartijen in de Vlaamse Regering – CD&V, N-VA en sp.a – wilden er echter niet van weten.

In de talennota kwam minister Smet later wel met een miniversie van ons voorstel waarbij de taalbadklassen tot maximaal acht weken beperkt zouden blijven. Volgens veel ervaringsdeskundigen uit scholen met veel anderstalige leerlingen was die periode veel te kort. Pas na een bezoek aan Canada draaide Smet bij. Met het Onderwijsdecreet XIII werden taalbadklassen ingevoerd die maximum een jaar in beslag mogen nemen. Ons voorstel werd dus uiteindelijk overgenomen.

Uiteraard toonde het Vlaams Belang zich daarover tevreden. Wel blijven wij ons vragen stellen bij de vrijblijvendheid. Scholen krijgen de keuze om een taalbad al dan niet te organiseren, maar krijgen daartoe niet de nodige bijkomende middelen en omkadering. Dat zet de realisatie van taalbadklassen op de helling. Ons amendement om taalbadklassen te verplichten, van zodra er leerlingen zijn die daarvoor in aanmerking komen, werd echter weggestemd. De vraag blijft dus of de invoering van taalbadklassen geen dode letter blijft.

3.6 Nieuw inschrijvingsbeleid holt vrije schoolkeuze uit

In het Vlaams Parlement keurde de meerderheid een nieuw inschrijvingsdecreet goed dat tot doel heeft een ‘sociale mix’ in de scholen op te leggen: alle scholen moeten gekleurd zijn. Via bepaalde criteria zijn scholen met capaciteitsproblemen vanaf schooljaar 2013-2014 verplicht een minimum aantal ‘kansarmen’ in te schrijven. In ‘witte’ scholen zullen Vlaamse kinderen van hoogopgeleide ouders pas als laatste ingeschreven kunnen worden. Dit betekent dat in grote steden Vlaamse ouders hun kinderen vaak niet meer in de school van hun keuze zullen kunnen inschrijven. Maar ook de dorpsschooltjes blijven niet gespaard. Bij inschrijving in het eerste jaar secundair onderwijs heeft een leerling die al ingeschreven was in een basisafdeling van die school voor-

rang. Ouders zullen dan ook vlugger hun kinderen naar een basisschool met een secundaire school sturen, waardoor er een vlucht uit de zesde leerjaren van de dorpsschool zal ontstaan.

Voor de scholen en de LOP's (Lokale Overlegplatforms) worden de nieuwe regels (die ingaan voor het schooljaar 2013-2014) alvast niet minder complex. Antwerpen, Gent en Brussel krijgen geïnformatiseerde aanmeldingsprocedures. Voorts moeten scholen op tijd hun capaciteit bepalen en een dubbel contingent met plaatsen voor GOK- en gewone leerlingen vastleggen. Die contingenten moeten de schoolomgeving weerspiegelen. Bij de inschrijvingen gelden voorrangregels, bijvoorbeeld voor broers en zussen, kinderen van schoolpersoneel, leerlingen van een scholencampus en Nederlandstalige kinderen in Brussel. Blijft er dan nog plaats in een contingent over, dan wordt bijvoorbeeld gekeken naar de afstand tussen thuis en school, of speelt 'het toeval'.

Het nieuwe inschrijvingsdecreet lost de capaciteitsproblemen niet op maar moet vooral de inschrijvingen zogenaamd 'rechtvaardiger' regelen. In de praktijk komt het er echter op neer dat een ouder zijn kind niet meer in de school van zijn keuze kan inschrijven. De vrijheid van schoolkeuze is hiermee de facto afgevoerd.

3.7 Plaatstekorten en wachtlijsten scholenbouw

Een van de jaarlijks terugkerende knelpunten inzake onderwijs is het plaatstekort in het basisonderwijs in een aantal Vlaamse centrumsteden en in Brussel. In Antwerpen alleen al hadden in 2013 3.400 kinderen geen plaats, en dit aantal dreigt alleen nog maar toe te nemen als gevolg van de stijgende geboortecijfers ten gevolge van de massa-immigratie van de afgelopen jaren. Nataliteitscijfers zijn een perfecte indicator voor wat betreft de behoefte aan plaatsen op

school. Het is dan ook zeer verwonderlijk dat de afgelopen Vlaamse Regeringen nooit structurele oplossingen voor het probleem hebben aangereikt. Dacht men nu werkelijk dat het probleem zichzelf wel zou oplossen? De minister van Onderwijs trekt af en toe enkele miljoenen euro's uit om nieuwe scholen te bouwen, maar dit zijn slechts druppels op een hete plaat. Het plaatstekort is dus volledig op het conto te schrijven van de voorbije Vlaamse Regeringen. Men had geen oog voor een langetermijnoplossing ondanks de voorradige demografische tabellen.

Intussen is de wachtlijst voor de regulier gefinancierde scholenbouw nog nooit zo lang geweest: 2.522 scholen wachten op 3,1 miljard euro. Eind 2011 was dit nog 2,6 miljard euro. Die dossiers zijn afkomstig van het vrij onderwijs, het gemeentelijk onderwijs en het provinciaal onderwijs. Zij dienen hun dossiers in bij het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGION), het voornaamste financieringskanaal. Enkel het Gemeenschapsonderwijs (GO!) doet geen beroep op Agion. De wachtlijst in Antwerpen is met een totaalbedrag van 773 miljoen euro het langst. De Vlaamse overheid verwacht intussen veel van deze zogenaamde DB-FM-projecten, een vorm van publiek-private samenwerking (PPS) om de achterstand weg te werken. Het valt echter te betwijfelen of dit het wondermiddel zal zijn.

3.8 Grote scholengroepen: einde lokaal gebonden onderwijs en onderwijsvrijheid

Jarenlang liep minister Smet met plannen rond voor een grote schaalvergroting in het onderwijs. Die plannen waren werkelijk megalomaan. Ten laatste over zeven jaar zouden alle scholen moeten aangesloten zijn bij een 'scholengroep' die minstens 2.000 leerlingen telt. Maar de Vlaamse Regering mikte eerder op een gemiddelde grootte van maar liefst 6.000 leerlingen.

De meeste vertegenwoordigers en deskundigen bleken niet meteen voorstander van zo'n schaalvergroting, die de minister terecht 'revolutionair' heeft genoemd. De kleine onderwijsverstrekkers (OKO) en de koepel van het lokaal onderwijs (OVSG) waren zelfs ronduit tegenstander. Maar na zijn bezoek aan Canada heeft minister Smet meer dan ooit op het gaspedaal geduwd, en de twee grootste koepels (VSKO en GO!) zijn samen met CD&V en N-VA overstag gegaan.

Voor het Vlaams Belang gaat deze bestuurlijke revolutie veel te ver. Net op een moment dat Nederland volledig terugkomt op een eerder doorgevoerde maar totaal ontspoorde gelijkaardige operatie, en nu een maximum van 2.500 leerlingen vooropstelt, zou het in Vlaanderen de andere richting uitgaan. Nota bene zonder enige wetenschappelijke onderbouwing, maar wél met allerlei besparingsschema's in het achterhoofd.

Gelukkig slaagde Smet er niet in de schaalvergroting decretaal te verankeren. Maar hij is er wel in gelukt om de twee grote koepels van het idee te overtuigen: zij zetten nu op eigen houtje de schaalvergroting in gang en de Vlaamse Regering steunt dat door allerlei financiële tegemoetkomingen (goedgekeurd in het Onderwijsdecreet XXIV).

Voor het Vlaams Belang betekent een ver doorgedreven schaalvergroting de doodsteek van het lokaal gebonden onderwijs en een definitief einde van de vrijheid van onderwijs in Vlaanderen. Het Vlaams Belang is de enige politieke partij die dergelijke schaalvergroting niet ziet zitten en is daarmee de laatste politieke verdediger van de autonomie van de scholen en van de verbondenheid van de school met het lokale weefsel.

3.9 Vlaamse Regering verengelt het hoger en middelbaar onderwijs

De voorbije legislatuur werd de deur opengezet voor de ‘verengelsing’ van het middelbaar onderwijs door de invoering van het CLIL-onderwijs (Content and Language Integrated Learning), een vorm van meertalig onderwijs waarbij 10 à 15% van het wekelijkse lestijdenpakket (onder meer zaakvakken zoals aardrijkskunde, biologie, ...) in een andere taal zal worden aangeboden. CLIL vormt een inbreuk op het principe dat het onderwijs in Vlaanderen in het Nederlands dient te worden gegeven. Voor de vernederlandsing van ons onderwijs is een lange strijd geleverd. Het gaat dus niet op om dat op de helling te zetten, niet in het hoger onderwijs en al helemaal niet in het middelbaar, het basis- en het kleuteronderwijs. Kennis van vreemde talen is in onze tijd noodzakelijk, maar moet worden bijgebracht tijdens de taalvakken. Alle andere vakken moeten in het Nederlands worden gegeven. Geen enkele andere partij heeft zich bij die zienswijze willen aansluiten, ook niet de N-VA.

Ook in het hoger onderwijs werd de deur geopend voor een verdere verengelsing. Een nieuwe taalregeling die door de Vlaamse Regering voor het hoger onderwijs werd uitgetekend betekende een versoepeling van de huidige regeling, vastgelegd in het Structuurdecreet van 2003. Die versoepeling bestaat voornamelijk uit de verruiming van de mogelijkheden om anderstalige opleidingsonderdelen en andersstalige opleidingen aan te bieden. Voor die laatste wordt tevens de equivalentieregel versoepeld, weliswaar gekoppeld aan een aantal voorwaarden, maar eveneens met de mogelijkheid om een vrijstelling van die regel te vragen.

Voor het Vlaams Belang zet de nieuwe – trouwens zeer ingewikkelde en ondoorzichtige – regelgeving de poorten open naar verdere verengelsing van het hoger onderwijs. Zo’n verengelsing bedreigt het Nederlands als academische

taal en hypothekeert de democratisering van ons onderwijs. Vandaar dat onze partij voorstelde om de bestaande regeling in het Structuurdecreet, die een voldoende evenwicht bevat tussen het gebruik van het Nederlands als onderwijstaal en de noodzaak van het gebruik van andere talen (bijna steeds het Engels) omwille van de internationalisering, te behouden.

Onze amendementen terzake werden echter weggestemd. Enkele daarvan waren nochtans voorgesteld door het Verbond van Vlaamse Academici en het Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen. Het Vlaams Belang betreurt vooral het feit dat ook de N-VA de breed gedragen bekommernis voor het Nederlands als onderwijstaal niet heeft willen ondersteunen, maar is gezwicht voor de druk van de universitaire instellingen om verder te kunnen verengelsen.

3.10 Vlaamse Regering zet poort open voor introductie Arabisch en Turks in het onderwijs

Bij de bespreking van Onderwijsdecreet XIII was er nogal wat te doen omtrent een ter elfder ure ingediend amendement betreffende de vierde taal. In het oorspronkelijke ontwerp zou de keuze voor een vierde taal (in de derde graad ASO) worden uitgebreid tot alle officiële talen van de EU én enkele talen van de zogenaamde BRIC-landen (Russisch, Standaardmandarijn en Hindi). Dat werd door verschillende leden van de commissie en ook door het Vlaams Belang als een te willekeurige opsomming ervaren. Voor heel wat van de genoemde talen is er helemaal geen nood in het secundair onderwijs.

Enkele commissieleden braken daarop een lans om alvast Turks en Arabisch aan het rijtje toe te voegen, vanwege de vele kinderen met migratieachtergrond die Turks

en Arabisch als moedertaal of tweede taal hebben. De minister wenste daar in eerste instantie niet op in te gaan.

Maar na enig overleg ‘in de wandelgangen’ kwam de meerderheid, samen met Open Vld en LDD, met een amendement op de proppen om elke limitatieve opsomming te laten varen en de keuze voor de scholen open te gooien tot ‘alle levende talen’. Inclusief Turks en Arabisch dus.

De uitbreiding van de optie voor vierde taal naar ‘alle levende talen’ is totaal overbodig. Voor het Vlaams Belang moet het taalkeuzepakket beperkt blijven tot Nederlands als eerste taal, Frans en Engels als tweede of derde taal en Duits als vierde taal. Dat is de logica van onze geografische ligging en de economische realiteit waarin Vlaanderen zich bevindt. Het Vlaams Belang betreurt dan ook dat geen enkele partij zich bij die zienswijze heeft willen aansluiten, ook niet de N-VA. Die partij was weliswaar niet zo gelukkig met het amendement, maar ondertekende en steunde het uiteindelijk toch.

Voor het Vlaams Belang zet de introductie van Turks en Arabisch in onze scholen de deur open naar verdere vervreemding en segregatie. Een bijzonder jammere maatregel en een zeer slecht signaal.

3.11 Ook in het onderwijs capituleerde de Vlaamse Regering voor de islam

De afgelopen legislatuur is er heel wat te doen geweest rond de hoofddoek op school. Het Vlaams Belang heeft zich altijd verzet tegen de houding van de Vlaamse Regering ter zake die stelde dat de afweging rond een hoofddoekenverbod het best wordt gemaakt op het niveau van de school of de scholengemeenschap. Het is aan de Vlaamse Regering om concreet te beslissen om de hoofddoek decretaal of via een ministerieel besluit te weren uit het onderwijs. Het dragen van

de islamitische hoofddoek blijft immers het symbool van de radicale islam die iedere vorm van integratie uitsluit. In deze context is elke dag dat er geen beslissing komt over het bannen van de hoofddoek in het onderwijs en in het openbaar ambt een verloren dag in de strijd tegen de radicale islam en voor de integratie van de zovele moslima's in onze Vlaamse samenleving.

Moslimleerlingen mogen sinds enkele jaren gewettigd afwezig blijven van school op het Suikerfeest en het Offerfeest. Aangezien Turkse en Arabische moslims deze religieuze dagen vaak op aparte data vieren, heeft minister van Onderwijs Pascal Smet het nu mogelijk gemaakt dat hun kinderen op de dag waarop ze deze religieuze feesten werkelijk vieren niet naar school moeten gaan. Door een andere berekeningsmethode kunnen de data van de beide islamitische feestdagen immers verschillen naargelang het gaat om Turkse of Arabische moslims.

De administratie onderwijs kreeg de opdracht van de minister om de omzendbrieven in deze zin aan te passen en deze mee te delen aan de schooldirecties. Aldus hebben alle moslimleerlingen officieel twee dagen meer verlof dan de niet-moslimleerlingen. Dergelijke maatregelen stimuleren de integratie van de moslims in onze samenleving absoluut niet, maar werken de segregatie van de moslimgemeenschap verder in de hand.

3.12 Inclusief onderwijs: ideologische fetisj die de kwaliteit van het onderwijs nog verder bedreigt

Op het einde van de legislatuur stemde de Vlaamse meerderheid het zogenaamde 'M-decreet'. Dat decreet voorziet in een forse uitbreiding van het 'inclusief onderwijs', waarbij leerlingen met speciale leernoden of met zekere beperkingen toch les mogen volgen in het gewone onderwijs. Om dat mogelijk te maken wordt het buitengewoon onderwijs, met

al zijn expertise op gebied van onderwijs voor leerlingen met speciale noden, afgeslankt.

De idee van inclusief onderwijs is puur ideologisch. De meerderheidspartijen blijken het moeilijk te hebben met het verschil in capaciteiten en mogelijkheden van sommige leerlingen, en willen per se zoveel mogelijk kinderen naar het gewoon onderwijs sturen. Ze verwijzen daarbij naar een VN-verdrag dat in 2006 in het Vlaams Parlement werd goedgekeurd.

Het hoeft niet te verwonderen dat leerkrachten, directies en CLB-medewerkers het M-decreet absoluut niet zien zitten. Op dit moment is de draagkracht van het onderwijzend personeel al serieus op de proef gesteld, bijvoorbeeld door de hoge aantallen anderstalige leerlingen. Daar komen dan binnenkort nog een pak leerlingen met extra noden bij. Eventuele extra steun en geld zal van het buitengewoon onderwijs moeten komen, want de hele operatie is 'budgetneutraal'.

Maar de stem van de mensen die dag in dag uit in de praktijk staan, werd eens te meer genegeerd. De 'specialisten' van de meerderheid wisten het weer eens beter en drukten hun wil gewoon door, ook al is nu al zeker dat het M-decreet een aanslag zal zijn op de onderwijskwaliteit en een bijkomende uitstroom zal betekenen van leerkrachten die hun taak niet meer aankunnen.

Het Vlaams Belang is de enige partij die zich ook principieel tegen inclusief onderwijs verzet en dus niet alleen omwille van de modaliteiten zoals Open Vld en Groen. Voor ons staan de belangen van het kind en de onderwijskwaliteit nog altijd ver boven puur ideologische experimenten zoals het inclusief onderwijs er een is.

4. INBURGERING: halfzacht beleid zonder resultaten

4.1 Inleiding: Vlaamse Regering blijft ter plaatse trappelen

Het Vlaamse inburgerings- en integratiebeleid kost de belastingbetaler meer dan 60 miljoen euro op jaarbasis, de kostprijs van de taalcursussen niet meegerekend. Terwijl in de ons omringende landen de inburgeringswetgeving wordt aangescherpt, blijft de Vlaamse Regering zich vastklampen aan het bestaande inefficiënte beleid terzake.

Uit het Vlaamse regeerakkoord 2009-2014 bleek reeds dat geen grote wijzigingen moesten verwacht worden aan het bestaande inburgeringsbeleid, zoals dat in 2003 onder de bevoegdheid van toenmalig minister van Welzijn Mieke Vogels (Groen) werd goedgekeurd en door minister Marino Keulen (Open Vld) in de legislatuur 2004-2009 werd verdergezet. En, inderdaad, veel is er deze legislatuur onder huidig minister Geert Bourgeois (N-VA) niet veranderd aan het Vlaamse inburgeringsbeleid. In 2013 werd het inburgeringsdecreet van 2003 samen met het integratiedecreet van 2009 geïntegreerd in één nieuw inburgerings- en integratiedecreet. Dit nieuwe decreet werd door minister Bourgeois en de Vlaamse Regering echter niet aangegrepen om de wetgeving inhoudelijk bij te sturen of aan te scherpen.

In 2003 was er enige discussie of men nu moest spreken van een ‘inburgeringsbeleid’ of een ‘onthaalbeleid’. De eerste term – inburgering – haalde het. Toch had het beleid even goed een ‘onthaalbeleid’ genoemd kunnen worden. Het Vlaamse beleid terzake komt inderdaad eerder neer op een ‘onthaalbeleid’, dan dat het een werkelijk ‘inburgeringsbeleid’ is. De uitvoering van het inburgeringsbeleid gebeurt op het terrein overigens nog steeds lokaal door zogenaamde ‘onthaalbureaus’.

De basisprincipes van het inburgeringsbeleid van 2003 zijn nu – na vijf jaar regering-Peeters II – nog steeds dezelfde:

nieuwkomers die zich in Vlaanderen vestigen zijn, voor zover het internationaal recht dit toelaat, verplicht een inburgeringstraject te volgen. Het betreft een inspanningsverplichting, geen resultaatsverplichting. Men is verplicht 80% van de lessen aanwezig te zijn, zo niet kan men worden gesanctioneerd via een systeem van administratieve boetes. De nieuwkomer/inburgeraar wordt op geen enkel moment verplicht de opgedane kennis te bewijzen of zelfs maar deel te nemen aan een examen. Oudkomers – vreemdelingen die hier reeds langer verblijven – kunnen op vrijwillige basis een inburgeringscursus volgen. Zelfs wanneer ze OCMW-steun verwerven of geen Nederlands spreken, zijn ze hiertoe niet verplicht. De wetgeving veranderde nauwelijks. Enkel de partijkleur van de bevoegde minister veranderde.

4.2 Wie niet wil inburgeren kan nog steeds een verblijfsvergunning ontvangen

In tegenstelling tot de praktijk in veel andere landen wordt er in Vlaanderen geen enkele koppeling voorzien tussen het inburgeringsbeleid enerzijds en de immigratie- en nationaliteitswetgeving anderzijds. Vlaanderen mag dus binnen de eigen bevoegdheden inburgeringsinitiatieven nemen, maar gevolgen qua verblijf of nationaliteit worden hier niet aan gekoppeld. Aan de weigering een inburgeringscursus te volgen, worden geen verblijfsrechtelijke gevolgen gekoppeld. Deze absurde toestand is een gevolg van de bevoegdheidsverdeling in het federale België. Het immigratiebeleid en de nationaliteitswetgeving zijn immers federale bevoegdheden en inburgering een Vlaamse bevoegdheid. Het Vlaams Belang klaagt het gebrek aan coördinatie tussen het Vlaamse inburgerings- en federale immigratie- en nationaliteitsbeleid al jaren aan. Stuitend is bovendien dat uit de antwoorden van minister van Inburgering Bourgeois op de vragen van het Vlaams Belang blijkt dat de Vlaamse Regering nooit de moeite heeft gedaan om deze kwestie aan te kaarten bij de federale regering of op de agenda van het Overlegcomité te plaatsen.

4.3 Inburgering is nog steeds geen resultaatsverbintenis

Van een kordaat inburgeringsbeleid is in Vlaanderen inderdaad nog steeds geen sprake. Men moet als immigrant enkel een aanwezigheid van 80% behalen op de inburgeringscursus om te voldoen aan zijn verplichtingen. Op geen enkel moment worden inburgeringscursisten echter verplicht hun opgedane kennis te bewijzen. Er wordt – ook na de decretale aanpassingen aan de inburgeringswetgeving onder minister Bourgeois – nog steeds geen enkele resultaatsverbintenis opgelegd.

Een immigrant die op 80% van de inburgeringslessen aanwezig is, maar achteraf geen woord Nederlands spreekt en onze burgerlijke wetten het liefst vervangen ziet door de sharia (de islamwetgeving), is voor deze Vlaamse Regering perfect ingeburgerd. Het hoeft dan ook niet te verbazen dat uit onderzoek blijkt dat de meeste inburgeraars na afloop van hun cursus zelfs niet eens over voldoende taalkennis beschikken om hun boodschappen in het Nederlands te doen.

4.4 Kost inburgeringscursussen immigranten voor 100% afgewenteld op de belastingbetaler

Stuitend is dat zelfs in deze financieel moeilijke tijden de totale kost voor het inburgeringsbeleid nog steeds voor de volle 100% afgewenteld wordt op de Vlaamse belastingbetaler. Elke inburgeringscursus kost de Vlaamse belastingbetaler 1.500 euro. Vroeger voorzag de wetgeving nog de mogelijkheid om de inburgeraar te laten betalen voor zijn cursus. Onder N-VA-minister van Inburgering Geert Bourgeois werd deze mogelijkheid echter geschrapt uit het decreet.

De inburgeraar moet dus geen eurocent betalen voor cursussen die nochtans in de eerste plaats hemzelf ten goede ko-

men. De Vlaamse bevolking is geen vragende partij voor de massa-immigratie, maar mag wel financieel opdraaien voor cursussen die kaderen in het onthaal van deze mensen. Een slecht signaal naar de immigranten die zo de indruk krijgen dat alles hier gratis en voor niets is. Wie ervoor kiest om naar ons land te immigreren, moet hier voor het Vlaams Belang zelf de financiële gevolgen van dragen.

4.5 Ook asielzoekers kunnen nog steeds inburgeringscursussen volgen

In het nieuwe Inburgerings- en integratiedecreet staan nog meer storende zaken. In artikel 26 van het ontwerp van decreet staat bijvoorbeeld dat elke vreemdeling met wettig verblijf behoort tot de doelgroep van het inburgeringsbeleid, met uitzondering onder meer “van de asielzoeker gedurende een termijn van vier maanden na indiening van zijn asielaanvraag (art. 26)”. Waarom zou een asielzoeker tot de doelgroep van het inburgeringsbeleid moeten behoren? De logica stelt dat asielzoekers sowieso worden uitgesloten van inburgering. Drie vierden van de asielaanvragen worden immers verworpen. Het merendeel van de asielzoekers wordt uiteindelijk geacht terug te keren naar eigen land. De aan hen aangeboden inburgeringscursussen zijn niet alleen kosten op het sterfhuis, maar werken ook contraproductief omdat zij de uitwijzing alleen maar bemoeilijken.

4.6 Steuntrekkende vreemdelingen die hier reeds langer verblijven worden niet verplicht in te burgeren

Asielzoekers behoren volgens de Vlaamse Regering tot de doelgroep van het inburgeringsbeleid. Wie daarentegen niet tot de doelgroep van het verplichte inburgeringsbeleid behoort zijn de vreemdelingen die reeds langer dan een jaar in ons land wonen en leven van het OCMW zonder ooit een

inburgeringscursus te hebben gezien. Het is onbegrijpelijk dat het verplichte inburgeringsbeleid enkel maar geldt voor nieuwkomers. Vreemdelingen die hier al langer verblijven en geen zin hebben in inburgering worden met rust gelaten. Er is niet alleen geen ernstige koppeling tussen de inburgeringswetgeving en de verblijfswetgeving. Er is ook geen goede koppeling tussen de inburgering en de maatschappelijke dienstverlening.

Uit parlementaire vragen blijkt namelijk dat meer dan de helft van de buitenlandse OCMW-steuntrekkers in Vlaanderen die werden doorverwezen naar een onthaalbureau, zijn voeten veegt aan het inburgeringstraject. Wanneer het Vlaams Belang de inburgeringsminister vroeg naar de sancties die terzake werden getroffen, antwoordt hij daar *“geen zicht op te hebben”*. Dit gegeven toont nogmaals aan hoe ver we in Vlaanderen verwijderd zijn van een kordaat lik-op-stuk-beleid tegenover integratie-onwillige vreemdelingen.

4.7 Alloctonen worden (nog steeds) niet geresponsabiliseerd

Naast het inburgeringsbeleid organiseert de Vlaamse Regering ook een zogenaamd ‘integratiebeleid’. Terwijl via het inburgeringsbeleid inburgeringstrajecten worden georganiseerd voor individuele personen, zou via het integratiebeleid – althans volgens de Vlaamse Regering – “zelfstandige en evenredige participatie van migranten worden nagestreefd”, “toegankelijkheid tot alle voorzieningen”, “een actief en gedeeld burgerschap” en “het verkrijgen van sociale samenhang.” Het integratiebeleid heeft als opzet een Vlaanderen te bewerkstelligen “waar alle mensen kunnen samenleven in diversiteit”. Het middel daartoe is een reeks integratiediensten, een heel arsenaal van professionele integratiemedewerkers en gulle subsidies aan allochtone organisaties.

In 2013 verving een nieuw 'Vlaams Inburgerings- en integratiedecreet' het integratiedecreet dat dateerde van 2009. Veel werd er echter niet gewijzigd in het beleid. Ook met betrekking tot het integratiebeleid wordt de politiek van de vorige regeringen gewoon verder gezet door de huidige regering. De achterliggende filosofie van het integratiebeleid is dat de gebrekkige participatie van sommige etnisch-culturele groepen aan onze samenleving, de hoge werkloosheid onder allochtonen, enz. in de eerste plaats de fout is van de ontvangende samenleving, die te weinig open staat voor de allochtonen. Het integratiebeleid beoogt dat gans de samenleving zichzelf moet heruitvinden zodat allochtonen er gemakkelijker hun plaats in vinden.

Op deze wijze wordt een cultuur ontwikkeld, waarbij de allochtoon steeds wordt neergezet als slachtoffer en nauwelijks enige verantwoordelijkheid draagt voor het eigen welslagen. Het integratiebeleid geeft allochtonen die niet willen integreren cynisch genoeg net een excuus om niet te integreren in de samenleving. Blijkt dat de werkloosheid onder allochtonen hoog is? Nooit is het de schuld van de allochtoon zelf, wel van de samenleving die onvoldoende inspanningen doet. Nog steeds blijft de Vlaamse Regering uitgaan van de idee dat niet de immigrant, de allochtoon, de inburgeraar verantwoordelijk is voor zijn eigen integratie en succes, maar wel de samenleving, de overheid.

4.8 Vlaams integratiegeld, ook voor integratiesaboteurs en illegalen

Een organisatie die in het kader van het nieuwe Inburgerings- en integratiedecreet kan rekenen op ruime subsidies is het Minderhedenforum, de zogenaamde 'belangenbehartiger' van de etnisch-culturele minderheden. Deze organisatie trekt echter keer op keer de kaart van de islam en de niet-aanpassing. Het Minderhedenforum verzette zich in het verleden tegen het gebruik van de term 'integratie', tegen

het hoofddoekenverbod op scholen en zelfs tegen de verplichting voor Nederlandsonkundige sociale huurders om Nederlands te leren.

Symptomatisch voor het gebrek aan durf om het roer om te gooien en een kordaat beleid te ontwikkelen, is het feit dat in het nieuwe Inburgerings- en integratiedecreet (2013) zelfs illegalen vermeld blijven als doelgroep van het integratiebeleid. Illegalen moeten voor het Vlaams Belang niet geïntegreerd worden. Illegalen overtreden onze verblijfswetgeving en moeten dan ook op een kordate maar humane manier gerepatriëerd worden naar hun landen van herkomst. Hoe meer men illegalen ondersteunt, hoe meer nieuwe illegale immigratie men aantrekt. Dat was overigens ook een van de stellingen van een rapport over illegale immigratie dat ooit werd voorgesteld in het Vlaams Parlement.

4.9 Meer Vlaams geld voor islamomroep, moskeeën en islamopleiding

Het decreet op de erkenning van de erediensten werd op 5 mei 2004 goedgekeurd in het Vlaams Parlement. Met dit decreet werd voor het eerst voorzien in de erkenning en subsidiëring van moskeeën. Over de uitvoering van dit decreet wordt meestal met geen woord gerept, goed wetende dat de Vlaamse publieke opinie gekant is tegen de financiering van de islam met Vlaams belastinggeld. Onder deze Vlaamse Regering, met N-VA'er Bourgeois als bevoegd minister:

- verdubbelde het totale subsidiebedrag voor moskeeën van 254.220 euro voor zes moskeeën (2009) tot 575.312 euro voor zeventien moskeeën (2012). De moskeeën worden gefinancierd met provinciaal belastinggeld. Negen van deze moskeeën zijn Turkse (Diyanet-)staatsmoskeeën en twee moskeeën fundamentalistische Milli Görüs-moskeeën;
- steeg het aantal erkende en te financieren moskeeën van vijftien tot achtentwintig.

Moskeeën kunnen bovendien, net als andere religieuze gebouwen, aanspraak maken op geld uit een Vlaams bouwfonds voor religieuze gebouwen. Zij kunnen voor hun verbouwingen uit dit fonds een subsidie ten bedrage van 30% van de bouwkosten verkrijgen. In antwoord op een vraag van Filip Dewinter of dit fonds ook kan worden aangesproken voor de bouw van minaretten, antwoordde bevoegd minister Geert Bourgeois: *“Ik heb gezegd dat ik de wetten zal respecteren. De wet voorziet daarin. De fundamentele vraag is of er een ruimtelijke vergunning komt en of men een aanvraag indient die beantwoordt aan de voorschriften. Als dat zo is, zal die op gelijke voet worden behandeld.”* (Plenaire vergadering Vlaams Parlement, 2 december 2009).

Op 17 december 2010 keurde de Vlaamse Regering het besluit goed om zendtijd te verlenen aan de moslimgemeenschap in Vlaanderen. In het kader van de uitzendingen door derden worden op kosten van de Vlaamse belastingbetaler ook islamitische uitzendingen van de vzw ‘Moslim Televisie- en Radio-Omroep’ uitgezonden op radio en tv. De verantwoordelijken van de MTRO – Said El Kaouakibi en Farid Zahnoun – behoren tot de oprichters van ‘Jongeren voor Islam’, een voorloper van Sharia4Belgium. Voor de uitzendingen van 2013 ontving de MTRO 90.163 euro subsidies om tv-uitzendingen te maken en 4.208,40 euro subsidies om radio-uitzendingen te maken.

In het Vlaams Parlement werd – met goedkeuring van N-VA – een resolutie goedgekeurd tot inrichting van een universitaire opleiding islamitische godsdienstwetenschappen. Ondertussen krijgt deze ‘imamopleiding’ gestalte. Het is de bedoeling van de Vlaamse Regering om in september 2014 van start te kunnen gaan met de opleiding. De regering trok in 2013 100.000 euro uit voor de voorbereiding. Volgens het Vlaams Belang behoort het niet tot de taken van een regering om een islamopleiding uit te bouwen. Het is bovendien een illusie te denken dat men via de uitbouw van een imamopleiding de islam kan sturen of controleren. De waarden

en normen die de islam propageert zijn overigens in strijd met de basiswaarden van onze Europese beschaving als democratie, vrijheid van meningsuiting en godsdienst, gelijkheid van man en vrouw en scheiding tussen kerk en staat.

4.10 Beleid stimuleert illegale/Roma-/arbeidsimmigratie naar Vlaanderen

Op 16 december 2009 liet de VDAB – die onder de bevoegdheid valt van N-VA-minister Philippe Muyters – aan zijn werkwinkels en kantoren weten dat er op eenvoudig verzoek van elke illegaal die daarom vraagt, zonder verder onderzoek, noch naar de identiteit van de betrokkene, noch naar de eventuele werkbereidheid, een attest van werkbereidheid moest worden afgeleverd. Werkbereidheid is een criterium dat in aanmerking wordt genomen om te bepalen of een illegaal ‘duurzaam lokaal verankerd is’, wat leidt tot regularisatie, ergo een verblijfsvergunning.

Het is bovendien een feit dat de Vlaamse Regering in het algemeen en minister Muyters in het bijzonder, binnen de bevoegdheden waarover Vlaanderen beschikt, heel soepel, weinig streng en zeer meegaand optraden in verband met de beoordeling van de regularisatiecriteria. Eén van de regularisatiegronden was de regularisatie om economische redenen. De daarvoor nodige arbeidskaarten konden in theorie slechts worden uitgereikt in knelpuntberoepen, waarbij eerst een arbeidsmarktonderzoek moest worden gevoerd, in het kader waarvan onderzocht wordt of er geen Vlaamse werknemers kunnen gevonden worden voor de job.

Minister Muyters had echter laten weten dat in het kader van deze regularisatie toch geen arbeidsmarktonderzoek zou worden gevoerd, wat nochtans wettelijk wordt voorzien. Minister Muyters beriep zich op de wettelijk voorziene mogelijkheid voor gewesten om wegens ‘economische

en sociale redenen in individuele gevallen af te wijken van de voorwaarden van het arbeidsmarktonderzoek.’

Het is duidelijk dat de N-VA een hypocriet spel speelde: enerzijds op federaal niveau de indruk geven misbruiken in het regularisatiebeleid te willen aanpakken en anderzijds op Vlaams niveau misbruiken stimuleren door een zeer meegaande houding te vertonen en zelfs valse attesten uit te reiken.

In december 2010 beviel de Vlaamse Regering op initiatief van bevoegd inburgeringsminister Geert Bourgeois van een zogenaamd ‘Roma-actieplan’. Dit plan impliceerde vooral dat de Roma-immigranten in Vlaanderen verder gefaciliteerd worden qua huisvesting en welzijn. Het plan voorzag onder meer in aanspreekpunten voor lokale besturen met betrekking tot welzijn, huisvesting en tewerkstelling, specifiek voor Roma’s. Een Bulgaarse krant titelde: “*Bulgaarse Roma welkom in België*”. De gevolgen lieten zich raden: tienduizenden Roma’s trokken naar België.

Vlaams minister van Werk Philippe Muyters (N-VA) leverde ook een recordaantal arbeidskaarten af aan buitenlandse werknemers. In 2012 waren het er 38.760, waarvan de helft aan Bulgaren en Roemenen werd toegekend. Het is de federale overheid die met een koninklijk besluit de voorwaarden vastlegt voor het uitreiken van arbeidskaarten. Minister Muyters verdoezelt de eigen verantwoordelijkheid en stelt het voor alsof hij enkel instaat voor de administratieve aflevering. In werkelijkheid beschikt de minister echter wel over een beoordelingsvrijheid. Concreet beslist Muyters positief indien er een positief advies is van de VDAB (die een arbeidsmarktonderzoek moet doen) en van de arbeidsinspectie. Het gulle uitdelen van arbeidskaarten leidde zelfs tot kritiek van coalitiepartner sp.a. Het is onbegrijpelijk dat de Vlaamse Regering massaal arbeidskaarten uitdeelt aan economische immigranten, op een moment dat de werkloosheid piekt.

4.11 Contraproductief en ondemocratisch Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding (CGKR) verder ver- sterkt

Terwijl sommige tenoren van regeringspartij N-VA in de pers ronduit pleitten voor de afschaffing van het CGKR, werkte de Vlaamse Regering (inclusief N-VA) ondertussen aan de uitbouw van een interfederaal Centrum voor Gelijkheid van Kansen. Op 2 oktober 2013 diende de Vlaamse Regering in het Vlaams Parlement een ontwerp van decreet in 'houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 12 juni 2013 tussen de federale overheid, de Gewesten en de Gemeenschappen voor de oprichting van het interfederaal Centrum voor gelijke kansen en bestrijding van discriminatie en racisme onder de vorm van een gemeenschappelijke instelling zoals bedoeld in artikel 92bis van de bijzondere wet van 8 augustus 1980'.

Dit ontwerp voorziet de verderzetting van het Centrum in zijn huidige vorm (met onder meer een bevoegdheid als politiek parket) en een uitbreiding van de bevoegdheden van het centrum naar Vlaamse materies (De Lijn, het onderwijs, de Vlaamse administratie, de Vlaamse welzijnssector, de VDAB, ...). Het Vlaams Belang is van oordeel dat het CGKR best wordt afgeschaft, wegens het gebrek aan democratische legitimiteit en wegens het feit dat het CGKR een permanente dreiging vormt voor de vrijheid van meningsuiting. In plaats van het centrum af te schaffen of de bevoegdheden ervan in te perken, wil de Vlaamse Regering de bevoegdheden van het centrum dus uitbreiden.

5. MOBILITEIT: beleid staat in de file

5.1 Inleiding

In de wereldwijde Inrix top-25 van steden die in 2012 het meest gebukt gingen onder fileleed stond Antwerpen op de tweede plaats. De eerste plaats was weggelegd voor Brussel. Ondanks deze alarmerende cijfers slaagt de Vlaamse Regering er maar niet in om de broodnodige infrastructuurwerken te realiseren. Het lijkt er eerder op dat beslissingen en het doorhakken van knopen in mobiliteitsmateries zo ver mogelijk naar een toekomstig moment worden verschoven. Gevolg is natuurlijk dat de Vlaamse verkeersaders meer en meer dichtslibben.

5.2 Het stereotype van een falend mobiliteitsbeleid: de Oosterweelverbinding

Het stereotype voorbeeld van het falende mobiliteitsbeleid van deze regering is de aanpak van de mobiliteitsproblemen rond Antwerpen. Na jaren van studies, rapporten, een referendum en politieke onenigheid tussen de Vlaamse regeringspartijen is men nog geen millimeter opgeschoten in het ontwarren van deze verkeersknoop. Een trieste zaak, aangezien men reeds sinds 1995 zoekt naar een oplossing voor het chronische verkeersinfarct in en rond Antwerpen. Een belangrijke krijtlijn uit het zogenaamde Masterplan voor de mobiliteit in Antwerpen is het sluiten van de Antwerpse ring (R1) in het Noorden van de stad. Deze verbinding zou later de naam Oosterweelverbinding krijgen naar het knooppunt op rechteroever waar vroeger het polderdorp Oosterweel lag.

Het voorkeurtracé van de Vlaamse Regering voor deze Oosterweelverbinding, het BAM-tracé, zag voor het eerst het levenslicht als zevende tracé toegevoegd aan de ABM-studie, nog besteld onder het ministerschap van sp.a-kopstuk Steve Stevaert in 1999. Het oorspronkelijke BAM-tracé voorzag in een tunnel onder de Schelde die aan rechteroever bovenkomt aan het Oosterweelknooppunt en in een dubbeldek-

viaduct, de Lange Wapperbrug, die over het Eilandje gaat. Optimisten zoals toenmalig provinciegouverneur Camille Paulus voorspelden een ingebruikname in 2005. Niets zou minder waar blijken. Anno 2014 moet de eerste spade nog in de grond worden gestoken, en als gevolg hiervan is men nog geen stap dichterbij het ontwarren van de mobiliteitsknoop rond Antwerpen.

Kris Peeters tracht BAM-tracé erdoor te drukken

Na de goedkeuring door de Vlaamse Regering van het Masterplan Mobiliteit Antwerpen in december 2000 zou er snel politieke onenigheid en burgerprotest ontstaan rond het Oosterweeltracé en in het bijzonder de Lange Wapperbrug. Tijdens de regering-Leterme, huidig Minister-president Kris Peeters is dan minister van Openbare Werken, is het debat tussen de voorstanders van een brug en de aanhangers van alternatieven zoals een tunnel in volle gang. Al vanaf het begin is huidig Minister-president Kris Peeters een belangrijke actor in het doordrukken van het BAM-tracé met Lange Wapperbrug. Ironisch hierbij is dat het Kris Peeters is die aankondigt dat de brug zal worden genoemd naar de mythische kwelgeest Lange Wapper die volgens de legende 's nachts de Antwerpse straten onveilig maakte.

Op 5 maart 2008, Kris Peeters is ondertussen Minister-president geworden omdat Yves Leterme federaal premier werd, ontstaat de actiegroep Ademloos die een jaar later de Vlaamse Regering in nauwe schoentjes zou brengen door een volksraadpleging af te dwingen. In die periode leefde sterk de niet ontorechte perceptie dat de Vlaamse Regering een aantal valabele alternatieven verborgen hield en geen eerlijke kans gaf. Daarom werd in juni 2008 een onafhankelijk adviesbureau, Arup/Sum aangesteld. Dit studie bureau moest als scheidsrechter de in die periode drie populaire tracés naast elkaar leggen: het BAM-tracé, het Horvath-tracé en het Straten-generaaltracé. Het was de bedoeling van de Vlaamse Regering om via deze studie draagvlak te creëren

door het BAM-tracé via een onafhankelijke instantie te laten bevestigen.

Op 7 maart 2009 zou Arup/Sum immers concluderen dat geen enkel van de drie tracés optimaal is en een eigen tracé, het Arup/Sum-alternatief, voorstellen. Het gevolg hiervan was dat er onenigheid ontstond binnen de Vlaamse Regering. De Open Vld eiste bij monde van Dirk Van Mechelen dat resoluut werd gekozen voor het tracé van de BAM, met het Lange Wapper-viaduct. De socialisten, met als protagonisten Kathleen Van Brempt en Patrick Janssens, wilden dan weer dat de studie grondig werd bestudeerd alvorens er een beslissing werd genomen. De bocht van de sp.a maakte het leven van de Minister-president er echter niet makkelijker op. De Vlaamse Regering dreigde immers door dit politiek krakeel gezichtsverlies te lijden op enkele maanden van de verkiezingen en dit in een belangrijk symbooldossier.

Politiek compromis leidt tot gevaarlijke precontractuele engagementen

Er moest dus een oplossing worden gevonden om de hete aardappel over de regionale verkiezingen van 2009 te tillen. Dit gebeurde als volgt: de BAM kreeg de toestemming om een bouwaanvraag in te dienen voor de Oosterweelverbinding. Hierdoor leed de Open Vld geen gezichtsverlies. Aan de stad Antwerpen werd tijd gegund om extra studiewerk te verrichten naar het Arup/Sum-alternatief en om een volksraadpleging te organiseren op 22 oktober 2009, waardoor de sp.a geen gezichtsverlies hoefde te leiden en (belangrijker nog) waardoor het dossier in de koelkast terecht kwam tot drie maanden na de verkiezingen van 7 juni 2009.

Dit politiek compromis had echter belangrijke juridische gevolgen. Op 3 maart 2009, juist voor Arup-Sum zijn rapport publiek zou maken, sloten BAM en bouwconsortium Noriant hun zogenaamde 'Design Sign-Off' (DSO), wat er kort samengevat op neer komt dat de precontractuele engagementen

naar Noriant als bouwer van de Oosterweelverbinding werden versterkt. Er werden in de DSO immers inspanningen van Noriant gevraagd die voorbij gingen aan de in het bestek gevraagde engagementen. De goedkeuring van deze DSO op 17 april 2009 door de Raad van Bestuur van de BAM en de indiening van de bouwaanvraag op 4 mei 2009 zouden de juridische positie van Noriant voor latere schadeclaims als het ware betonnen. Het niet gunnen van de opdracht na een voorakkoord en na indiening van de bouwvergunning maakt volgens experts immers een precontractuele fout uit op basis waarvan Noriant een schadevergoeding zou kunnen eisen.

Een maand na de verkiezingen zal de door de stad Antwerpen bestelde studie naar het Arup-Sum-alternatief bevestigen dat deze oplossing een haalbaar en betaalbaar alternatief is voor het BAM-tracé. In oktober 2009 zou 59,24% van de Antwerpenaren zich in een volksraadpleging uitspreken tegen dit BAM-tracé. Het Antwerpse stadsbestuur gaf hierop een negatief advies voor de bouwaanvraag van de BAM. Kort na de volksraadpleging van 22 oktober 2009 kondigde Minister-president Peeters aan dat hij de zoektocht naar een oplossing voor de Antwerpse verkeersknoop en het daarmee verband houdende Oosterweeldossier persoonlijk zou aansturen.

Prompt richtte hij het ministeriële comité Duurzame Antwerpse Mobiliteit (DAM) op. Met dit comité, bestaande uit zeven werkgroepen, kocht Peeters tijd om een poging te ondernemen het dossier dat na de volksraadpleging bijzonder explosief was geworden, te ontminnen. Naarmate de maanden verstreken werd duidelijk dat Kris Peeters opnieuw aanstuurde op een variant van het BAM-tracé, dit samen met nieuwe coalitiegenoot N-VA en tegen de zin van de andere coalitiepartner sp.a. Volgens insiders werden er in de werkgroepen vooral 'rondjes gefietst' in de discussie over de derde Scheldekrusing. Telkens zouden varianten op het bestaande Lange Wapper-tracé op tafel worden gelegd terwijl alternatieven met minachting van tafel werden geveegd.

Maanden later, op 30 maart 2010, zou er uiteindelijk een compromis worden gevonden binnen de Vlaamse Regering. De vroegere visie over de Antwerpse mobiliteit werd herbevestigd in het Masterplan 2020. Daarnaast werd beslist om een tunneltracé op het tracé van het Lange Wapperviaduct in overweging te nemen. Wanneer zou blijken dat het tunneltracé technisch onmogelijk zou zijn, langer duurt of duurder uitvalt dan de brugvariant, dan zou alsnog worden gekozen voor het Lange Wapperviaduct. Of dit het geval is, zou worden bepaald door de zoveelste studie. Regeringspartner sp.a had zich echter te ver geëngageerd in het verzet tegen de Lange Wapperbrug. Op 22 september 2010 werd dan ook, ondanks de meerkost, gekozen voor de tunnelvariant van het BAM-tracé.

Nieuwe manipulaties ten voordele van BAM-tracé

Via een discussie tunnel-brug slaagde Kris Peeters er met andere woorden weer in om de Vlaamse Regering te doen vastklampen aan het BAM-tracé. Dit ondanks het feit dat tijdens de volksraadpleging een meerderheid van de Antwerpse bevolking tegen het BAM-tracé had gestemd. En ondanks het feit dat er toen nog 2 andere alternatieven op tafel lagen. Het Arup-Sum-tracé dat om onduidelijke reden werd verlaten en het Meccano-tracé dat werd verworpen op basis van een nota geschreven door de hoofdingenieur van de BAM. De enorm sterke juridische mogelijkheid dat het bouwconsortium Noriant een aanzienlijke schadeclaim kan doen gelden ten gevolge van het kortzichtige politieke spel van Kris Peeters in de aanloop naar de regionale verkiezingen van 2009 is hieraan zeker niet vreemd. Het Meccano-tracé zou later echter terug worden opgevoerd als mogelijk alternatief in de plan-MER-procedure.

In het licht van de mogelijke schadeclaim van Noriant moeten ook de kunstgrepen van de Vlaamse Regering worden gekaderd om dit bouwconsortium aan boord te houden. Hiervoor wil de Vlaamse Regering het project in twee knippen en

Noriant reeds het deel Linkeroever en Scheldetunnel laten bouwen. Volgens Noriant bestaat er echter onzekerheid of dit wel in overeenstemming is met het Europese mededingingsrecht. Moet er dus geen nieuwe aanbesteding uitgeschreven worden? Daarom komen Noriant en de Vlaamse Regering overeen om hierover uitsluitsel te vragen aan Europa. Volgens experts is deze vraag echter overbodig aangezien je niet in de loop van de procedure en na eliminatie van kandidaat-bouwers een grondig gewijzigde aanbesteding in twee kunt hakken en de helft ervan gunnen aan een geprefereerde aanbieder. In afwachting van een uitspraak van Europa wordt er een 'standstill' afgesproken met Noriant. Deze 'standstill' houdt in dat Noriant geen schadevergoeding zal eisen zolang Europa geen uitspraak heeft gedaan over de verenigbaarheid met de mededingingsregels. De 'standstill' zou tot zes maal verlengd worden.

Kritiek op immobilisme Vlaamse Regering zwelt aan

Zolang Europa niet formeel antwoordt kan Kris Peeters dus het dossier voor zich blijven uitschuiven. Ondertussen naderde het einde van de legislatuur en werd de kritiek sterker dat Minister-president Peeters het dossier over de verkiezingen trachtte te tillen. Deze kritiek probeerde Kris Peeters op te vangen door een ontmoeting met Eurocommissaris voor de Interne Markt Michel Barnier in het vooruitzicht te stellen. Eerst voor juli 2013, daarna voor september 2013, maar wanneer die vergadering ook niet blijkt door te gaan voor november 2013.

Ondertussen nam de kritiek op Peeters met de dag toe. De geruchten werden immers groter dat Peeters reeds een half jaar geleden door Europa op de hoogte zou zijn gebracht dat onderhandse – niet-openbare – gunningen niet zijn toegestaan bij grote publieke werken. Ademloos en Straten-Generaal beweren hierbij dat Peeters doelbewust de Europese Commissie heeft trachten te misleiden door een aanmelding rond staatssteun te doen, terwijl het in dit dossier duidelijk gaat over een

openbare aanbesteding. De Europese beslissing lijkt dan ook een kunstmatig gecreëerd richtpunt om tijd te winnen. Op 4 november 2013 vond dan het onderhoud plaats tussen Minister-president Peeters en Eurocommissaris Michel Barnier.

Zoals verwacht deed de commissaris geen formele uitspraak in het dossier. Peeters kon immers nog geen concreet project voorleggen aangezien de plan-MER nog niet klaar was. Het MER-rapport werd dan ook het zoveelste richtpunt in deze soap.

Naarmate de regionale verkiezingen naderden werd de perceptie van immobilisme in dit dossier echter pijnlijk voor de regering. Vooral wanneer logistieke bedrijven beginnen aan te kondigen dat ze Antwerpen verlaten omwille van het verkeersinfarct. De regering had dan ook behoefte aan de perceptie van krachtadigheid. Daarom werd door huidig minister van Mobiliteit en Openbare Werken Hilde Crevits (CD&V) de zoveelste deadline voor de realisatie van de Oosterweelverbinding aangekondigd: *“De beslissing over het tracé zal zeker voor de verkiezingen worden genomen” ... “De bouw van de Oosterweelverbinding start in 2016 en zal klaar zijn tegen 2020 of 2021. Intussen werken we aan betere tramlijnen en fietspaden in de provincie Antwerpen, waardoor minder mensen de auto moeten nemen.”* Wanneer de regering op 6 november 2013 dan haar zogenaamde ‘quickwins’ aankondigde bleken de aangekondigde tussentijdse oplossingen neer te komen op het beschilderen van bestaande wegsignalisatie en het aankondigen van verder onderzoek. Ondertussen nam het pessimisme bij de Antwerpse werkgevers toe. Volgens VOKA-kopstuk Luc Luwel komt de Oosterweelverbinding te laat: *“Tegen dan hebben de meeste logistieke bedrijven hun biezen al lang gepakt.”* Op 10 februari 2014 werd de plan-MER goedgekeurd door de Dienst MER.

Politieke beslissing, maar problemen na de verkiezingen

Op 14 februari 2014 koos de Vlaamse Regering voor de tweede maal voor het BAM-tracé met een aantal aanpassingen

(zie hierboven). Dit houdt in dat de beslissing is genomen maar dat de volgende Vlaamse Regering deze zal uitvoeren. Door de knoop zo dicht tegen de verkiezingen door te hakken vermijdt Kris Peeters dan ook de gevolgen van zijn slecht doordacht politiek compromis dat het dossier over de verkiezingen van 2009 tilde en lijdt hij minder gezichtsverlies door geen beslissing te nemen.

De keuze voor het BAM-tracé is dan ook geen beslissing die werd genomen met het algemeen belang in het achterhoofd, maar een politieke beslissing die gedurende de hele legislatuur werd voorbereid. Het Valentijnsakkoord is dan ook het eindresultaat van een politiek strategospel dat er op gericht was het imago van Kris Peeters te beschermen door het neervallen van het juridische zwaard van Damocles uit te stellen. En wie weet zal bij de nieuwe aanbesteding Noriant opnieuw worden gekozen om het project te realiseren.

Met de beslissing van de Vlaamse Regering is de kous daarboven nog niet af. Het tracé is nu wel vastgelegd maar nu moet er nog een Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan komen. Op basis van dit GRUP kan dan een bouwvergunning worden afgeleverd. Aan het afleveren van de bouwvergunning zal nog een project-MER onderzoek voorafgaan. Dus eigenlijk door de beslissing zo laat in de legislatuur te nemen zijn al de problemen die zullen voortkomen uit deze beslissing over de verkiezingen getild. Bij al de bovenvermelde procedures zijn immers inspraakmomenten voorzien en bestaan er uiteraard ook beroepsmogelijkheden. Aangezien de beslissing niet voldoende wordt gedragen door de bevolking zullen de actiecomités alle middelen uitputten om ze aan te vechten. Ook de gemeente Zwijndrecht heeft al aangekondigd in beroep te zullen gaan. Actiegroep Ademloos is daarnaast begonnen met het verzamelen van handtekeningen om een nieuw referendum af te dwingen. Het Oosterweelfeuilleton zal dan ook nog een legislatuur of twee meegaan. De euforie die de Vlaamse Regering tentoonspreidt na het Valentijnsakkoord mag dan ook misplaatst genoemd worden.

5.3 De Noord-Zuidverbinding in Limburg: Vlaamse Regering blundert

Net zoals de Oosterweelverbinding sleept het dossier van de Noord-Zuidverbinding in Limburg reeds decennia aan. Deze verbinding is van cruciaal belang voor de verdere economische ontwikkeling van Limburg. De snelle toename van het verkeer op de Grote Baan in Houthalen-Helchteren sinds de jaren '70 zorgde meer en meer voor congesties op deze baan. Het dichtslibben van deze verbindingsweg verstoorde de leefbaarheid en de economische ontwikkeling in het centrum van Houthalen-Helchteren.

De realisatie van een nieuwe Noord-Zuidverbinding tussen Hasselt en Eindhoven moet hieraan remediëren. De bedoeling is om lokaal en doorgaand verkeer te scheiden via een westelijke omleidingsweg rond Houthalen-Helchteren. Voor dat er werd gekozen voor de omleidingsweg werd er ook een alternatief onderzocht met ondertunneling in Houthalen. In 2008 koos de Vlaamse Regering echter voor het tracé met omleidingsweg. Onmiddellijk ontstond tegen deze keuze verzet vanuit de milieubeweging. De omleidingsweg loopt immers dwars door de natuurgebieden van de Zwarte Beek en de Mangelbeek. Deze gebieden vallen onder de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. Op 4 maart 2011 stelde de Vlaamse Regering toch het Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan definitief vast.

Hierbij maakte de Vlaamse Regering een fatale blunder. Het GRUP creëert nieuw natuurgebied als 'ecologische verbinding' tussen het militair domein Kamp van Beverlo en het militair schietterrein Meeuwen-Helchteren. Volgens de Vlaamse Regering was dit een afdoende milderende maatregel. De creatie van nieuw natuurgebied is echter geen milderende maatregel, maar een compenserende maatregel. Hierdoor paste de Vlaamse Regering het verkeerde systeem uit de habitatrichtlijn toe. De bouw van de Noord-Zuid met

compenserende maatregelen is enkel toegestaan wanneer er geen alternatieve oplossingen zijn en er dwingende redenen van groot openbaar belang worden aangetoond. Na een klacht van een aantal natuurverenigingen had de Raad van State dan ook geen andere keuze dan het GRUP te vernietigen. Hierdoor moet de Vlaamse Regering de procedure overdoen. Ook wat dit belangrijke mobiliteitsproject betreft werd er de voorbije vijf jaar dus geen spade in de grond gestoken.

5.4 Mobiliteitsplan De Lijn: geen verkeersprojecten, maar prestigeprojecten van sp.a

Al verschillende legislaturen streven opeenvolgende Vlaamse Regeringen naar een vertramming van Vlaanderen. Hiervoor werden verschillende tramprojecten in het leven geroepen.

Het ging om Spartacus-lijn 1 (Hasselt-Maastricht) in Limburg, LIVAN in Antwerpen de verlening van tramlijn 21/22 naar Zwijnaarde, de tramlus 'The Loop' tussen Gent en Flanders Expo, en de tramlijn naar het UZ Gent. Deze projecten vormen een prioriteit voor de Vlaamse Regering.

Op 18 februari 2014 maakte het Rekenhof zijn doorlichting van vijf van deze projecten bekend. Het rapport was vernietigend. Het Rekenhof merkte hierbij op dat er geen objectieve criteria zijn om aan deze lijnen prioriteit te geven. Waarom dit het geval is wordt dan ook onvoldoende onderbouwd.

Voor de projecten werd geen probleemanalyse gemaakt en werden er geen doelstellingen vooropgesteld. Er werd ook geen andere oplossing voor de verbinding overwogen dan een tram. Alternatieve tramtracé's werden dan weer te laat of niet onderzocht. Voor de tramlijnen werd ook geen voorafgaande kosten-batenanalyse opgemaakt.

Spartacus-lijn 1 werd door de Vlaamse Regering goedgekeurd zonder kostprijsinformatie. De latere kostprijsramingen die De Lijn voor het project gaf hielden te veel onzekerheden in. Het gevolg was dat verschillende bouwkosten van de infrastructuur tussen de eerste raming en de meest recente stegen met 14 tot 222,54%. Voor Spartacus-lijn 1 en LIVAN zijn voor veel kostenposten zelfs geen ramingen voorhanden.

Volgens het Rekenhof stelt De Lijn voor de vijf projecten het reizigerspotentieel ook stelselmatig te rooskleurig voor. Ook het verkeersmodel op basis waarvan De Lijn het reizigerspotentieel onderzoekt vertoont te veel gebreken, waardoor de resultaten onzeker zijn.

Hoewel de uitvoering van de projecten via de klassieke overheidsopdrachten financieel voordeliger zou zijn koos men ervoor om Livan en Spartacus-1 via een PPS-contractie tot stand te brengen. De financiële modellen die men gebruikte om deze keuze te verantwoorden bevatten fouten. Voor de PPS-overeenkomst (via de Design, Build, Finance, Maintain-structuur) voor LIVAN werd niet de verplichte machtiging gevraagd aan het Vlaams Parlement.

Voor Spartacus-1, LIVAN en de tramverlenging naar Zwijn-aarde bracht De Lijn tijdens de uitvoering van de studieopdracht grote wijzigingen aan ten opzichte van de initiële bestekken. Dit leidde tot aanzienlijke kostenprijsstijgingen.

Er wordt ook een te ruim beroep gedaan op externe consultants waardoor de interne kennisoverdracht beperkt blijft.

Wat we uit dit vernietigende rapport van het Rekenhof kunnen opmaken is dat de meeste vertrammingprojecten duur en slecht onderbouwd zijn. De vertramming van Vlaanderen is dan ook een prestigeproject van de socialistische regeerpartner en geen werkelijk verkeersproject.

5.5 Een regering van mobiliteitschaos

Oosterweel, de Noord-Zuidverbinding en tot voor kort de Brusselse Ring, waarvoor de recent aangekondigde oplossingen niet alleen heil brengen, zijn allemaal symbolen van een fundamenteel onvermogen van de regering-Peeters om ordening te brengen in de mobiliteitschaos die Vlaanderen dreigt te verzwelgen.

Uit de cijfers van het Vlaams Verkeerscentrum blijkt dat de belangrijkste verkeersaders in Vlaanderen gebukt gaan onder een alsmaar toenemende congestiegraad. Een congestiegraad die iedere doorstroming hoe langer hoe meer onmogelijk maakt.

Van de vijftientig missing links die moeten worden weggevoerd zijn er slechts vier gerealiseerd:

- Extra rijstrook E17 tussen Kortrijk en Waregem
- A10 Jabbeke-Oostende
- Noordelijke ontsluiting luchthaven
- Aanpassen verkeerswisselaar Lummen

Eenentwintig missing links wachten dus nog op realisatie. Ondertussen staat Vlaanderen stil.

6. ECONOMIE EN WERK: stijgende werkloosheid, dalende investeringen

6.1 Inleiding

De Vlaamse economie kon relatief goed herstellen van de recessie van 2009. De openheid van de economie zorgde ervoor dat de Vlaamse industrie kon profiteren van de opleving van 2010. Ook in 2011 kon nog een redelijk groeicijfer voorgelegd worden, maar in 2012 verslechterde de conjunctuur zienderogen. Het aantal faillissementen nam sterk toe en er waren minder oprichtingen. Het aantal faillissementen kwam in het eerste kwartaal van 2013 uit op 3.154. Dat is een stijging met 16,8% tegenover dezelfde periode het jaar voordien. In april 2013 gingen 1.092 bedrijven failliet. Dat is een stijging met 14,3% in vergelijking met het jaar voordien. Opvallend is de sterke toename van het aantal bvba's (+20%) en cv's (+22%) die failliet gaan. Dat wijst er volgens Graydon op dat de economische situatie steeds meer kmo's in een houdgreep heeft én dat ook de grotere bedrijven worden getroffen.

Sinds juni 2012 worden de faillissementsrecords op jaarbasis onafgebroken bijgesteld. Het eerste semester van 2013 was het zwaarste ooit, volgens Graydon. Door de faillissementen kwamen maar liefst 14.000 jobs op de tocht te staan. Onder meer hierdoor nam ook het aantal werklozen opnieuw toe en de VDAB registreerde ook minder werkaanbiedingen. Opmerkelijk is vooral de snelle achteruitgang van het concurrentievermogen, dat onder meer terug is te voeren op sterkere gecumuleerde stijgingen van de loonkost per eenheid product dan gemiddeld in de eurozone het geval is. Die loonhandicap uit zich sterk in de problematiek van het dalende exportmarktaandeel.

6.2 Weinig krachtadig beleid

Op het vlak van competitiviteit (onder andere loonkostproblematiek en energiekost) kan de Vlaamse overheid nog steeds weinig inbrengen en dient ze zich dus noodgedwon-

gen te beperken tot een economisch ‘ondersteuningsbeleid’. De slechte economische omstandigheden toonden de voorbije maanden en jaren echter ook de limieten aan van ondermeer het Vlaams economisch overheidsinstrumentarium. De Vlaamse Regering vond ook moeilijk een antwoord op de te geringe werkzaamheidsgraad in de leeftijdsgroep van 55- tot 64-jarigen, de jeugdwerkloosheid, de ongekwalificeerde uitstroom in het onderwijs, het mobiliteitsvraagstuk, enzovoort.

De regering-Peeters II was ongetwijfeld ook de regering van de plannen en de fondsen (ViA, relanceplan, WIP, TINA-fonds, NIB, enzovoort). Maar de realiteit bleef duidelijk: de Vlaamse Regering is met haar huidige sociaaleconomische bevoegdheden niet in staat om een echt krachtdadig en coherent beleid te voeren in Vlaanderen. Vlaanderen heeft immers nog steeds niet de noodzakelijke hefboomen in handen zoals het volledige arbeidsmarkt- en werkgelegenheidsbeleid en de fiscale autonomie (onder meer vennootschapsbelasting en personenbelasting).

Eén van de grote pijnpunten van de Vlaamse (en Belgische) economie zijn de torenhoge loonkosten: niet het nettoloon is de grote slokop maar wel de bijkomende fiscale en parafiscale lasten. Verschillende studies tonen aan dat Vlaanderen een structurele loonhandicap blijft hebben ten opzichte van de buurlanden. De Belgische loonkost is bij de hoogste van Europa. Dat werd in maart 2013 nog eens bevestigd door een studie van het Duitse statistische bureau. Een uur loon kostte de Belgische werkgever in 2012 40,4 euro. Enkel in Zweden is de loonkost nog hoger. Volgens de studie van de Statistischen Bundesamt over de lonen in de privésector steeg de uurloonkost in 2012 in België met 2,9% in vergelijking met het jaar ervoor. Dat is meer dan de gemiddelde stijging van 2,1% in de Europese Unie. Ook in de buurlanden stegen de lonen minder snel: 2,8% in Duitsland, 0,7% in Nederland en 1,9% in Frankrijk.

Wordt naar de kostprijs in de industrie – belangrijk voor de internationale concurrentie – gekeken, staat België ook op de tweede plaats, na Zweden. De uurloonkost in de Belgische industrie bedraagt 41,9 euro, tegen 35,2 euro in Duitsland, 33,7 euro in Nederland en 36,3 euro in Frankrijk. In België wordt op 100 euro brutoloon door de werkgever 47 euro bijkomende kosten betaald. Het gaat voornamelijk om sociale bijdragen. Enkel in Zweden en Frankrijk is dat meer: respectievelijk 51 euro en 50 euro. In Duitsland gaat het om 27 euro.

6.3 Vlaanderen in Actie weinig succesvol

De regering-Peeters II zette net zoals de vorige Vlaamse Regering sterk in op de realisatie van het in de zomer van 2006 door toenmalig Minister-president Yves Leterme opgestarte actieplan Vlaanderen in Actie (ViA). ViA moet het toekomstproject voor Vlaanderen zijn om tegen 2020 een economisch innovatieve, duurzame en sociaal warme samenleving te realiseren. Met ViA wil de Vlaamse Regering de werkzaamheidsgraad verhogen, het schoolverlaten terugdringen, het budget voor onderzoek & ontwikkeling verhogen en de armoede verminderen.

De voorbije jaren blijkt dat het project echter meer dan ooit naar adem hapt. De Vlaamse economie boert achteruit en verliest steeds meer terrein ten opzichte van andere Europese topregio's. Wallonië doet het op een aantal economische indicatoren zelfs beter dan Vlaanderen. Vlaanderen scoorde de jongste jaren bijvoorbeeld erg matig op cruciale indicatoren als economische groei, exportaandelen, arbeidsproductiviteit, ondernemerschap en innovatie.

"ViA is duidelijk geen hoeraverhaal. Bovendien blijkt uit statistieken van de Vlaamse administratie, het Federaal Planbureau en de Nationale Bank dat Vlaanderen de jongste jaren erg matig scoort op indicatoren als economische groei, exportaandelen, arbeidsproductiviteit, ondernemerschap en innovatie." ('De Standaard', 25 april 2013)

Meer nog, Vlaanderen is in nauwelijks tien jaar tijd weggeval-
len uit de Europese top vijf inzake economische groei. Zelfs
Wallonië scoort beter dan Vlaanderen op criteria als evolutie
van het aantal starters en aantal snelgroeiende kmo's. Vlaan-
deren blijkt 'geen topregio voor innovatie'. Daarnaast is de
Vlaamse export te zeer georiënteerd op de 'trager groeiende
markt van de EU15' en is ze 'niet gespecialiseerd in goede-
rencategorieën die in de lift zitten'. Wat ook zorgen baart, is
het feit dat Vlaanderen marktaandeel verliest in opkomende
exportmarkten. Zo daalde het marktaandeel in de BRIC-lan-
den (Brazilië, Rusland, Indië en China) tussen 2002 en 2010
met 37%.

De Minister-president blijft er echter bij dat Vlaanderen in
2020 aan de Europese top zal staan. Volgens hem zit Vlaan-
deren in Actie (ViA) "goed op schema". Hij benadrukte dit
voor de zoveelste keer op een zoveelste 'toekomstforum' dat
ViA een nieuw elan moest bezorgen.

Het middenveld is niet mals voor ViA. Tijdens het ViA-forum
van 30 april 2013 rolde een kritisch persbericht van Voka
binnen dat stelde dat "*ViA verworden is tot een ambtelijke oef-
ning*" en dat er "*dringend meer focus nodig is*". Volgens VOKA is
'Vlaanderen in Actie' door de jaren heen één grote ambtelij-
ke oefening geworden waarbij huidig en nieuw beleid door
elkaar lopen, met een massa van 337 projecten en beleids-
initiatieven als gevolg. Zo werd de initiële focus verlaten, met
een dalend wervend effect als gevolg. Ook de voeling met de
bedrijven en de kenniscentra ging verloren.

Vier op de tien indicatoren gaan de goede richting uit, zo
blijkt uit de jaarlijkse meting van het Pact 2020. Op vlak
van energie, milieu en mobiliteit is vooruitgang geboekt. De
doelstellingen voor broeikasgasemissies, concentratie fijn
stof en hinder door verkeersgeluid zijn bijvoorbeeld al gere-
aliseerd. Ook verschillende samenlevings- en gezondheids-
indicatoren gaan de goede richting uit. Met betrekking tot
andere indicatoren gaat het echter de verkeerde kant uit.

Die voor armoede stagneren bijvoorbeeld. Op vlak van economie en arbeidsmarkt is de vooruitgang beperkt. Belangrijke troeven voor de concurrentiekracht, zoals de loonkosten per eenheid product of de arbeidsproductiviteit, stagneren. Ook wat het aantal buitenlandse investeringen, het aantal zelfstandigen en het aantal exporterende bedrijven betreft, zijn de streefdoelen nog lang niet bereikt.

6.4 Het concurrentiepact: een maat voor niets

Nog vóór de zomer van 2013 hengelde Minister-president Peeters verschillende malen bij de federale regering naar de realisatie van een ‘concurrentiepact’ rond de volgens hem noodzakelijke loonlastenverlaging. Hij verwees naar de steeds groter wordende onwil van buitenlandse investeerders om in Vlaanderen arbeidsplaatsen te creëren. Uiteindelijk legden Peeters en premier Di Rupo een gezamenlijke intentieverklaring af met het oog op de realisatie van een ‘concurrentie- en werkpact’. Een aantal werkgroepen moest onderzoeken wat mogelijk was. De federale begrotingscontrole 2013 zorgde echter niet voor structureel soelaas. Alles wordt verder verschoven naar werkgroepen en andere overlegmomenten in de toekomst.

Een aantal critici stelde echter terecht dat binnen de Vlaamse bevoegdheden niets de Vlaamse Regering weerhoudt om zelf (via subsidies) de loonkosten voor de bedrijven te verlagen. Dat doet de Vlaamse Regering nu al doelgroepengericht voor 50-plussers en gehandicapten, wat haar jaarlijks respectievelijk 23 en 85 miljoen euro kost. De Vlaamse Regering kan die subsidiepolitiek uitbreiden. Ze moet dan wel de selectiviteit laten varen of ze dreigt op Europese staatssteunbezwaren te stuiten. Wat weerhoudt de Vlaamse Regering om bijvoorbeeld een lokaal fiscaal pact af te sluiten met de steden en gemeenten? Ze kan die compenseren voor het afschaffen van bepaalde belastingen die wegen op het bedrijfs-

leven. De meest voor de hand liggende sneuvelkandidaat is de onroerende voorheffing op materieel en outillage (zeg maar een belasting op machines en uitrusting).

De Vlaamse Regering stelt uitbreidingsinvesteringen voor materieel en outillage sinds 1998 vrij van onroerende voorheffing en vervangingsinvesteringen sinds 2009, maar toch brengt de belasting de lokale besturen jaarlijks nog steeds zo'n 200 miljoen euro op. De regering kan die inkomsten compenseren in ruil voor het afvoeren van de belasting. Daarnaast zijn er nog heel wat lokale fiscale inkomsten die kunnen sneuvelen, zoals de belastingen op drijfkracht, op vierkante meters oppervlakte of op reclaimedrukwerk.

Daarnaast betalen Vlaamse bedrijven nog flink mee aan een ontspoord groenestroombeleid van deze en vorige regeringen. Zo moeten alle ondernemingen een groenestroombijdrage betalen die berekend wordt op basis van de afgenomen elektriciteit. De groene stroom heeft de voorbije jaren ook de distributienettarieven doen exploderen. Goed een kwart van de distributiekosten wordt veroorzaakt door groene stroom. Na de zesde staatshervorming kan de Vlaamse Regering een plafond plaatsen op die groene meerkosten. Als de overheid de kosten voor de groeneopenbardienstverplichtingen financiert via de algemene middelen in plaats van die via de energiefactuur naar de verbruikers door te schuiven, kost haar dat naar schatting jaarlijks maximaal 575 miljoen euro.

6.5 Het Nieuw Industrieel Beleid (NIB)

De Vlaamse industrie is in een structurele crisis. Sinds het begin van de financiële en economische crisis in 2008 zijn er in de Belgische industrie ruim 56.100 banen verloren gegaan. De dalende werkgelegenheid is het symptoom van een verdunning van het industrieel weefsel, tot op een punt waarop het voortbestaan van ganse industrietakken bedreigd is.

Er werd te weinig geïnvesteerd in innovaties voor nieuwe groeimarkten. Het kader waarbinnen onze economie en industrie zich afspeelt is de laatste jaren sterk veranderd. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn onder meer ICT, de globalisering, de opkomst van de groei landen en het belang van ecologie, klimaat en energie.

In navolging van de Europese commissie en andere Europese landen, werd in Vlaanderen een Nieuw Industrieel Beleid (NIB) boven de doopvont gehouden. Op 27 mei 2011 keurde de Vlaamse Regering het Witboek 'Een nieuw industrieel beleid voor Vlaanderen' goed. Het witboek bevat de visie van de Vlaamse Regering op de toekomst van de industrie in Vlaanderen. De industrie moet in de toekomst groener, socialer, creatiever en innovatiever worden. Dit geeft een aanzet tot een Nieuw Industrieel Beleid zodat de industrie in Vlaanderen zich kan aanpassen aan de veranderingen en de concurrentie kan blijven aangaan met het buitenland.

Het witboek kwam er maar liefst veertien maanden nadat het op stapel werd gezet, en dit omwille van gehakketak binnen de Vlaamse Regering. Het plan is bovendien zeer vaag en bevat niet echt een duidelijke beleidskeuze; het is te veel een allegaartje van vrijblijvende meningen. De federatie van de technologische industrie, Agoria, was kritisch en noemde het een 'witboek dat nog ingekleurd moet worden'.

Op het einde van deze legislatuur blijkt dat het Nieuw Industrieel Beleid tot op heden weinig resultaat heeft. Integendeel. Vlaanderen telt inmiddels 240.000 werklozen, elke week doen zich herstructureringen en ontslagen voor waarbij in veel gevallen de productie naar het buitenland of zelfs naar onze buurlanden verhuist.

6.6 Het Werkgelegenheids- en Investeringsplan: weinig nieuwe initiatieven

Het Werkgelegenheids- en Investeringsplan (WIP) is een plan uit 2009, uitgetekend door de Vlaamse Regering en de sociale partners. Het bestaat uit twee luiken: het luik 'werkgelegenheid' en het luik 'investerings'.

In het luik 'werkgelegenheid' voorziet het plan in een aantal extra maatregelen, voornamelijk voor zogenaamd 'kwetsbare' groepen op de arbeidsmarkt (jongeren, ouderen, kansengroepen en personen in armoede): de begeleiding en activering van langdurig werklozen worden versterkt en het jobaanbod voor werkzoekende 50-plussers wordt toegankelijker gemaakt. Ook kunnen meer bedrijven in moeilijkheden een beroep doen op het systeem van de overbruggingspremie. In het luik 'investerings' staan plannen om de Vlaamse economie duurzamer en innovatiever te maken.

Van het begin was duidelijk dat het plan eerder een recyclage was van eerder aangegane engagementen zonder dat er daadwerkelijk ook nieuwe inspanningen worden gedaan. Nochtans waren en zijn nieuwe inspanningen meer dan noodzakelijk: het aantal faillissementen is nog nooit zo hoog geweest en ook het werkloosheidscijfer is bedroevend. Duidelijk is dat het WIP de voorbije jaren geen vruchten afgeworpen heeft, integendeel. In plaats van snel en daadkrachtig in te grijpen koos de Vlaamse Regering eerder voor plannen, werkgroepen, regiegroepen en lijstjes met te nemen initiatieven. Opnieuw geen echte daadkracht vanwege de Vlaamse Regering.

6.7 Stijgende werkloosheidscijfers

De werkloosheidsgraad in Vlaanderen bedraagt momenteel ruim 8% en blijft stijgen. Het is geleden van september 2006 dat meer dan 8% van de beroepsbevolking werkloos is. Voor-

al bij de mannen is er een opvallende stijging: in september 2013 steeg die categorie met maar liefst 10,4%, bij de vrouwen met 8,5%. Volgens de VDAB treft het banenverlies in de industrie vooral de mannen, terwijl vooral de vrouwen profiteren van de groei van de dienstensector en het succes van de dienstencheques.

De Vlaamse werkzaamheidsgroei brokkelt echter sinds 2011 opnieuw af, nog voor de kloof met 2008 (het begin van de crisis) gedicht was. In 2012 waren er 71,5% Vlamingen op beroepsactieve leeftijd (20-64 jaar) aan het werk; dat zijn er 0,3 procentpunt minder dan het jaar voordien. Hoewel Vlaanderen eerst beter scoorde dan gemiddeld in Europa, zakt de werkzaamheidsgraad sinds 2011 sneller dan deze van de EU-27.

De crisis treft ook de Vlaamse jongeren steeds harder. Bij jongeren tussen 20 en 24 jaar is de werkzaamheidsgraad tussen 2008 en 2012 met 7,5 procentpunten gedaald. De jeugdwerkloosheid stijgt jaar op jaar. Het wordt voor jongeren op de arbeidsmarkt steeds moeilijker om aan werk te geraken. Meer dan één op de vijf werklozen is ondertussen jonger dan vijftientig. In het loopbaanakkoord van 2012 maakte de Vlaamse Regering middelen vrij om de reeds bestaande maatregelen voor jongeren aan te zwengelen. De nadruk ligt op jongeren zonder middelbaar diploma. Schoolverlaters zonder diploma worden verplicht in een 'werkinlevingsstage' te stappen. Wie na zes maanden nog geen werk heeft, kan zich inschrijven voor een instapstage van drie maanden. Beide programma's moeten de jongeren aan ervaring helpen en leiden in het ideale scenario tot een vaste job. Voorlopig bereiken de bestaande trajecten amper een op de vier werkloze jongeren. Ook qua werkzaamheid van laaggeschoolden – mensen zonder een diploma secundair onderwijs – scoort Vlaanderen slecht, zelfs lager dan het Europese gemiddelde.

7. ENERGIE: factuur doorgeschoven naar de toekomst

7.1 Inleiding

Energieproductie en -distributie en het daarbij horende beleid rond prijzen en leveringszekerheid is een fundamentele factor in een economisch en maatschappelijk beleid. De opeenvolgende staatshervormingen hebben dit land opgescheept met versnipperde bevoegdheden. De Vlaamse overheid moet zich voornamelijk tevreden stellen met de bevoegdheid over de distributie en het plaatselijke vervoer van elektriciteit en de openbare gasdistributie.

Ook de opwekking van zogenaamde groene alternatieve energie of nieuwe energiebronnen, met uitzondering van de windturbines op zee en met uitzondering van deze die verband houden met de kernenergie. Verhoging van de energie-efficiëntie vindt vorm onder de bevoegdheden terugwinning van energie door de nijverheid en andere gebruikers en het rationeel energieverbruik. Daarnaast zijn er een aantal nichesectoren zoals de netten voor warmtevoorziening op afstand, de zogenaamde warmtenetten.

Het beleid wordt uitgestippeld door minister Freya Van den Bossche, bevoegd voor Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie. Het administratief beheer zit onder het departement Leefmilieu, Natuur en Energie. Het Vlaamse beleid ter zake wordt vormgegeven door de volgende instellingen: het Vlaams Energieagentschap, de Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) en het recent opgericht Vlaams Energiebedrijf (VEB).

7.2 Het pijnlijk verband tussen stijgende energiefacturen en groenestroombeleid

De elektriciteitsfactuur voor kmo's en gezinnen ligt in België ruim 10% hoger dan het gemiddelde van de vier buurlanden. Dat blijkt uit berekeningen op basis van cijfers van de energiewaakhond CREG. Een Belgisch gezin betaalt in ons land

gemiddeld 778 euro per jaar voor elektriciteit. Dat de elektriciteitsprijzen hoger liggen dan in de buurlanden was voor de federale regering in 2012 een reden om fors in te grijpen op de energiemarkt. Ze bevroor de prijzen en dwong leveranciers goedkopere formules te gebruiken die niet gekoppeld waren aan de dure olieprices.

De hoge energiefactuur wordt echter vooral bepaald door de impact van de kosten bepaald door de overheid op onze energiefactuur. Slechts één derde van onze elektriciteitsfactuur wordt bepaald door de energiekost. De grootste hap (40%) komt voort uit verdelings- en transportkosten, de leidingen dus. Dik een kwart gaat naar de federale staatskas onder de vorm van BTW en heffingen. Bij aardgas ligt dat anders, daar is slechts 20% van de factuur toe te wijzen aan de distributiekost maar toch ook weer 20% aan BTW en heffingen. Het aardgas zelf kost 60% van onze factuur.

Maar ook de Belgische industriële bedrijven betalen een veel hogere elektriciteitskost dan hun concurrenten in de buurlanden. Dat blijkt uit een studie van Deloitte in opdracht van Febeliec (Federation of Belgian Industrial Energy Consumers), de vereniging van industriële energieverbruikers. Behalve een loonhandicap kent België ook een energiehandicap, waarschuwen de industriële verbruikers.

De distributie- en transportkosten dekken niet alleen de kosten voor het in stand houden en uitbouwen van de leidingen maar dragen ook de kosten voor de bevordering van de productie van hernieuwbare energie, de maatregelen voor rationeel energiegebruik (REG) en de sociale maatregelen. De kosten van deze door de Vlaamse gewestelijke overheid aan de distributienetbeheerders opgelegde verplichtingen worden immers doorgerekend aan de verbruiker en zijn voor een groot deel verantwoordelijk voor de hoge totale energiefactuur.

Zo leidde het systeem van de groenestroomcertificaten tot een fikse stijging van de totale distributieprijis. Buren, eige-

naars en niet-eigenaars van zonnecellen, keken elkaar verwijtend aan. De minister kwam onder druk en paste de regeling aan. Dit had dan weer een ineenstorting van de vraag van installaties voor zonne-elektriciteit tot gevolg. Samen met de dumpingprijzen voor Chinese zonnepanelen veroorzaakte dit een ernstige crisis in de Vlaamse zonne-energiesector. Een sector die een paar jaar tevoren door pers en politiek de hemel in werd geprezen was plotseling kop van jut en moest het ontgelden. De minister die dit niet had zien aankomen wist charmant de dans te ontspringen. Op die manier werd en wordt het groenestroombeleid op een zeer ondoorzichtige manier betaald door de klant.

7.3 Factuur doorgeschoven naar de toekomst

De druk van de publieke opinie over de steeds stijgende energieprijzen werd eind 2011, begin 2012 echter zo hoog dat een hervorming van het subsidiëringssysteem voor groene stroom niet voldoende was. Federaal minister van Economie Johan Vande Lanotte nam het initiatief om de energieprijzen van de variabele contracten en de distributienettarieven te blokkeren tot na de verkiezingen van 2014. Bovendien brengt de zesde staatshervorming die bevoegdheid halverwege 2014 naar Vlaanderen en moet het probleem opgelost worden door de volgende Vlaamse Regering.

Begin oktober 2013 heeft de Vlaamse energieregulator VREG nog maar eens aangetoond dat 'hoeraberichten' totaal misplaatst zijn. De VREG heeft becijferd dat de energiefactuur van een gemiddeld Vlaams gezin het voorbije jaar met 194 euro is gedaald. Dat is veel minder dan de 430 euro waarover sp.a-vicepremier Johan Vande Lanotte het had. De VREG wees op het vertekend beeld dat ontstaat door de verrekening van de huidige – tijdelijke – blokkering van de energieprijzen.

De prijzen dreigen in 2015 plots sterk te zullen stijgen, wanneer de huidige blokkering van de distributienettarieven wegvalt. Netbeheerders Eandis en Infrax, de twee werkmaatschappijen die de gemengde en zuivere intercommunales overkoepelen, spreken van een tariefstijging van 10 tot 20%. De netbeheerders maken nu kosten die ze door de blokkering niet kunnen doorrekenen, maar die ze uiteindelijk toch zullen moeten recupereren.

Eind 2013 liepen de uitgestelde kosten van het groenestroombeleid in Vlaanderen op tot 1,2 miljard euro. Dat is 1,2 miljard euro die ooit nog moet doorgerekend worden in de factuur van particulieren en bedrijven. Dat blijkt uit een studie van de SERV (Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen), waarin vakbonden en werkgevers zetelen.

“Al jaren bouwt Vlaanderen schulden op door niet alle certificaten voor groene stroom (biomassa, wind, zon) en warmtekrachtkoppeling door te rekenen in de elektriciteitsfactuur”, meldt de SERV in een mededeling. (‘Tijd’, 10 maart 2014)

Ook de VREG heeft zich hierover herhaaldelijk klaar en duidelijk uitgesproken. De Vlaamse regulator steekt niet weg dat Vlaanderen geconfronteerd wordt met een onbetaalde groenestroomfactuur. Waarmee het bovendien geen raad weet. De netbeheerders Eandis en Infrax hebben samen meer dan 700 miljoen euro subsidies uitgekeerd aan eigenaars van groenestroominstallaties (in hoofdzaak zonnepanelen). Maar ze zitten nu wel op een berg groenestroomcertificaten die ze niet verkocht krijgen aan de energieleveranciers. De voorzitter van de Vlaamse energieregulator schat ook de waarde van deze certificaten op meer dan 700 miljoen euro. De grote vraag is wie deze rekening uiteindelijk gaat betalen. De Vlaamse overheid of de verbruiker via de elektriciteitsprijs? Vandaag gaan de netbeheerders leningen aan om voldoende geld in kas te houden.

De studiedienst van de SERV laat in een rapport geen twijfel bestaan over de kosten van groenestroomcertificaten: als er

niet ingegrepen wordt, dan kennen we ten laatste in 2016 een tariefschok. Ook voor een gemiddeld bedrijf in Vlaanderen zou een doorrekening van de kosten leiden tot een stijging van de elektriciteitsfactuur met liefst 20%. Dat is niet aanvaardbaar, want we hebben al een energiekostenhandicap van 10% ten aanzien van de buurlanden. De vraag is of de volgende Vlaamse Regering voldoende algemene middelen zal kunnen inzetten om deze tariefschok te vermijden. De dreigende kostenstijging kent haar oorsprong in een combinatie van factoren. De hoofdreden echter is dat de doorgerekende kosten voor de ondersteuning van groene stroom en WKK (warmtekrachtkoppeling) al meerdere jaren lager liggen dan de effectief gemaakte kosten. Sinds 2009 wordt bijna een derde minder kosten doorgerekend dan er gemaakt zijn.

Bij ongewijzigd beleid zal dit ook in 2014 en 2015 het geval zijn. Wanneer men deze kosten uiteindelijk in 2016 zou doorrekenen, dan zal dit samenvallen met andere stijgingen, zoals de kosten voor het offshore windbeleid, de stijgende kosten om de hernieuwbare energiedoelstelling te realiseren en, voor de particulieren, een terugbrengen van de nu tijdelijk verlaagde BTW van 6% naar 21%. De opeenstapeling doet de te betalen kosten voor de Vlaamse en federale certificaten systemen in Vlaanderen stijgen van 1,2 miljard euro per jaar in 2013 naar 2,3 miljard euro per jaar in 2016 (exclusief BTW). De hervorming van het ondersteuningsbeleid door deze Vlaamse Regering is in ieder geval onvoldoende.

7.4 Vlaanderen niet klaar voor tarievenbeleid

In een hoorzitting in het Vlaams Parlement eind oktober uitte VREG-bestuurder André Pictoel scherpe kritiek aan het adres van minister voor Energie Freya Van den Bossche. Volgens de topman van de energieregulator moet de overheveling van de bevoegdheid over de distributienettarieven dringend worden voorbereid, zo niet dreigen er grote problemen.

Daarvoor moet het een eigen tariefmethodologie ontwikkelen, maar het Vlaams decretaal kader is daar niet op voorbereid en de minister heeft nog geen aanstalten gemaakt om daarmee te beginnen. Bovendien is de VREG schrijnend onderbemand om deze taak op zich te nemen. Voor VREG-topman Pictoel is het nu vijf voor twaalf. De Vlaamse Regering moet volgens hem nog deze legislatuur in actie schieten, anders zijn de juridische problemen niet meer te overzien.

Het lijkt er sterk op dat de minister deze hete aardappel liever wil doorschuiven naar de volgende regering, omdat ze weet dat door haar groenestroombeleid de tarieven sterk zullen stijgen. Meteen past dit misschien in een neo-Belgische sp.a-PS-strategie om via de zesde staatshervorming een aantal hete hangijzers naar Vlaanderen door te schuiven waardoor ze tussen 2015 en 2019 triomferend de verantwoordelijkheid voor de problemen kunnen afschuiven op Vlaanderen.

7.5 Het Vlaams Energiebedrijf: dure en overbodige Vlaamse overheidsinstelling

De lancering van een Vlaams Energiebedrijf (VEB) was één van de paradepaardjes waarmee N-VA in haar verkiezingscampagne van 2009 uitpakte. Dit Energiebedrijf moest volgens de N-VA zelfs de concurrentie met Electrabel aangaan en dus ook actief worden op het vlak van energieproductie. Op die manier moesten de elektriciteitstarieven voor consumenten en bedrijven dalen.

Van meet af aan was duidelijk dat het Vlaams Energiebedrijf (VEB) voor de andere coalitiepartners niet direct hoog op de agenda stond. Het duurde zelfs tot 2013 vooraleer het bedrijf echt operationeel werd.

Vandaag blijkt dat het VEB zijn ambities ernstig heeft moeten bijstellen. Uiteindelijk moet het Energiebedrijf zich

vooral bezighouden met het energiezuiniger maken van de overheidsgebouwen, goedkoper energie aankopen voor de Vlaamse overheid en het investeren in energieproductie en innovatie. Maar ook met die bijgestelde ambities loopt het niet van een leien dakje, zo blijkt. Een voorbeeld: om de mogelijkheden rond rationeel energiegebruik in overheidsgebouwen na te gaan, zou er een marktbevraging komen voor het meten van het energiegebruik in 100 tot 400 gebouwen. Die consultatie werd uiteindelijk niet gegund omdat de inschrijvers te duur waren of niet voldeden aan de selectiecriteria.

De taken van het VEB kunnen in ieder geval perfect gedaan worden door bestaande instellingen zoals het Vlaams Energieagentschap. Het VEB zit op een berg geld (bijna 50 miljoen euro) waar het weinig of niks mee doet. De nieuwe structuur is dus een pure verspilling van belastinggeld. Het VEB draagt enkel bij tot een versnipperd en log Vlaams overheidsapparaat.

8. WOONBELEID: geen stap vooruit

8.1 Vlaamse Regering slaagt er niet in het recht op wonen te garanderen

Artikel 25 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en artikel 11 van het Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten bepalen dat iedereen recht heeft op een behoorlijke levensstandaard voor zichzelf en zijn gezin, daarbij inbegrepen de huisvesting. Artikel 23 van de Grondwet voorziet (sinds 1994) het recht op een behoorlijke huisvesting. De Vlaamse Wooncode, het algemeen regelgevend kader van het woonbeleid in Vlaanderen, vertrekt eveneens vanuit het recht op menswaardig wonen voor iedereen.

Het beleid van de Vlaamse Regering slaagde er niet in het recht op een behoorlijke woonst te garanderen aan elke Vlaming. Er is in Vlaanderen vooral een nijpend tekort aan betaalbare en kwalitatieve huurwoningen. Huishoudens met een laag inkomen die niet de middelen hebben om een eigen woning te verwerven en niet sociaal wonen (vaak omwille van de lange wachtlijsten daar) zijn er qua woonsituatie het slechtst aan toe. Ze wonen vaak in weinig kwalitatieve woningen die veel gebreken vertonen. Steeds meer huurders dreigen omwille van betalingsproblemen uit hun huis te worden gezet (13.571 in 2012, 800 meer dan in 2011, +6%).

8.2 Sociale huisvesting: wachtlijsten groeien aan

Voor veel Vlamingen met een laag inkomen is de enige kans op een betaalbare kwalitatieve woonst een sociale woning. Er zijn echter lange wachtlijsten voor sociale woningen. Deze wachtlijsten zijn deze legislatuur bovendien nog aangegroeid. Er staan 91.926 unieke kandidaat-huurders in Vlaanderen op de wachtlijst voor een sociale woning (laatste cijfers 31 december 2011). Daarbij zijn echter ook een kleine 20.000 mutatie-aanvragen. 70.860 nieuwe kandidaat-huur-

ders staan op de wachtlijst voor een sociale woning. De gemiddelde wachttijd voor een sociale woning bedraagt 876 dagen. In een stad als Antwerpen loopt de wachttijd zelfs op tot zeven jaar.

In 2013 trok de Vlaamse Regering de inkomensgrenzen voor sociale woningen op met 13%. Deze maatregel, alhoewel niet negatief, zal als effect hebben dat er nog meer huurders toegang krijgen tot de sociale huisvesting, wat de wachtlijsten nogmaals zal doen aangroeien.

8.3 Gettovorming en onleefbaarheid in sociale huisvesting namen toe

Vooraf in de steden neemt het aandeel vreemdelingen in de sociale huisvesting alsmaar toe. Het lijkt erop dat het overgrote deel van de immigranten dat in ons land toekomt via OCMW's, CAW's en dergelijke wordt doorgesluisd naar de sociale huisvesting. Een kwart van de sociale woningen in Vlaanderen gaat naar vreemdelingen (niet-Belgen). In Antwerpen loopt dat zelfs op tot de helft. Het hoge aandeel immigranten in de sociale woonwijken leidt tot gettovorming, verloedering en overlast. Vlamingen voelen zich vaak niet meer thuis in de sociale woonwijken. De Vlaamse Regering liet de situatie op zijn beloop en nam geen maatregelen om een einde te maken aan deze negatieve evolutie. Over de ooit gepropageerde 'sociale mix' wordt nu in alle talen gezwegen.

Het Vlaams Belang diende deze legislatuur twee voorstellen van decreet in die een einde wilden maken aan de massale instroom van vreemdelingen in de sociale huisvesting. Volgens een eerste voorstel zouden vreemdelingen met een uittreksel uit het kadaster moeten kunnen aantonen dat ze in hun thuisland niet over een eigendom beschikken. Veel vreemdelingen die in Vlaanderen een sociale woning (willen) huren bezitten immers een woning in hun thuisland.

Het tweede voorstel behelst dat vreemdelingen minstens drie jaar gewerkt moeten hebben, vóór ze een sociale woning kunnen krijgen. Beide voorstellen werden door de andere partijen weggestemd.

8.4 Grond- en pandenbeleid: grote mislukking

Op 1 september 2009 trad het Grond- en Pandendecreet in werking. Dit decreet voorziet onder meer in een zogenaamd 'bindend sociaal objectief' per gemeente. Dat 'bindend sociaal objectief' legt op hoeveel sociale woningen in de periode 2009-2020 per gemeente moeten worden gerealiseerd. Gronden van openbare besturen moeten daartoe worden 'geactiveerd'. Maar ook private ontwikkelaars kregen zogenaamde 'sociale lasten' opgelegd. Private ontwikkelaars moesten een aandeel van hun projecten afstaan voor sociale huisvesting. Met de realisatie van het bindend sociaal objectief zou het aanbod sociale huurwoningen in 2020 moeten toegenomen zijn met 43.000. Intussen werd de deadline verlegd naar 2023.

In de praktijk blijkt echter dat veel gemeenten onvoldoende inspanningen doen om te voldoen aan de objectieven van het bindend sociaal objectief. Maar liefst 42% van de gemeenten – 142 gemeenten – zitten niet op koers om het bindend sociaal objectief te realiseren. Nochtans worden deze gemeenten veelal bestuurd door politieke partijen die ook deel uitmaken van de Vlaamse Regering. De Vlaamse minister van Wonen dreigde zelfs met de in het decreet voorziene dwangmaatregelen tegen deze gemeenten.

In 2013 werd het er alleen maar erger op. In november 2013 vernietigde het Grondwettelijk Hof delen van het Grond- en Pandendecreet, na een voorafgaand advies van het Europees Hof van Justitie. Volgens het Europees Hof werden de fundamentele vrijheden door het 'wonen in eigen streek'-principe

te zeer beperkt en vormde de compensatieregeling voor private actoren voor hun sociale verplichtingen een staatssteun die aangemeld had moeten worden bij de Europese Commissie. Het arrest heeft zelfs een retroactieve werking. Private ontwikkelaars kunnen dus voortaan zonder ‘belemmering’ van sociale lasten hun projecten realiseren. Het Grond- en Pandendecreet blijkt een mislukking en leverde nauwelijks bijkomende sociale woningen op.

8.5 Ruzie over woonbonus, met onzekerheid tot gevolg

Het akkoord over de zesde staatshervorming voorziet in de regionalisering van een aantal fiscale uitgaven inzake huisvesting, waaronder de ‘woonbonus’. De overheveling van deze bevoegdheden en bijhorende middelen is voorzien voor dit jaar. In plaats van deze overdracht op een discrete wijze inhoudelijk voor te bereiden, werd in september 2013 door meerderheidspartijen sp.a en N-VA voor de ogen van de camera’s een fikse ruzie uitgevochten over de woonbonus. De ruzie over de woonbonus zorgde voor verwarring en onzekerheid onder potentiële kopers.

8.6 Plotse verstrenging voorwaarden renovatiepremie leidde tot benadeling verbouwers

Tijdens de vorige legislatuur werd de renovatiepremie ingevoerd die eigenaars van een woning die minstens vijfentwintig jaar oud is en die hun woningen willen renoveren, ondersteunt. Omdat de kostprijs van deze renovatiepremie voor de Vlaamse overheid dreigde te ontsporen, werden door de Vlaamse Regering-Peeters II en minister van Wonen Freya Van den Bossche de voorwaarden voor het bekomen van deze premie in 2009 aanzienlijk verstrengd. Meer bepaald werd de lijst herzien van werken die in aanmerking komen

voor een premie. De verstrenging werd op 2 oktober 2009 aangekondigd en stond op 29 oktober met onmiddellijke ingang al in het Belgisch Staatsblad.

Tal van mensen die inmiddels werken hadden laten uitvoeren, rekenden op een premie, maar zouden deze dus uiteindelijk niet krijgen. De Vlaamse Ombudsdienst was zeer scherp voor de Vlaamse Regering. De Vlaamse ombudsman reageerde: *“Als de Vlaamse overheid echt zo performant is als ze beweert, mogen de burgers verwachten dat er voldoende budget voor is, dat de overheidsdiensten het extra werk aankunnen en dat er tussen beslissing en uitvoering genoeg tijd is om op ruime schaal te informeren”*. (‘Het Laatste Nieuws’, 4 november 2009). Uiteindelijk zouden verschillende verbouwers procedures starten tegen de Vlaamse overheid.

9. CULTUUR: multicultuur en progressieve confrontatie

9.1 Cultuurbeleid bestendigt subsidies voor multiculturele en zelfingenomen artiesten

Hoewel wij minister Joke Schauvliege meer krediet geven dan haar voorganger Bert Anciaux en de *dédain* (van woordkunstenaars als Tom Lanoye, Luc Coorevits en Erwin Mortier) die haar te beurt viel bij haar aanstelling als cultuurminister niet delen, bestendigt het gevoerde cultuurbeleid vooral het subsidiëren van progressieve, multiculturele en zelfingenomen artiesten, projecten, organisaties en evenementen. Bij de toekenning van subsidies wordt weliswaar meer dan vroeger gekeken naar criteria als ‘het grootste mogelijke (meetbare) publieksbereik’ en ‘aandacht voor traditie en canon van de kunsten’, maar daar staat echter tegenover dat de klemtoon ook en vooral op ‘de concretisering van de interculturaliteit’ en ‘internationale uitstraling’ komt te liggen.

Het Vlaams Belang is steeds voorstander geweest van het ‘primaat van de politiek’, waarbij het eindoordeel over kunstsubsidies bij de minister ligt. Het parlement moet de minister immers kunnen ondervragen over hoe belastinggeld binnen Cultuur besteed wordt. De ‘verfondsing’ van de cultuursector (alle macht voor de adviescommissies) vinden wij daarom een nefaste evolutie, want ‘fondsen’ kunnen immers niet ter verantwoording worden geroepen.

In plaats van het huidige onevenwicht tussen de adviezen van de beoordelingscommissies en het uiteindelijke oordeel van de minister zou het beter zijn ‘a priori’ een zo hermetisch (en objectief) mogelijk classificatiesysteem in te stellen waarbij de nadruk meer komt te liggen op de cultuurhistorische canon, bijzondere vaardigheden (in tegenstelling tot ‘gehypote’ en zelfverklaarde artiesten), de hoge en unieke kwaliteit (scheppen van het artistieke patrimonium van vandaag), het publieksbereik (meer mensen bij de cultuurge-

meenschap betrekken) en de maatschappelijke terugvloeit: zeg maar een ‘bottom-up’ model van subsidiëren.

9.2 Multicultuur en confronteren in plaats van wat publiek wenst

Het nieuwe kunstendecreet dat de Vlaamse Regering in 2013 goedkeurde, gaat echter eerder uit van het tegenovergestelde en voorziet vooral in de ondersteuning van bovenuit (‘top-down’) op basis van vijf wijdbloeiende ‘functies’, namelijk: ontwikkeling, productie, presentatie, participatie en reflectie. Onder participatie verstaat men bijvoorbeeld: *“het ontwikkelen en toepassen van visie, concepten en processen die bijdragen tot de participatie, zowel als actieve deelname aan kunst als het confronteren met kunst, met aandacht voor maatschappelijke en culturele diversiteit.”* Kunst moet met andere woorden confronteren, uitlokken en vervreemden, waarbij de culturele diversiteit en tolerantie gevoeld en ervaren moeten worden door iedereen. Weinig nieuws onder de zon dus, want deze opvattingen over kunst en cultuur borduren gewoon verder op het beleid van vorig minister van Cultuur Bert Anciaux. Die laatste beschouwde cultuur als katalysator voor (nog) meer begrip en respect voor de cultuur van nieuwkomers, waarbij de eigen Vlaamse cultuur best zoveel mogelijk gerelativeerd wordt, want ‘één uit de zovelen’.

Over wat goed kunstbeleid in Vlaanderen hoort te zijn, zette Groen-parlementslid Bart Caron (voormalig kabinetschef van cultuurminister Bert Anciaux) onlangs nog eens de puntjes op de i. Caron, met wie minister Schauvliege nauw samenwerkte in het kader van het nieuwe kunstendecreet, vindt het DNA van de Vlaamse kunstenaar veel te blank en wil minder subsidies voor kunstenaars en organisaties die zich te eng richten op de ‘Westerse artistieke vormtaal’.

Minister Schauvliege geeft Caron daar niet alleen volmondig in gelijk, meer zelfs: volgens haar is ook het publiek te

weinig 'gekleurd'. Tijdens de debatten in de Commissie Cultuur, Jeugd, Sport en Media zei Schauvliege daarover (op 31 januari 2013): *"Als je mij zou vragen wat op dit moment de grootste uitdaging voor de culturele sector in Vlaanderen is, dan is het voor mij het diversifiëren van het publiek. Overal waar ik kom, zie ik een heel homogeen blank publiek en bereikt men heel weinig andere doelgroepen. Dat weerspiegelt niet hoe onze maatschappij eruitziet."*

Eind 2013 ondertekenden CD&V, N-VA en sp.a (ook Groen trouwens) onder andere met dat doel een nieuw decreet over de ondersteuning van de professionele kunsten om meer vreemdelingen in beoordelingscommissies en raden van bestuur te hijsen: *"... de duurzame verankering van de etnisch-culturele diversiteit is in diverse beoordelingscommissies en besturen van grote kunstenorganisaties zeker nog niet optimaal en op het beoogde en gewenste niveau."* (decreet, pg. 4) en *"er dienen inspanningen geleverd te worden om maatschappelijke en culturele diversiteit te verhogen op vlak van bestuur en personeel, aanbod en publiek."* (idem, pg. 28).

De Vlaamse overheid wil met andere woorden vooral de eigengereide culturele uitingen steunen van allerhande doelgroepen en culturele minderheden die vaak op geen breed draagvlak kunnen rekenen.

Een Vlaams-Nederlands cultureel referentiekader wordt daarbij als conservatief-autoritair afgedaan. In plaats daarvan wordt de voorkeur gegeven aan een optelsom van experimentele, provocerende, de eigen cultuur relativerende en/of multicultuur bejubelende projecten.

De vraag die het Vlaams Belang zich daarbij stelt is of we überhaupt rekening moeten houden met (religieus-)culturele diversiteit in het kunstaanbod? Wanneer houden we nu eindelijk eens op aan een nauwelijks bestaande (multiculturele) vraag te voldoen en worden we terug trots op ons hoogstaand cultureel aanbod waarin Vlaanderen al eeuwenlang grossiert?

Voor het Vlaams Belang moet het beleid dan ook dringend de andere kant op en moeten subsidiemechanismen geen politiek maar een maatschappelijk doel dienen. Over het totaal aan organisaties dat op basis hiervan een positieve beoordeling krijgt, dient de minister dan een ‘pretentieloos’ bedrag te spreiden, in plaats van zoals nu – weinig transparant – de pot te verdelen tot hij op is.

9.3 Adviesverstreckende commissies per definitie dictaatopstellers

De strikte beoordelingscommissies per discipline ‘verdwijnen’ weliswaar om te worden vervangen door een ‘pool’ van deskundigen uit het bredere veld, maar de geslotenheid van de kunstensector zal er altijd voor zorgen dat ook in deze ad hoc-commissies min of meer dezelfde mensen aan zet zijn. De meesten hebben een eigen uitgesproken smaak over wat goede kunst is. De culturele organisaties weten dit en passen hun kunstenaanbod aan aan de preferenties van die hele kleine groep ‘experts’. Adviesverstreckende commissies worden zo eigenlijk dictaatopstellers want hun advies wordt nagenoeg blindelings gevolgd, waardoor sommige commissieleden zelf voor minister gaan spelen en zo de voorzet geven om massaal te ‘lobbyen’.

Dat lobbyen wordt nog in de hand gewerkt omdat van alle cultuurorganisaties die een aanvraag indienen, ongeveer één derde geen subsidies krijgt (100 van de 350 in 2012), waaronder ook heel wat organisaties die wél een positief advies kregen. Het is alsof men aan het einde van het schooljaar tegen een leerling zegt: ‘je hebt een goed rapport, prima gewerkt, maar blijf toch maar een jaartje zitten.’ Zoiets leidt begrijpelijk tot onbegrip en wekt de schijn van partijdigheid. Striktere richtlijnen voor de beoordelingscommissies daarentegen kunnen persoonlijke voorkeuren vermijden.

9.4 Steeds meer bizarre ‘culturele’ vzw’s aan subsidie-infuus

Er gaat de laatste jaren minder overheidsgeld naar ‘de klas-sieke kunsten’ (muziek, ballet, repertoiretheater, ...). Daar-entegen liggen er steeds meer bizarre ‘culturele’ vzw’s, die er een eigen agenda op na lijken te houden, aan het sub-sidie-infuus. Organisaties die geen meerjarige subsidie krij-gen, kunnen zich volgens het kunstendecreet maar beter internationaal en intercultureel heroriënteren en met een ‘progressiever’ project een aanvraag voor projectsubsidie in-dienen. De minister wil met die verschuiving zogezegd meer ruimte geven aan ‘vernieuwing en creatieve producties’, en meer kansen geven aan individuele kunstenaars. Dat laatste met een sterk ons-kent-ons-gehalte.

Zo krijgen bijvoorbeeld het wereldberoemde barokorkest ‘La Petite Bande’ en ‘Musical van Vlaanderen’ geen meerjarige ondersteuning meer. Anderzijds kreeg de vzw die de belan-gen van Jan Fabre behartigt onlangs een meerjarige subsidie toegewezen van 840.000 euro. Auteur Thierry Debels becij-ferde dat de vzw van Fabre over 339.000 euro aan beleggin-gen blijkt te beschikken en nog eens 55.000 euro aan cash heeft staan. Subsidies dienen wat het Vlaams Belang betreft alleszins niet om commercieel perfect rendabele ‘kunst’acti-viteiten van nog meer geld te voorzien. In de toekomst lijken dergelijke subsidiepraktijken echter couranter te worden.

9.5 Geen responsabilisering van de cul-tuursector

Algemeen waren de recente besparingsrondes nochtans re-den genoeg om ook de cultuursector eindelijk eens grondig te responsabiliseren. Schauvliegje verhoogde daarentegen zelfs het totaal aan middelen met meer dan 7,5 miljoen euro voor de periode 2013-2016 (meerjarige cultuursubsidies), van 87 miljoen naar 94,5 miljoen euro. Naast de meerjarige

subsidies is er een budget van 9,7 miljoen euro voor project-subsidies.

“Niettegenstaande de barre budgettaire tijden is er extra geld uitgetrokken om in dit dossier te landen. En om duidelijk te maken dat de regering voor de kunstensector extra inspanningen doet”, aldus Minister-president Kris Peeters (CD&V). Waarom extra middelen beschikbaar moeten worden, wordt nauwelijks gemo-tiveerd.

Het is voor velen dan ook stilaan aberrant dat in de cultuur-sector geroepen wordt om alsmaar meer subsidies, terwijl rond cultuurtempels mensen amper de eindjes aan elkaar kunnen knopen.

Het Vlaams Belang draagt cultuur hoog in het vaandel. Wij zijn dus absoluut voorstander van (vooral logistieke) stimuli, maar vinden ook dat talent vroeg of laat moet komen boven drijven. Dit vraagt van organisaties en kunstenaars weliswaar een werkwijze waarin bijvoorbeeld ‘marketing’ een grote(re) rol speelt. En hoewel veel artiesten huiveren van zo’n commerciële denkoefening, zullen zij vroeg of laat toch hun financiële basis moeten verbreden.

Van de overheid vraagt dit dan weer een consistente wet-en regelgeving die cultureel ondernemerschap niet hindert maar stimuleert, onder meer in het fiscale domein via ‘Tax Shelter’ (in de audiovisuele sector) en door het mee inrichten van kunstfora waar innovatieve financieringsvormen zoals ‘crowdfunding’ mogelijk zijn. Er is in dit land echter een zeer ongunstig belastingklimaat dat er voor zorgt dat er zeer weinig sponsoring en/of mecenaat van de kunsten kan. De huidige subsidiepolitiek van de Vlaamse overheid blijft echter de grootste rem op een echt cultureel ondernemerschap.

Het is daarbij overduidelijk dat Schauvliege goed geluisterd heeft naar de gebiedende woorden van onder andere Luc Coorevits en Erwin Mortier: *“De bui van de crisis komt hoe dan*

ook onze kant op”, maar “Stellen cultuurministers qua belangstelling voor hun beleidsdomein niet veel voor, dan zijn we best tevreden met hun budgetten.”

9.6 Slechte subsidiepolitiek in plaats van ondersteuningsgerichte beurzen en logistieke ondersteuning

Toch wil Schauvliege met haar nieuwe kunstendecreet – althans op het eerste zicht – de weg van de verzakelijking van de kunstsector op, zij het op een bijzonder vooringenomen wijze. De klemtoon komt namelijk vooral te liggen op de internationale context met internationale beurzen, internationale export en netwerking (door een nieuw vehikel op te richten dat ‘Flanders Art’ gaat heten) en de individuele ondersteuning (‘à la tête du client’) van kunstenaars. Subsidies dienen wat het Vlaams Belang betreft echter helemaal niet om internationaal te ‘netwerken’ ten voordele van het gekende scala artiesten.

Voor het Vlaams Belang moet de klemtoon vooral komen te liggen op (beperkte) ondersteuningsgerichte beurzen en de logistieke in plaats van individuele ondersteuning van kunstenaars en organisaties. Een daadwerkelijke ondersteuning van kunstenaars gebeurt dan ook vooral door het ter beschikking stellen van tentoonstellingsruimtes en ateliers, maar het waarmaken hangt uiteindelijk van de artiest zélf af. De huidige subsidieregeling mag vooral geen (gepolitiseerd) marketinginstrument worden om artiesten van het slag ‘Jan Fabre en co’ internationaal de hand boven het hoofd te houden.

Geen zinnig mens die begrijpt waarom bijvoorbeeld het metershoog en al tollend omhoog gooien van levende katten om vervolgens neer te vallen op de trappen van de inkomhal van het Antwerpse stadhuis (Jan Fabre, eind 2012), gesubsidieerd moet worden (75.000 euro van het Vlaams Audio-

visueel Fonds). Het cultureel rijke Vlaanderen kan het zich simpelweg niet veroorloven dat onzichtbare ambtenaren en tijdelijke ministers marchanderen met gemeenschapsgelden geleid door politieke voorkeuren en liefhebberijen.

9.7 Nieuw erfgoeddecreet Bourgeois: een gemiste kans

Het nieuwe erfgoeddecreet diende zich aanvankelijk aan als het langverwachte instrument voor een geïntegreerd erfgoedbeleid en een nieuwe kijk op ruimtelijke ontwikkeling. Wij Vlamingen ontlenen voor een groot stuk onze identiteit aan ons erfgoed en de verhalen die eraan verbonden zijn. Het nieuwe erfgoeddecreet zou dan ook garant (moeten) staan voor een ruimtelijke kwaliteit die terug gemeenschapsvormend werkt. Terug meer aandacht voor inleving en herkenning dus in plaats van vervreemding en confrontatie. Het decreet mist bijna letterlijk die historische kans, blijft steken in algemeenheden en gaat vooral uit van veel goede wil. Maar met alleen goede bedoelingen red je geen monument van de sloophamer.

Het ‘traditionele’ beschermingsbeleid wordt via dit decreet verder ontmoedigd en voor advies wordt vooral gekeken naar de Vlaamse Inventaris voor Onroerend Erfgoed (VIOE). Het in kaart brengen van het lokaal erfgoed onder de vorm van een wetenschappelijke inventaris is weliswaar een uitstekend instrument gebleken om gebouwen en bouwkundige gehelen naar waarde te schatten. Het probleem is echter dat deze indrukwekkende inventaris zijn doel voorbij schiet door veel te ruim te willen zijn. Alles met een minimale leeftijd en enigszins afwijkend uitzicht wordt opgenomen, wat mee het gezag ervan ondermijnt.

De VIOE verschaft daarenboven nauwelijks een juridische basis om het opgenomen erfgoed van afbraak te vrijwaren. De beweerde ‘vrijwaring’ verschilt immers sterk van een be-

scherming als monument waarvoor wel strikte juridische bepalingen gelden. Met andere woorden: het niet-beschermde Vlaamse erfgoed wordt de facto vogelvrij verklaard. Door de 'klassieke beschermingsprocedures' te beknotten en te rekenen op een bewustwording van onderuit, ging de laatste jaren dan ook al heel wat erfgoed tegen de vlakte.

Kortom, wat een van de voornaamste pijlers van het nieuwe Vlaamse decreet moest worden, namelijk het zichtbaarder maken van erfgoed en de integratie ervan in de ruimtelijke structuur, blijkt in de praktijk een 'lastig' advies. Meer zelfs lijkt het erop dat erfgoed zich vergaloppeert in een hoofdzakelijk adviserende rol, zonder daaraan de noodzakelijke resultaatsverbintenissen te koppelen. Erfgoedzorg blijft met andere woorden goeddeels een vrije keuze, ook in de responsabilisering van steden en gemeenten. Wat dat laatste betreft vrezen erfgoeddeskundigen het ontstaan van belangrijke geografische hiaten omdat de taakverdeling tussen Vlaanderen en een 'onroerend erfgoedgemeente' onvoldoende duidelijk is.

9.8 Responsabilisering lokale overheden: afschuiven van verantwoordelijkheden

Het klopt dat in het verleden te veel werd gefocust op het 'esthetisch aspect' van het geïnventariseerde erfgoed zonder rekening te houden met de lokale waarde. Aan relictten die in kleinere steden en gemeenten vaak op één hand te tellen zijn, moet een andere waarde toegekend worden dan aan stijlgenoten in grootsteden zoals bijvoorbeeld Gent en Antwerpen waar er nu eenmaal een pak meer van staan.

Het decreet wil steden en gemeenten daarom terecht meer verantwoordelijkheid en inspraak geven door een lokaal erfgoedbeleid te stimuleren. Maar ook hier blijft alles steken in vooral veel goede bedoelingen zonder het concreet implementeren van een na te streven erfgoedstandaard.

Onder de Vlaamse steden en gemeenten zullen bovendien steeds goede en slechte leerlingen zitten. De (reeds van voor het decreet) gekende erfgoedgemeenten zullen dit zien als een opportuniteit. Andere zullen erfgoed blijven beschouwen als budgettaire last waardoor ze hun erfgoedinventaris beperken. Veel lokale beleidsmakers beschouwen erfgoed immers nog al te vaak als een vervelend obstakel in de realisatie van hun stedenbouwkundige vernieuwingsprojecten. De ruimtelijke planning is daarbij vaak tegengesteld aan een goed erfgoedbeleid.

Een kwalitatieve integratie in de ruimtelijke structuur kan er dan ook slechts komen door een respectvollere visie op de verhouding tussen erfgoedbeleid en de heersende hedendaagse architectuuropvattingen. Het Vlaams Belang is daarbij voorstander van zogenaamde erfgoedgabarieten waarbij waardevolle historische panden, stads- en dorpsgezichten een waardecode krijgen die erfgoed verrekent in herbestemmings-, aanvullende of omgevingsprojecten. Bij renovatie en herbestemming moet trouwens ook meer ruimte gelaten worden voor energie-efficiëntie (bijvoorbeeld dubbele beglazing) en toegankelijkheid.

9.9 Nieuw erfgoeddecreet biedt onvoldoende bescherming

In onze Vlaamse binnensteden kun je bij wijze van spreken geen steen opheffen of er zitten wel archeologische restanten onder. Vaak moet de dienst archeologie met een minimum aan middelen in een race tegen de klok gewoon redderen wat er te redden valt.

Gelukkig is het nieuwe erfgoeddecreet op vlak van archeologisch erfgoed heel wat concreter dan de overige bepalingen die via uitvoeringsbesluiten verder gepreciseerd moeten worden. Dit is evenwel in eerste instantie vooral dankzij de implementatie van de Conventie van La Valetta of het Euro-

pees Verdrag inzake de bescherming van het archeologisch erfgoed. Deze Conventie werd door België ondertekend op 30 januari 2002 en geratificeerd op 8 oktober 2010.

Het decreet beveelt – in lijn met de Conventie – zoveel mogelijk het behoud ‘in situ’ als ideaaloplossing. Het is echter maar de vraag in hoeverre er in de praktijk ook gekeken zal worden naar een kwalitatieve integratie. Erfgoed is immers geen curiosum dat – als het even uitkomt – kan ingeschakeld worden in een vernieuwingsideaal van staal, glas en beton.

Ons erfgoed vormt geen obstructie maar een verrijking mits een kwalitatief geïntegreerde beleidsvisie met een evenredige verantwoordelijkheid in de uitvoering ervan door de lokale overheden.

Het Vlaams Belang blijft in elk geval van mening dat ons erfgoed, weliswaar met enige verbetering op vlak van archeologie, nog onvoldoende wordt beschermd. Een modern onroerend erfgoedbeleid mag zich inderdaad niet beperken tot het klassieke beschermingsinstrumentarium, maar daar begint het uiteraard wel mee.

Wanneer we het aantal beschermde monumenten in Vlaanderen en Nederland vergelijken, zien we dat Vlaanderen hopeloos achterop blijft hinken. Vlaanderen telt iets meer dan 11.000 beschermde gebouwen, terwijl Nederland ongeveer 62.000 rijksmonumenten heeft. Het huidige decreet zal daar nauwelijks iets aan veranderen omdat het voorbij gaat aan de vraag waarom we ons erfgoed willen beschermen; wat erfgoed maatschappelijk te betekenen heeft.

Als erfgoed gemeenschapsvormend werkt, dan zijn er ook hier zowel (exploitatie)rechten als plichten aan verbonden en moet er vooral gekeken worden naar een zo goed mogelijke maatschappelijke integratie. Een geïntegreerde aanpak betekent geen vrijblijvend, maar vooral een respectvol

beleid dat voortbouwt op en aansluit bij de rijke geschiedenis van onze steden en gemeenten.

De huidige minimalistische opvatting vervat in dit decreet ligt momenteel dan ook terecht onder vuur van erfgoedwachters en monumentenzorgers die de blijvende politieke roekeloosheid stilaan ondraaglijk gaan vinden.

9.10 Sportbeleid: tekorten en verkeerde prioriteiten

Het sportbeleid is wettelijk een exclusieve Gemeenschapsmaterie maar wordt in Vlaanderen nog steeds niet uitsluitend aangestuurd door de Vlaamse minister van Sport. Nog steeds wordt dit beleid doorkruist door de federale Lottogelden maar ook door het niet-erkende BOIC (Belgisch Olympisch en Interfederaal Comité) en de voetbalbond, die door Vlaanderen rijkelijk gesubsidieerd worden maar zich van N-VA-minister Muyters niet moeten inschrijven in de huidige federale logica van dit land.

Er blijft een groot tekort aan sportinfrastructuur, vooral van overdekte zwembaden, waarvan er ook zeer vele dringend moeten gerenoveerd worden op gevaar van sluiting. Hier is een dringende inhaalbeweging nodig en de Vlaamse Regering zou, met de beperkte beschikbare middelen, beter hierin geïnvesteerd hebben dan in infrastructuur van de commerciële sector. De Vlaamse minister van Sport had beter eerst een doorlichting gemaakt van de huidige federale, provinciale en lokale subsidiestromen vooraleer middelen te verdelen.

Er werd ook niets gedaan aan het grote tekort aan gesloten fietsomlopen (er is er nog steeds maar één in Vlaanderen: Terlamen) voor de steeds groeiende groep van recreatieve fietsers.

De Vlaamse Regering heeft helaas ook nieuwe decreten gemaakt waardoor gekwalificeerde gemeentelijke sportfunctionarissen, die de motor zijn van het lokale sportbeleid, niet meer nodig zijn. Voor de naschoolse sport werden de lokale schoolsportleerkrachten, die de onmisbare lokale actoren zijn, niet gesteund en gaat het schoolsportbudget nog altijd uitsluitend naar de Schoolsportfederatie.

10. BINNENLANDS BESTUUR: weinig doorbraken, veel gebakken lucht

10.1 Vlaamse Regering brengt financieel draagvlak gemeenten in gedrang

Lokale overheden en dan vooral de gemeenten en de OCMW's zullen de komende jaren met een stijgende pensioenlast geconfronteerd worden. De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) stelt: *“De pensioenkosten van de vastbenoemde ambtenaren van de Vlaamse gemeenten, OCMW's en politiezones stijgen de komende jaren van 711 miljoen euro nu naar ruim 1 miljard euro in 2016.”* De pensioenlasten van de lokale ambtenaren dreigen zowat alle gemeenten en steden in Vlaanderen financieel plat te slaan. Ze nopen de besturen tot besparingen en doen de gemeentelijke investeringen ineenzakken.

Het financieel draagvlak van de gemeenten zal de komende jaren ernstig dalen. De lokale overheden kijken daar vooral uit naar de centrale overheden en vragen daarbij gesteund door de VVSG onder meer een blijvende stijging van het Gemeentefonds van 3,5% en ingrepen die de pensioenfactuur betaalbaar maken en houden. Alhoewel de Vlaamse overheid de afgelopen jaren inderdaad het Gemeentefonds met 3,5% heeft doen stijgen, creëert dit niet voldoende financieel draagvlak om de stijgende kosten te compenseren. Het is zelfs zo dat de federale overheid (wat brandweer en politie betreft) maar vooral de Vlaamse overheid steeds meer kosten afwentelt op het lokale niveau (steden, gemeenten en OCMW's).

Zo weigert de Vlaamse overheid al jaren om de subsidies voor gesubsidieerde contractuelen te indexeren zodat de gemeentelijke dotaties steeds toenemen. Er is tot op heden nog steeds geen gelijke subsidiëring van de kinderopvang tussen lokale besturen en vzw's. Ook in de thuiszorg gaapt er een kloof tussen de zeer lage financiering van de poetsdiensten en de klusjesdiensten van de lokale besturen via gesubsidieerde contractuelen en de betere financiering van de aanvullende thuiszorg en diensten logistieke hulp van de vzw's. De Vlaam-

se overheid heeft dan wel de planlast vermindert maar door de veralgemeende invoering van de Beleids- en Beheerscyclus (BBC) vanaf 2014 brengt dit een pak extra kosten mee (nieuwe software, opleidingen personeel, aanpassing allerhande systemen,...).

De BBC confronteert lokale besturen ook met strengere evenwichtscriteria die eenmalige meevallers of opgebouwde overschotten niet meerekenen. De BBC en de Vlaamse Regering creëren ook een probleem. De gemeenten werden verondersteld voor 1 januari 2014 een meerjarenbegroting goed te keuren. In deze meerjarenbegroting moeten de inkomsten van het Gemeentefonds tot 2019 ingevuld worden. De huidige Vlaamse Regering wil/kan geen enkele garantie geven dat dit Gemeentefonds ook in de volgende legislatuur met 3,5% zal stijgen. Er heerst op gemeentelijk niveau op dat vlak een grote onzekerheid.

Bovendien verplicht de Vlaamse overheid lokale overheden, wanneer ze investeringen doen in zorginfrastructuur, de volle 100% van het investeringsbedrag te financieren tegenover 40% voordien. Ook het nieuwe Archiefdecreet kost de gemeenten geld. Uit de Reguleringssimpactanalyse (kortweg RIA) voor de uitvoering van het Archiefdecreet blijkt dat de invoering van dit decreet een extra kost met zich mee brengt van 1.008.350,00 euro voor de kleine gemeenten en 1.138.732,80 euro voor de middelgrote gemeenten.

De VVSG kijkt vooral naar de Vlaamse overheid (de federale overheid wordt ook vermeld maar deze staat er financieel slecht voor) om het probleem van de financiering van de lokale ambtenarenpensioenen op te lossen. Dit probleem was echter al jaren gekend maar ook de regering-Peeters II heeft er bij haar aantreden niets aan gedaan. Heden staat het water de gemeenten aan de lippen.

Een van de oplossingen om het financieel draagvlak van de gemeente te verhogen zijn fusies van twee of meer gemeen-

ten. De Vlaamse Regering heeft fusies van gemeenten de afgelopen legislatuur enkel aanbevolen. In zijn Witboek Interne Staatshervorming – dat Vlaanderen efficiënter moet doen besturen – stelt minister Bourgeois voor aan de gemeenten om vrijwillig in fusies te stappen. Dat kunnen ze bijvoorbeeld doen als ze het financieel moeilijk hebben of als de gemeente te klein is. Niettegenstaande in dit Witboek een ondersteuningspakket werd voorzien voor vrijwillige fusies heeft geen enkele gemeente hiervan gebruik gemaakt.

Academici verwijzen naar het feit dat geen enkele politicus zijn eigen niveau in vraag gaat stellen en zou gaan instemmen met het verdwijnen van mandaten voor zijn partij. De Vlaamse Regering heeft de afgelopen legislatuur ook geen echte structurele financiële steun aangeboden om vrijwillige fusies te faciliteren. De enige gelegenheid die er was (Kruibeke/Beveren) is met een sisser afgelopen. Doordat de Vlaamse Regering niet ingegrepen heeft zullen we door het smeltend draagvlak van de gemeenten waarschijnlijk wel voorstellen van fusies zien in de legislatuur 2014-2019. Andermaal schuift de Vlaamse Regering de hete brij voor zich uit.

10.2 Witboek Interne Staatshervorming: weinig doorbraken, veel gebakken lucht

In april 2011 keurde de Vlaamse Regering het Witboek Interne Staatshervorming goed. In het document staan een 70-tal uitvoeringslijnen of ‘doorbraken’ zoals de minister ze noemt. Wat opvalt is dat er vooral gerekend wordt op ‘de vrijwilligheid’ van de gemeenten. Over de vrijwillige fusies kan er verwezen naar vorige paragraaf. Ook wordt er gerekend op vrijwillige integratie van gemeente en OCMW, vrijwillige samenwerking tussen gemeenten op gebied van mobiliteitsconvenanten, ...

De meeste doorbraken stellen niet veel voor of zijn gebakken lucht. Zo vond de meerderheid het al een hele doorbraak dat

nu een vijfde van de gemeenteraadsleden de gemeenteraad kunnen bijeenroepen. Alleen koppelde de meerderheid daar zulke voorwaarden aan dat dat blijkbaar niet vlug zal plaatshebben. (Indien zes weken na de datum van de vorige gemeenteraad nog geen bijeenroeping gebeurd is door de voorzitter, is de voorzitter verplicht de gemeenteraad bijeen te roepen op de aangewezen dag en het aangewezen uur en met de voorgestelde agenda, op verzoek van een vijfde van de zitting hebbende leden. Deze periode van zes weken wordt opgeschort van 11 juli tot 15 augustus.)

Het aantal schepenen (en gedeputeerden) zal verminderen met één, maar dit vanaf 1 januari 2019 (1 december 2018 voor de provincies). Ook de functie van arrondissements-commissaris wordt afgeschaft. Eindelijk zouden we zo zeggen maar de bestaande en benoemde arrondissementscommissarissen blijven wel in functie.

Volgens de minister zijn 62 ‘doorbraken’ (van de 71) ofwel gerealiseerd ofwel zitten ze op schema. De andere doorbraken hangen samen met de regioscreening, maar de vraag is wat de volgende regering dan gaat doen met deze regioscreening? Een onderwerp van deze doorbraken was het afbakenen van de provinciale taakstelling.

10.3 Geen afschaffing, zelfs geen afslanking van de provincies

Provincies kregen enkel nog de bevoegdheid over grondgebonden materies. Voor de persoonsgebonden materies zoals onderwijs, welzijn, cultuur en sport krijgen de provincies een ‘gesloten’ takenpakket. Concreet betekent dat dat die materies worden onttrokken aan het provinciale niveau. De provincies kunnen alleen nog culturele en persoonsgebonden materies uitoefenen wanneer het Vlaams Parlement hun die expliciet toekent. Dit is ondertussen al gebeurd. Via een bestuursakkoord maken de provincies en

de Vlaamse Regering afspraken over de uitoefening van die provinciale bevoegdheden. Einde mei 2013 werden er zo vijf bestuursakkoorden tussen de Vlaamse Regering en de vijf provincies afgesloten. De provincies krijgen nu (opnieuw) bevoegdheden op het vlak van cultuur, welzijn en sport. Er is uiteraard een verschil met vroeger maar van de duidelijke afslanking tot zelfs de afschaffing van de provincies is geen sprake meer.

Als conclusie kunnen we dus rustig zeggen dat de Vlaamse Interne Staatshervorming ergens halfweg is blijven steken. Ze is gestrand op de vele compromissen die er afgesloten dienden te worden tussen drie coalitiepartners. Deze voelden eveneens de hete adem in de nek van de vertegenwoordigers van de lokale besturen. De indruk blijft dat de Interne Staatshervorming wel veel verwachtingen schiep, met de intentie om veel nieuwe en vernieuwende dingen in te voeren, maar dat veel toch bij het oude zal blijven.

10.4 Politieke benoemingen: Vlaamse Regering doet niet onder voor federale

Wat politieke benoemingen betreft moet de Vlaamse Regering niet onderdoen voor de federale regering. Het is wel zo dat de federale politieke benoemingen meer gemediatiseerd zijn. Vlaamse benoemingen verlopen meer in de medialuwte. Een uitzondering hierop waren de benoemingen bij de T-groep. Toen er door het ontslag van twee bestuurders bij dit hr-dienstenbedrijf, dat volledig in handen is van de Vlaamse overheid, aangedrongen werd om deze twee bestuurders zo vlug mogelijk te vervangen, wou de Vlaamse Regering een onafhankelijk bestuurder vervangen door iemand van sp.a-strekking. De Vlaamse Regering is uiteindelijk gezwicht en heeft de onafhankelijke bestuurder behouden.

“De verkiezingen naderen en de kabinetten worden stilaan opgedoekt. Hoog tijd dus voor de Vlaamse regeringspartijen om hun trouwe kabinetschefs nog snel te belonen met een topfunctie in de Vlaamse administratie. ‘De Vlaamse benoemingscultuur moet absoluut niet onderdoen voor het federale niveau’, reageren de politicologen.” (‘Het Nieuwsblad’, 13 februari 2014)

De wijze waarop men dit verkocht heeft aan de media is hallucinant: de Vlaamse Regering was zogezegd in overtreding met het decreet van 13 juli 2007 houdende bevordering van een meer evenwichtige participatie van vrouwen en mannen in advies- en bestuursorganen van de Vlaamse overheid. De Vlaamse Regering benoemde dan maar eensklaps vier nieuwe bestuurders. Dat dit geen verhoging van de bestuurdersvergoedingen met zich meebracht bleek uit een interpellatie in het Vlaams Parlement van de Minister-president hierover enkele weken later: *“Ik kan er ook nog aan toevoegen dat erover gewaakt wordt dat de verhoging van het aantal bestuurders geen meerkosten betekenen aangezien de regering tegelijk beslist heeft de bestuurdersvergoedingen te verminderen zodat de globale bestuurskosten niet stijgen.”*

Dat een kabinetsmedewerker van minister Muylers diende benoemd te worden is des te merkwaardiger. De aangestelde kabinetsmedewerker behartigt namelijk de dossiers ruimtelijke ordening op het kabinet. Blijkbaar zit ze nu in de T-groep om namens N-VA een oogje in het zeil te houden. Het is trouwens merkwaardig dat de N-VA die bij federale politieke benoemingen steeds moord en brand schreeuwt (uitspraken van N-VA’er Siegfried Bracke in de Kamer: *“schandvlek voor ons allen”* en *“een absolute koehandel waarover nog niet eens transparantie kan zijn”*) op Vlaams niveau steevast aan het spel van politieke benoemingen deelneemt. Blijkbaar moet N-VA nog heel wat inhalen.

Nog in februari 2014 – net voor de verkiezingen – werden een hele reeks kabinetschefs van ministers beloond met een topfunctie in de administratie. Het is zo dat, in tegenstel-

ling tot de federale overheid, de Vlaamse overheid geen gebruik maakt van een (duurbetaald; kostprijs bijna 300.000 euro) headhuntersbureau maar van een vacature die voor het brede publiek wordt opengesteld en waarbij de kandidaten die aan de voorwaarden voldoen allerlei tests dienen te verrichten bij Jobpunt Vlaanderen. Jobpunt Vlaanderen bezorgt de resultaten aan de Vlaamse Regering die dan de meest geschikte kandidaten zou moeten kiezen. Of dit altijd gebeurt is maar de vraag. Onderzoek leert dat de meeste topambtenaren een duidelijke politieke kleur hebben: CD&V, Open Vld, sp.a of N-VA.

Wat er ook opvallend is, is dat de secretaris-generaal (de hoogste ambtenaar van een departement) meestal dezelfde politieke kleur heeft als de bevoegde minister. Zo zijn de secretarissen-generaal van de Diensten voor het Algemeen Beleid, Landbouw en Visserij, Leefmilieu, Natuur en Energie, Mobiliteit en Openbare Werken, Welzijn, Volksgezondheid en Gezin allen CD&V'ers terwijl de bevoegde ministers (ook de Minister-president) dit eveneens zijn. De secretarissen-generaal van Onderwijs en Vorming en Economie, Wetenschap en Innovatie dragen net zoals hun ministers een sp.a-stempel. Zelfs de secretaris-generaal van Ruimte Vlaanderen heeft net zoals zijn minister een N-VA-kleur.

Je kan dus ook op Vlaams niveau spreken van politieke benoemingen waarbij de N-VA – volgens een ingewijde – bij een potentiële benoeming “*geen enkele keer de beker aan zich voorbij liet gaan*”. Het nemen van deze beslissingen over deze benoemingen van topambtenaren blijkt niet altijd makkelijk te zijn. We zouden zelfs kunnen spreken van een koehandel. Zo zit de benoeming van de algemeen directeur arbeidsmarktdienstverlening bij de VDAB muurvast. De functie werd open verklaard in de zomer van 2012. Begin 2013 gaf Jobpunt Vlaanderen drie potentiële kandidaten aan het kernkabinet en aan de bevoegde minister zijnde Philippe Muyters. Tot op heden is deze benoeming geblokkeerd en wordt ze ad interim waargenomen. Officieel zit de benoeming vast omdat

door de zesde staatshervorming een aantal bevoegdheden over arbeidsmarktbeleid moeten overgeheveld worden. Officieus hoort men echter dat de kandidaat van N-VA strekking (een voormalig kabinetsmedewerker van Philippe Muyters) niet aanvaardbaar zou zijn voor de vakbonden.

De conclusie is dat Vlaamse topambtenaren, net als federale topambtenaren, niet objectief worden benoemd. Bij de benoeming van federale topambtenaren is de politieke benoeming echter duidelijk. Federale politieke benoemingen trekken veel media-aandacht. De Vlaamse Regering kan beter camoufleren dat de benoemingen van topambtenaren eveneens politieke benoemingen zijn. Ze gebeuren immers – ten onrechte – in de medialuwte.

11. RUIMTELIJKE ORDENING EN LEEFMILIEU: beleid trappelt ter plaatse

11.1 Maatschappelijk belangrijke investeringsprojecten: snel wat plak- en vliegwerk in afwachting van een decreet

Op 26 februari 2010 stemde het Vlaams Parlement een unaniem gedragen resolutie rond de versnelling van maatschappelijk belangrijke investeringsprojecten. De resolutie bevatte zesenzeventig aanbevelingen die het mogelijk moesten maken om investeringsprojecten in Vlaanderen sneller te realiseren. Op 30 november 2009 was door de Vlaamse Regering reeds de commissie-Berx in het leven geroepen die een rapport met zevenenveertig aanbevelingen publiceerde.

Door het taaie Vlaamse Omgevingsrecht (ruimtelijke ordening + milieurecht) was het immers onmogelijk geworden om grote investeringsprojecten binnen een redelijke termijn te realiseren.

Op 24 mei 2013 keurde de Vlaamse Regering het voorontwerp van decreet betreffende complexe projecten goed. Ondertussen had de Vlaamse Regering echter niet stilgezeten. Om tijdwinst te maken is de integratie van de plan-MER-procedure en de RUP-procedure een goed idee. Daarom werd op 18 april 2008 het integratiespoordecreet goedgekeurd dat in een procedure voorzag waar de opstelling van een plan-MER en RUP in elkaar waren geïntegreerd. Al snel zouden RUP's die waren opgesteld op basis van deze procedure worden vernietigd door de Raad van State wegens onwettigheid. Die onwettigheid werd veroorzaakt door het feit dat de mogelijkheid voor inspraak bij de opmaak van de plan-MER bij de getroffen RUP's enkel elektronisch moest worden aangekondigd via de website van de dienst MER en van de bevoegde overheid. Dit is een schending van het gelijkheidsbeginsel aangezien binnen de normale procedure de aankondiging moet verlopen via ten minste één krant of het gemeentelijk aankondigingsblad en via aanplakking.

Belanghebbenden bij een RUP die onderworpen zijn aan een plan-MER verplichting worden met andere woorden op een verschillende wijze behandeld naargelang de procedure uit het Integratiespoor wordt gevolgd dan wel de normale procedure. Omdat het over een aantal belangrijke RUP's ging liet de regering de meerderheidspartijen een validatiedecreet stemmen in het Vlaams Parlement dat zowel de vroegere als de toekomstige RUP's die waren aangetast of zouden worden aangetast door deze onwettigheid toch geldig verklaarde. Op 31 juli 2013 werd deze validatie echter vernietigd door het Grondwettelijk Hof.

Aangezien de regering zich achter de validatie had verscholen en dus het integratiespoorbesluit niet in overeenstemming had gebracht met de vereisten van het gelijkheidsbeginsel werden er nog steeds tal van RUP's opgesteld via de onwettige procedure. Gevolg is dat thans rond de zeventig RUP's onwettig zijn en de projecten die afhankelijk zijn van deze RUP's zoals bijvoorbeeld de tweede spoorontsluiting van de Antwerpse haven, de tramverlenging Koksijde Veurne (Neptunus), de optimalisatie van het hoogspanningsnetwerk Vlaanderen, ... vatbaar worden voor vergunningsbetwistingen. Om dit op te lossen diende de meerderheid een voorstel van hersteldecreeet in. Dit werd aan de Raad van State voorgelegd voor advies. Dit advies was zo vernietigend dat de meerderheid een nieuw voorstel indiende en ter advies neerlegde. Ook hier was het advies vernietigend. De kans is dan ook groot dat het hersteldecreeet zal vernietigd worden door het Grondwettelijk Hof. Buiten wat aanmodderen heeft de regering in dit dossier dan ook weinig oplossingen voortgebracht.

Ondertussen zou de Vlaamse Regering tegen het einde van de legislatuur uiteindelijk een ontwerp betreffende complexe projecten en de omgevingsvergunning aan het parlement voorleggen.

11.2 Vlaamse Regering ook gebuisd op het vlak van leefmilieu

De Vlaamse Regering heeft niet genoeg gedaan om de uitstoot van CO₂ en fijn stof te beperken. Zo gaf minister van Leefmilieu Joke Schauvliege (CD&V) volgens een organisatie als de Bond Beter Leefmilieu “*de indruk niet te weten van welk hout pijlen te maken*”. Het is ten eerste de vraag of Vlaanderen na Peeters II de klimaatdoelstelling in 2020 zal halen. Er kwam amper beweging in de aanpak van de slechte luchtkwaliteit. Verschillende instanties stellen bijvoorbeeld vast dat de actieplannen tegen fijn stof niet volstaan. Er is geen beleid om de uitstoot van schadelijke stoffen en fijn stof terug te dringen. Vooral aan het terugdringen van uitlaatgassen kan de Vlaamse overheid wel degelijk iets doen. Maatregelen als het beperken van de snelheid op smogdagen hebben enkel een tijdelijk en zeer plaatselijk effect.

Met betrekking tot de problematiek van de overcapaciteit van verbrandingsovens in Vlaanderen heeft de minister de afgelopen jaren steeds nagelaten een planningsinstrument op te zetten dat de capaciteit en de vernieuwing van de bestaande installaties regelt. De Vlaamse Regering weigerde tevens een ondersteuningsbeleid rond aardgas en biogas onder de vorm van CNG (brandstof) op te zetten. Terwijl het gebruik van die brandstof in de ons omringende landen sterk toeneemt en door de overheid ondersteund wordt, blijft de Vlaamse overheid blind en doof. Nochtans is bewezen dat dit effectief iets kan doen aan de luchtvervuilingsproblematiek. Het openbaarvervoersbedrijf De Lijn werkt wel aan de vernieuwing van haar voertuigenpark maar een ernstige stap richting CNG of nieuwe vormen van elektrificering, technieken die in andere landen volop worden toegepast, komt er maar niet.

De Vlaamse Regering slaagde er ook niet in een inhaalbeweging op het vlak van extra natuur en bos te realiseren. Het

bosbeleid is verworpen tot een heuse klucht. Toen minister Schauvliege bekendmaakte dat de oppervlakte bosgebied in Vlaanderen was aangegroeid, steeg terecht hoongelach op. Vrij snel bleek dat de monitoring meer op nattevingerwerk leek dan op een echt meetinstrument. Bovendien laat het Vlaamse natuurbeleid zich veel te veel leiden door de papieren EU-richtlijnen die te weinig rekening houden met onze plaatselijke noden.

Bovendien slaagde deze Vlaamse Regering er niet in om op het vlak van enkele belangrijke samenwerkingsakkoorden rond het milieubeleid vooruitgang te boeken. Zo is er na tien jaar gepalaver en valse beloftes van de federale regering nog steeds geen interregionaal stookoliefonds dat gezinnen die financieel moeten opdraaien voor dure bodemsaneringen kan ondersteunen.

11.3 Ook betreffende klimaatinspanningen, hervorming verkeersbelasting en waterbeheersing: geen resultaten

Er is evenmin vooruitgang met betrekking tot het bereiken van een intra-Belgisch akkoord over de verdeling van de klimaatinspanningen. Vier jaar geleden heeft België zich op Europees vlak geëngageerd om 15% van de CO₂-uitstoot in de gebouwensector, de transportsector en de landbouwsector terug te dringen, om 13% van zijn energie uit hernieuwbare bronnen te halen en om de opbrengsten van de veiling van de emissierechten aan te wenden voor het eigen klimaatbeleid. De verdeling van dat alles tussen de federale overheid en de gewesten blijft echter uit.

Hierdoor weet de Vlaamse Regering niet eens hoeveel het Vlaams Gewest moet halen op het vlak van hernieuwbare energie en wat de Vlaamse bijdrage zal zijn in de internationale klimaatfinanciering. En zolang een akkoord uitblijft, blijven ook de middelen die uit de veiling van uitstootrech-

ten worden gehaald, geblokkeerd, terwijl die broodnodig zijn voor de financiering van het interne klimaatbeleid.

Ook bij de hervorming van de verkeersbelasting heeft men een kans verkeken. Het Vlaams Belang pleitte ten tijde van de grote crisis in de autoverkoop tevergeefs voor een schrootpremie die een onmiddellijke impact zou kunnen hebben op het milieu door het verdwijnen van de oudste en meest vervuilende wagens en bovendien een impuls had betekend voor de slabakkende autoverkoop. In plaats daarvan kwam een ingewikkeld systeem van verkeersbelasting dat propere wagens zou bevoordelen maar waarvan vastgesteld is dat het geen enkel effect ressorteert.

Inzake het waterbeheersingsbeleid is er na jaren wateroverlast en studiewerk nog steeds te weinig vooruitgang geboekt bij de broodnodige aanpassingen van de infrastructuur, zoals bijvoorbeeld sluizen en sassen van het Denderbekken. Het scenario is steeds hetzelfde: een zwaar administratief parcours, gebrek aan middelen of verkeerde prioriteiten en weinig daadkracht.

12. FISCALITEIT: afschaffing jobkorting en verhoging miserietaks: belastingverhoging

De Vlaamse Regering-Peeters II gaat er prat op begrotingen in evenwicht te presenteren. Ze vergeet er echter wel bij te vertellen dat ze daarvoor al enkele malen teruggreep naar de gemakkelijkste weg daartoe: de belastingverhoging.

De jobkorting was een forfaitaire belastingvermindering, ingevoerd tijdens de vorige legislatuur, voor mensen die in Vlaanderen wonen én werken. De jobkorting was ingevoerd om Vlamingen die werken te belonen en het verschil tussen inkomens uit arbeid en uitkeringen groter te maken. De Vlaamse Regering besliste de ingevoerde jobkorting af te schaffen. In een eerste fase (2009) werd de jobkorting beperkt tot de laagste inkomens. In 2010 werd de jobkorting zelfs helemaal afgeschaft. De afschaffing van deze belastingvermindering betekende in de praktijk uiteraard een belastingverhoging voor de werkende Vlaming.

De afschaffing van de jobkorting was niet de enige belastingverhoging die de regering-Peeters II doorvoerde. In 2012 werd – onder druk van N-VA-minister van Begroting en Financiën Philippe Muyters – de verhoging van de zogenaamde ‘verdeeltaks’ goedgekeurd door meerderheidspartijen CD&V, N-VA en sp.a. De verdeeltaks is een taks op ‘uit onverdeeldheid treden’, die bij verdeling van een onroerend goed, bijvoorbeeld ingevolge echtscheiding of overlijden, moet worden betaald op de totale geschatte waarde van de woning.

Omdat de taks over het algemeen wordt opgelegd aan personen die in problemen verkeren, wordt de taks in de volksmond ook wel ‘miserietaks’ genoemd. De Vlaamse meerderheid verhoogde de miserietaks van 1% naar 2,5% (weliswaar met bepaalde sociale correcties) en duwt daarmee personen in de problemen nog wat verder in de miserie.

